

Giske kommune
– Historisk og framtidretta –
Årsrapport 2019

› Kommunedirektøren har ordet

RESPEKT, LØYSINGSVILJE, ENGASJEMENT, KVALITET er Giske kommune sine verdier. Som tilsett i Giske arbeider vi kvar dag for at innbyggerane skal kjenne oss igjen med akkurat det. *Respekt, løysingsvilje, engasjement og kvalitet.*

2019 har vore eit år der økonomien har stått i fokus. Det har vore nok eit år i ROBEK, og det har vorte arbeidd med å snu drifta. Å snu drifta til ein stor organisasjon ter tid, og gjer vondt. Det gjer vondt fordi vi ikkje lenger kan levere tenester til innbyggerane med den kvaliteten som er levert tidlegare. Tenester vert avslutta, og medarbeidarar vert omplassert skal ein klare å ta ned drifta. Sjølv om det er sett i verk tiltak for nærmare 6 mill, og også i år fått stor avkasting på finansplasseringar, og ein skatteinngang langt over det som var opprinnelig budsjettert er der eit stort overforbruk. Det fortel meg at det er ein stor jobb gjere når vi no går over i 2020. Vi må endre oss for å levere gode tenester vidare, og vi vil spørje oss sjølv, og vi vil spørje deg som innbygger, kva er godt nok?

Ein ser no tydelig effekten av digitalisering i omsorgssektoren. I 2019 leverer vert det levert tenester til dobbelt så mange brukarar som for 10 år sidan, med tilnærma same tal tilsette. Dette hadde ein ikkje klart om ein ikkje hadde satsa så stort og framtidretta gjennom omstillingsprogrammet. Når ein ser den demografiske utviklinga framover ser ein at dette vil kome til nytte også i åra som kjem. Vi blir ikkje så mange fleire i Giske kommune framover, men Giske sine innbyggerar blir eldre og vil trenge fleire tenester frå kommuna. Desse tenestene må vi legge opp til at alle skal få i eigen heim så langt råd er. I 2019 har barnetalsutviklinga stagnert, og vi endte til slutt med eit innbyggartal på 8 456 ein auke frå 8 398 i 2018. Sjølv med denne forsiktige auken, så ligg vi høgt oppe på vekst i Norge generelt. Det er få kommuner med tilsvarende vekst i regionen. Omstillingsprogrammet har og tatt for seg digital utvikling i skulen, og ein er godt forbedret for undervisning der elevane ikkje oppheld seg i klasserommet.

Giske har gjennom det siste året forberedt seg på å få ein stor ny nabo i Nye Ålesund. Vi har gjennom mange år hatt mange samarbeidsavtala med nabokommunenene våre. Vi har hatt samarbeid om landbruk med Haram, om Brannvern med Ålesund, om IKT med eit stor tal nabokommunar og så vidare og så vidare. I løpet av 2019 har vi inngått nye avtalar med Ålesund. Vi ser at det blir kostnadskrevjande for oss, men at det er heilt nødvendig med samarbeid og samhandling. Vi er for eksempel alt for små og sårbare til å kunne ha legevaktsteneste 24-7 i Giske.

Giske har saman med Ålesund og Sula inngått avtale med FN's smart city satsing og blitt ein del av Smart-by-programmet. Gjennom satsinga er det laga ein statusrapport for kommunane, målt ut frå berekraftsmåla og eit stor tal forskjellige parametere knytt til disse. Alle byar som er med i programmet måles ut frå same parameter, her er det byar med frå heie verda. Kva skal ein bruke denne målinga til? Hensikta er å sette fokus på utvikling og forbetring på dei stadene vi no ser vi får dårlig skår, eit av dei er offentlig transport. Her deltek dei same kommunene samen med Møre og Romsdal fylkeskommune i utarbeiding av ein felles PAKT (Plan for Areal, Klima og Transport). Ålesund kommune har etablert Framtidslabben, lokalisert på NMK (Norsk Maritimt Kompetansesenter). Dette er ein smeltedigel for samhandling. Samhandling mellom kommuner, mellom det offentlige og det private, med utdanningsinstitusjonar, forskning etc etc. Giske har gått inn i partnerskapet. Eit anna viktig samhandlingsprosjekt er "Marine grunnkart", eller sagt på ein anna måte - skru på lyset under vatnet! Prosjektet blei i 2019 finansiert over statsbudsjettet i tillegg til kommunenens bidrag.

Det blei stor jubel då Giske etter mykje areid både politisk og administrativt, og saman med Gjøvsund utvikling vann fram og fekk tildelt Mudring av Gjøvsundet som eit forskotteringsprosjekt for staten. Kommuna underteikna avtalen med departementet i juni, og starta umiddelbart prosjekteringa. Planen er at prosjektet skal ut på anbod våren 2020 med prosjektoppstart i løpet av 2. kvartal 2020.

KS uttrykker, knytt til kommunenes framtidige økonomi, følgnade: "For å bevare må man endre". Dette gjeld og for Giske. Eit av fokusområda i 2019 har vært å starte arbeidet med å sjå på strukturen i oppvekstsektoren. Kor mange skuler skal Giske ha, kor skal dei vere lokalisert og kva leiarstruktur skal skulane ha er nokre av spørsmåla vi skal sette fokus på. Og kva med barnehagane, kva er effektivt og smart for framtida. Arbeidet vart satt i gang på slutten av året og skal etter planen

ferdigstilles før sommaren 2020. I tillegg er administrasjonen i gang med å sjå på organisering av fellestenestene i kommuna. Dette prosjektet skal og ferdigstilles til somaren 2020. Innan teknisk eining er det arbeid med kvalitetsforbetring gjennom LEAN-prosessar. Dette gjer oss meir effektive og skal gi betre kvalitet i beslutningsprosessar.

Ei av dei viktigaste politiske hendingane i 2019 har vore kommunevalget. For administrasjonen er det alltid knytt spenning til kven som skal bli våre næraste overordna dei neste fire åra. Og eg vil tru at for dei som står fram som valgbare er det like stor spenning knytt til om ein blir valgt inn. Valdeltakelsen i Giske i 2019 var bra. I samband med valget vart ny kommunelov gjort gjeldande. Det er vedteke ny politisk organisering med to utvalg, eit livsløpsutvalg og eit teknisk utvalg. Eg synes eg har vore heldig med mine nyvalgte overordna. Politikarane framstår med løysingsvilje, stor samhandlingsånd og **engasjement** for Giske.

Eg er stolt av å arbeide i Giske kommune. Eg set stor pris på den frivillige innsatsen som vert utført. Eg er imponert over hundretals engasjerte medarbeidarar som kvar dag gjer sitt beste for innbyggjarane våre. Dei går kvar dag på med **løysingsvilje, respekt** og viser stor **endringsvilje**, snur seg raskt når det er behov for det, og står trygt og støtt. Eg er stolt av tillitsvalgte og vernetenesten som står saman med leiinga når det stormar, og set klar agenda og ivaretek medarbeidarane når det er behov for det.

Eg gler meg til fortsettelsen!

GISKE RÅDHUS

Fotograf: Staale Wattø, Sunnmørsposten

Overordna mål og satsingar

Giske kommune skal halde ein høg etisk standard i samsvar med etisk reglement. Reglementet vert årleg gått gjennom og drøfta i kommunestyret og med dei tilsette.

Giske kommune har eit overordna internkontrollsystem og arbeider med kontinuerlig forbetring på dagsorden.

Overordna mål

Dei overordna måla til Giske kommune blir gitt i kommuneplanens samfunnsdel. Vi arbeider etter Samfunnsplanen for åra 2014-26. Den legg til grunn at Giske skal vere ei samspelkommune. I samspelkommunen legg ein at eige ansvar, frivillig innsats og profesjonelle tenester spelar på lag på nye og kreative måtar. Dette er viktig i dag og i framtida, og særleg når vi ser korleis demografien i kommuna vil utvikle seg i same periode.

Satsingsområda som er valg for perioden er følgande:

- Vere ein god plass å bu - der alle vil bu
- Ha gode levekår
- Vere ein god næringskommune
- Ha eit rikt kulturliv

Satsingar

Basert på satsingsområda i samfunnsplanen har kommuna i 2019 arbeid med følgande hovedområder:

- "Drift i balanse": For å kome ut av ROBEK må vi endre oss. I 2019 har fokuset vore å arbeide med tiltak for å ta ned drifta. Arbeidet må vidaraførast i 2020.
- Omstillingsprogrammet «Tenesteutvikling gjennom digitalisering og bruk av ny teknologi»: fokus i 2019 har vore å ta i bruk eksisterande verktøy og arbeide med arbeidsprosessane knytt til dette. Blant anna skal nettbaserte løysingar for intern kommunikasjon og informasjon vidareutviklast.
- Kommuneval 2019: I 2019 ble i det gjennomført kommunaval med ei valdeltaking på xx%. Ny kommunelov vart delvis gjort gjeldande frå hausten 2019, og danna og grunnlag for ny politisk organisering.
- Prosjekt "Giske 2020": handla om å sette fart på Giske som ein god nabo til Nye Ålesund. Det har vore lagt ned mykje arbeid i forhold til avklaring av kva tenester skal vi produsere sjølv, og kva skal vi samhandle med andre om. Det har blant anna blitt arbeid med nye samhandlingsavtaler med Nye Ålesund.
- Smartby-satsing: Giske er saman med Ålesund og Sula med i Smartby-satsinga. Dette gir oss unike muligheiter til å utvilke framtidretta smarte tenester og enklare innbyggardialog. Ein del av dette er deltaking i framtidslabben ved NMK

(Norsk maritimt kompetansesenter).

- Sjølvhjelpete innbyggara: Gjere innbyggerane sjølvhjelpete lengst mogeleg og ha realistiske forventningar til kva kommunen kan levere av tenester. Gjennom dialog, medverknad og engasjement skal ein saman definere grensene for kva det offentlege kan tilby og kva den enkelte må ta ansvar for gjennom tilrettelegging ved livsendringar. Frivillige lag og organisasjonar har ei naturleg rolle i dette arbeidet.
- Innbyggarmedverknad skal ha fokus ut over det som følgjer av lov og forskrift. Samspel med innbyggerane skal ha høg prioritet. Tankegangen bak metoden «samskaping» skal nyttast som modell for arbeidet.

Greitt å vite

Befolkning

Innbyggere i
Giske kommune

8456

Kommunen sin økonomi

Netto driftsresultat i prosent
av brutto driftsinntekter

Rekneskapsresultat/meirforbruk

- 4,1 mill. kr

Arbeid og utdanning

Antall tilsette **638** / Antall årsverk **496**

Menn

141

Årsverk

104

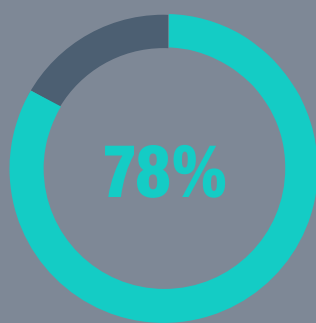

Kvinner

497

Årsverk

391

Gjennomsnittlig
stilingsbrøk for tilsette

Sjukefråver **9,6**

Kilde: Statistikkpakken frå KS sitt pai-register

Barn og utdanning

Tal på skuleelevar
1177

Tal på barn i SFO
244

Full plass **127**

583 barn i barnehagar fordelt på

126
Kommunale barnehagar

457
Private barnehagar

Brann og utrykking

Utrykking på ulike hendingar i 2019

82

Inklusiv øvingar, falsk/feil på alarmer

Pleie og omsorg

Antal brukarar innan
pleie og omsorgstenester **946**

Sjå meir her: www.ssb.no/kommunefakta/giske

ORGANISASJON OG MEDARBEIDARAR

Tal på tilsette - årsverk per 01.12.2019

Giske kommune hadde per 01.12.2019 **638 tilsette**^[1] fordelt på 496 årsverk^[2]. Av desse var 497 kvinner (391 årsverk) og 141 menn (104 årsverk). 78 % kvinner og 22 % menn. Desse var fordelt slik på dei ulike sektorane:

[1] Talet på tilsette i 2018 var 654 fordelt på 492 årsverk

[2] Alt talmateriale her er henta frå KS sin statistikkpakke. Den er basert på PAI-registeret (personaladministrativt informasjonssystem) som er eit KS-register basert på opplysningar frå kommunane HRM-system. Alle løna tilsette per 01.12.2019 med unntak av folkevalde, lærlingar, unge arbeidstakarar og engasjement kortare enn 6 månader er med. Timelønne i meir enn 14 t/v er også med.

Tilsette fordelt på kjønn og sektor

Sektor	Kvinner 2016	Kvinner 2017	Kvinner 2018	Kvinner 2019	Menn 2016	Menn 2017	Menn 2018	Menn 2019
Totalt	504 (79,4%)	509 (78,1%)	499 (76,3%)	497 (78%)	131 (20,6%)	143 (22%)	155 (23,7%)	141 (22%)
Sentraladministrasjon	22	18	17	17	4	4	7	5
Oppvekst	209	209	211	204	45	50	50	47
Helse/sosial/pleie og omsorg	257	264	247	251	37	40	48	38
Kultur	5	6	4	4	6	6	6	6
Teknisk	11	11	12	12	39	41	39	40
Ymse		1	8	8		2	5	5

Heiltidskultur

Vi har ei svak auke i talet på heiltidstilsette, frå 42,6 % i 2018 til 45% i dag. Heiltidsandelen i samanliknbare kommunar (komm.gr. 10) er 44%. 41% av kvinnene jobbar heiltid, medan 58 % av mennene jobbar i full stilling. 1] 68 % av våre tilsette arbeidde i 75% stilling eller meir. Gjennomsnittleg stillingsbrøk er 78 % [2]. I kommunegruppe 10 jobber 65% av arbeidstokken i 75% stilling eller meir, medan gjennomsnittleg stillingsbrøk her er 76%. Giske kommune sine tal er såleis litt betre enn i samanliknbare kommuner (komm.gr.10).

Talet på heiltidstilsette aukar, men går for seint. Vi har ikkje lukkast godt nok med å redusere ufrivillig deltid. Dette er eit av KS sentralt sine viktigaste satsingsområde, og Giske kommune skal delta aktivt i KS si satsing for heiltidskultur. Vi har

kartlagt uønska deltid, men ser at det framleis er mange som ønskjer å jobbe deltid. Heiltidskultur er utan tvil svært viktig for tenestekvalitet og arbeidsmiljø.

Fordelinga av tilsette, stillingsbrøk og kjønn ser slik ut:

[1] I samanliknbare kommuner (kommunegr.10) arbeidde 44 % av dei tilsette heiltid.

[2] I samanliknbare kommuner (kommunegr.10) er gjennomsnittleg stillingsbrøk for tilsette 76%

Tilsette fordelt på kjønn og stillingsbrøk

Stillingsprosent		2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
0 – 24,9 %	Alle	75	11,8	72	11	66	10,1	56	8,8
	Kvinner	44	8,7	43	8,4	35	7,0	30	6,0
	Menn	31	23,7	29	20,3	31	20,1	26	18,4
25 – 49,9 %	Alle	34	5,4	50	7,7	43	6,6	39	6,1
	Kvinner	27	5,4	39	7,7	34	6,8	31	6,2
	Menn	7	5,3	11	7,7	9	5,8	8	5,7
50 – 74,9 %	Alle	124	19,5	118	18,1	111	17	110	17,2
	Kvinner	111	22	99	19,4	98	19,6	96	19,3
	Menn	13	9,9	19	13,3	13	8,4	14	9,9
75 – 99,9 %	Alle	151	23,8	145	22,2	155	23,7	148	23,2
	Kvinner	143	28,4	139	27,3	143	28,7	137	27,6
	Menn	8	6,1	6	4,2	12	7,8	11	7,8
100 %	Alle	251	39,5	267	41	278	42,6	285	45
	Kvinner	179	35,5	189	37,1	189	37,9	203	41
	Menn	72	55,0	78	54,5	89	57,8	82	58

Lønsutvikling kvinner og menn

Kjønn	Årsløn 2015	Årsløn 2016	Årsløn 2017	Årsløn 2018	Årsløn 2019	Årsløn komm.gr 10 2019
Alle	438 012	450 396	461 736	475 182	494 460	486 852
Kvinner	432 408	444 924	458 832	472 740	491 940	480 744
Menn	462 024	473 304	472 968	486 660	503 892	512 412

Likestilling

Giske kommune er som andre kommuner kvinnedominert. Dette gjeld i alle sektorar med unntak av kultur og teknisk. 78 % av våre tilsette er kvinner. Oppvekstsektoren har 204 kvinner og 47 menn. Helse og sosial har 251 kvinner og 38 menn. Dett er uheldig og det er eit klart ønskje om å auke talet på menn i begge sektorar.

Menn vert særleg oppmoda om å søkje til ledige stillingar, men overvekta av søkjarar er kvinner. Vi etterspør mannlige lærlingar, men i 2019 var der ingen mannlige søkjarar til lærlingstillingar i kommunen vår.

15 av 19 i kommunedirektøren sitt leiarforum er kvinner. I vår lønspolitiske plan har vi ei klar målsetjing om å redusere lønsforskjellen mellom kvinner og menn. I leiarforum er kvinnene si snittløn haket høgare enn snittlønna til mennene (61 660 / 59 452). Totalt sett tjener mennene betre enn kvinnene og så i Giske, men lønsforskjellen er vesentlig mindre i Giske kommune enn i kommunegruppe 10, der Giske høyrer til, hhv. 11 952 og 31 668.

Gjennomsnittleg grunnløn i månaden fordelt på kjønn i ulike arbeidstakargrupper

	Menn i Giske kommune	Kvinner i Giske kommune	Komm.gr 10 menn	Komm.gr. 10 kvinner
Einings- og stabsleiarar	59 452	61 660	59 791	57 652
Avdelingsleiarar / mellomleiarar	52 333	51 764	53 521	52 154
Assistentar	33 158	31 392	31 108	31 530
Fagarbeidarar	34 895	35 544	36 035	35 644
Lærar og stillingar med krav om 3-årig U/H - utdanning	40 979	40 312	41 379	41 070
Adjunkt og stillingar med krav om 4 -årig U/H-utdanning	43 706	44 086	43 303	44 010
Adjunkt m/tilleggsutdanning og stillingar med krav om 5-årig utdanning	45 532	45 985	47 021	47 151
Lektor og stillingar med krav om mastergrad	0	49 498	47 266	47 799
Lektor med tilleggsutdanning	45 175	50 179	51 157	51 050,-

Sjukefråvær

Sjukefråværet har auka frå 8,8 % i 2018 til 9,6 i 2019.

Tala i tabellen under er henta frå KS sitt PAI-register i perioden 4. kvartal 2018 - 3.kvartal 2019. I vår interne statistikk er sjukefråværet i same periode **8 %**. Ein av grunnane til auken kan vere at fokus på nærværsarbeid var mindre i 2019 enn året før. I 2018 deltok Giske kommune i KS si sterke satsing "NED - med sjukefråværet", det vart arrangert arrangert workshops i alle einingar der nærværsfaktorar var tema og det vart gjort mykje godt arbeid. Prosjektet vart avslutta og i 2019 har fokuset ikkje vore like tydeleg. Det er blitt gjennomført god opplæring om nærværsfaktorar og oppfølging av sjukmeldte både for tilsette og leiarar, så det er ikkje grunn til å tru at manglande leiarkompetanse er grunn til fråværsauken. Vi veit at skal vi auke nærværet må dette jobbast målretta utan stopp, leiinga må vere stabil og tett på dei tilsette.²¹

[1] KS forklarar ulikheitene mellom tal henta frå KS og tal henta frå andre kilder slik:

Det kan være en nivåforskjell mellom tallene til KS og tallene fra andre kilder, for eksempel den enkelte kommunes lønns- og personalsystem. Dette skyldes at det er flere ulike metoder for å beregne sykefravær, og innebærer ikke nødvendigvis at noen av tallene er gale. De viktigste forskjellene er i de fleste tilfeller hvilke grupper som inkluderes og hvor mange mulige dagsverk som brukes. Når det gjelder mulige dager bruker KS 196 dager for undervisningspersonell og 235 dager for øvrige ansatte. Tallene som er publisert på www.ks.no/fravarstall er tatt ut på fastlønte hovedstillinger, og er uten timelønte, vikarer og bistillinger. Bare ansatte som har vært ansatt i hele rapporteringsperioden på 12 måneder er med i dataene KS mottar, så personer i korte engasjementer kommer ikke med. Gruppene KS har holdt utenfor har typisk lavt fravær. Hvis man velger et annet antall mulige dager eller inkluderer andre grupper ansatte, kan det ha stor innvirkning på tallene. KS bruker selvsagt samme beregningsmetode og samme utplukk for alle publiserte tall. Våre tall kan derfor brukes til å sammenligne tall kommuner i mellom, se på utvikling over tid eller sammenligne ulike fraværstyper eller fravær i ulike sektorer. Man kan imidlertid ikke sammenligne KS' tall med tall fra lønns- og personalsystemet.

[2] Frå PAI-statistikk, sjukefråvær i perioden 4.kvartal 2018 til og med 3.kvartal 2019.

Utvikling i sjukefråvær 4.kvartal 2018 - 3.kvartal 2019 (Pai-tal) - Giske kommune

Sektor	Totalt % 2014	Totalt % 2015	Totalt % 2016	Totalt % 2017	Totalt % 2018	Totalt % 2019	Komm.gr. 10 2019
Totalt	9,95	8,37	8,99	9,48	8,8	9,6	9,4
Administrasjon	5,73	3,97	10,5	6,17	7,5	0,6	6,6
Undervisning	9,39	9,67	8,55	8,36	8,8	9,5	7,9
Barnehagar	9,84	7,7	7,79	13,27	5,6	13,2	12,1

Sektor	Totalt % 2014	Totalt % 2015	Totalt % 2016	Totalt % 2017	Totalt % 2018	Totalt % 2019	Komm.gr. 10 2019
Helse/ plo	11,87	8,09	9,82	10,88	9,5	9,5	10,6
Teknisk	6,72	8,33	6,24	4,52	8,3	16,8	5,5

Utvikling i sjukefråværet 2019 - kvartalsvis (tal er henta frå Giske kommune sitt løns- og personalsystem)

Sjukefråværet - tal henta frå Giske kommune sitt løns- og personalsystem

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.kv	8	7,6	7,6	9,7	8,7	9,4
2.kv	8	5	7,4	8	6,4	8,6
3.kv	7,8	4,9	4,9	5,6	4,1	6,3
4.kv	7	5,7	7,7	7,5	8,0	7,5

Sjukefråværet fordelt på alder (Pai-tal) i Giske kommune

Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Komm.gr 10 2019
Totalt	9,95	8,37	8,99	9,48	8,8	9,6	9,4
25 – 29 år	2,45	8,64	12,27	11,53	10,7	13,5	9,5
30–39 år	12,22	7,77	9,67	10,54	10,5	10,8	10,2
40–49 år	9,21	8,48	7,87	10,59	9,2	8,3	9,2
50–59 år	8,06	8,62	9,66	7,9	7,9	9,3	9,4
Over 60 år	13,33	8,94	7,86	7,97	6,2	9,8	8,9

Rekruttering og kompetanseheving

God rekruttering har for mange typer stillingar også vore ei utfordring i 2019. Det vert stadig vanskelegare å få tilsett sjukepleiarar og vernepleiarar. Vi har også hatt få søkjarar til spesialpedagogstillingar og til leiarstillingar.

Det er positivt at talet på faglærte, særlig innan pleie og omsorgssektoren har auka. Leiarane er flinke til å motivere assistentar til å ta fagbrevet. Som tidlegare år søkte vi om, og fekk tildelt midlar til tilsette som vil utdanne seg. Vi har hatt fokus på å auke spesialistkompetansen og lagt til rette for dette med stipend- og permisjonsordningar, og fleire tilsette har i løpet av året spesialisert seg innan psykisk helse, rus, palliasjon, kreftbehandling og rettleiing.

Vi har tilsette i undervisningsstillingar som per i dag som ikkje fyller dei nye kompetansekrava i skulen. Dei har tid fram til 2025 til å tileigne seg kompetansen. I 2019 har 12 lærarar vore i gang med nødvendig vidareutdanning. Tre avdelingsleiarar i skulen starta på rektorutdanning.

Den vanskelege økonomiske situasjonen førte til innstrammingar i permisjons- og stipendordningane.

I samarbeid med Sunnmøre kommunale opplæringskontor rekrutterer vi lærlingar. Målet er at vi skal ha minst 1 lærling per 1 000 innbyggjar og vi hadde førre året 7 plasser, fordelt på helsefag, barne og ungdomsarbeidar og institusjonskokk. Vi har framleis lærling frå Giske kommune i opplæringskontoret si «rekrutteringspatrolje», denne besøkjer ungdomsskulane i regionkommunane for å motivere ungdom til å ta helsefagleg utdanning. Rekrutteringspatroljen gjer ein viktig jobb! Læreplassane våre får gode tilbakemeldingar frå opplæringskontoret, dette gjeld både leinga sin jobb med tilrettelegging, og kvaliteten på instruktørane. To helsefagarbeidarar frå Giske vart på tampen av 2019 tatt ut til å delta i fylkesmesterskap i helsefagarbeidarfaget 2020. I tillegg fekk kjøkkenet vårt prisen som årets lærebedrift i Møre og Romsdal. Det er stas!

Når det gjeld leiarutvikling har 10-faktor, rekruttering og økonomistyring vore i fokus.

Leiaravtalane er blitt gjennomgått og fornya, og arbeidet med tydeleggjering av forventning til leiarar alle nivå er igangsett.

Partssamarbeid/verneteneste/ HMS og arbeidsmiljø

Partssamarbeidet fungerer godt. Satsinga dei siste åra har ført til auka rolleforståing og betre samarbeid. Det er også all grunn til å vere nøgd med vernetenesta sin innsats og kompetanse.

Tidleg vinter 2019 vart medarbeidarundersøkinga 10-faktor gjennomført. Det vart lagt vekt på å dyktiggjere leiarar og tillitsvalde i oppfølgingsarbeidet, og gjennomførte to gode og inspirerande samlingar for leiing, tillitsvalde og verneteneta i regi av KS. Det var særleg to funn som utmerka seg. Scoren på rolleklarheit og opplevd relevant kompetanseheving var lavare enn ønskjeleg. Det vart sett igang arbeid med å gjere særlig leiarrollene på alle nivå tydelegare. Behovet for styrka rolleklarheit var også ein viktig grunn til at prosjektet "Omstilling fellesfunksjonar" vart sett i gang. Dette er eit viktig prosjekt der målet er å klargjere fellesfunksjonane sine kjerneoppgåver og avklare arbeidsfordeling mellom fellesfunksjonane og linjeorganisasjon. Kven gjer kva og kvifor er viktige spørsmål. Vidare skal prosjektet foreslå ny organisering av fellesfunksjonar. Prosjektet er planlagt ferdigstilt sommaren 2020.

ETIKK

Giske kommune har etiske retningslinjer som gjeld for tilsette og politikarane. Dei etiske retningslinjene vert gjennomgått årleg.

Både verdidokumentet og dei etiske retningslinjene er rettesnor i møte med innbyggjarane, samarbeidspartnarar, og mellom dei tilsette. Dei skal hjelpe oss til å nytte hjartet i beslutningane våre, og i korleis vi opptrer.

MÅL

Giske kommune skal ha ein bærekraftig kommunal økonomi

MÅL	Giske kommune skal vere ute av ROBEK rekneskapet 2019	Det skal vere økonomisk balanse i drifta kvart år i planperioden	Det skal avsetjast til disposisjonsfond kvart år i perioden. Målet er at kommunen si årlege avsetning til disposisjonsfond skal vere 1,75% av brutto driftsinntekter frå 2020
Korleis lukkast	Følge forpliktande plan	Alle einingar må tilpasse tildelt budsjettramme	Alle einingar må tilpasse tildelt budsjettramme
Korleis måle	Bokført dekning av tidlegare års rekneskapsmessige underskot skal følge forpliktande plan	Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Av Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk skal 1,75% av brutto driftsresultat setjast av til disposisjonsfond
Ambisjon 2020	0	1,75 %	1,75 %
Resultatmål 2019	kr 5 662 828	0,7%	kr 843 530
Resultat 2019	kr 0	-1,06%	0

*Henta frå budsjett, alle tal i heile 1 000

› Rekneskapsmessig resultat

Drift:

Økonomisk oversikt drift viser:			
Brutto driftsresultat	kr		4 828 374
Netto driftsresultat	kr		-7 013 382
Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	kr		-4 151 510

Investering:

Økonomisk oversikt investering for 2019 viser udekket / udisponert resultat = 0.

Finansieringsbehovet var kr 81 344 093, av dette er kr 63 897 455 finansiert ved lån, dvs. ein låneandel på 78,55 og ein nedgang frå 2018 låneandelen var 80,3%.

Økonomiske hovudtal

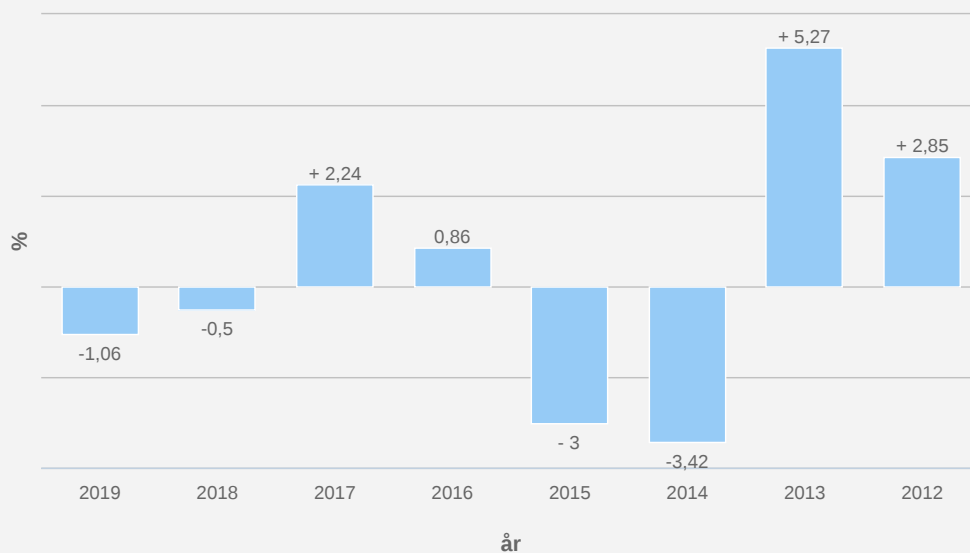
Nedanfor er det presentert nokre hovudtal frå Giske kommune sin rekneskap for 2019 (1 000 kr).

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Sum driftsinntekter	664 417	630 841	614 076	637 151
Sum driftsutgifter	659 588	611 697	592 860	618 971
Brutto driftsresultat	4 828	19 144	21 216	18 180
	-	-	-	-
Sum eksterne finansinntekter	4 517	9 540	7 540	2 841
Sum eksterne finansutgifter	63 865	60 406	60 406	59 043
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-49 348	-50 866	-52 866	-56 202
	-	-	-	-
Motpost avskrivninger	37 506	35 970	35 970	34 752
	-	-	-	-
Netto driftsresultat	-7 013	4 248	4 320	-3 271

Giske kommune hadde i 2019 eit negativt netto driftsresultat på 7 mill.kr. . Til samanlikning var netto driftsresultat i 2018 på -3,3 mill. kr, dvs. ein nedgang i netto driftsresultat på 3,7 mill. kr. I kommunelova § 46 nr. 6 står det at «*Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.*»

Teknisk berekningsutval anbefaler at netto driftsresultat er 1,75%, med unntak av 2017 har Giske kommune ikkje klart å halde dette nivået sidan 2013.

Netto driftsresultat i perioden 2012 – 2019: %)

Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter viser kor stor prosentdel av kommunen sine driftsinntekter som er til disposisjon til å dekke årsresulta eksterne finanstransaksjonar (finansutgifter minus finansinntekter) og nødvendige avsetningar som eigenkapital itl investeringar m.v. Netto driftsresultat i kommunene bør vere minst 175%.

Dersom ein trekker ut årets inntektsførte premieavvik m/arbeidsgiveravgift på kr 6 906 237 hadde Giske komune eit "korrigert netto driftsresultat på - 13,9 mill. kr eller -2,1%.

KOSTRA

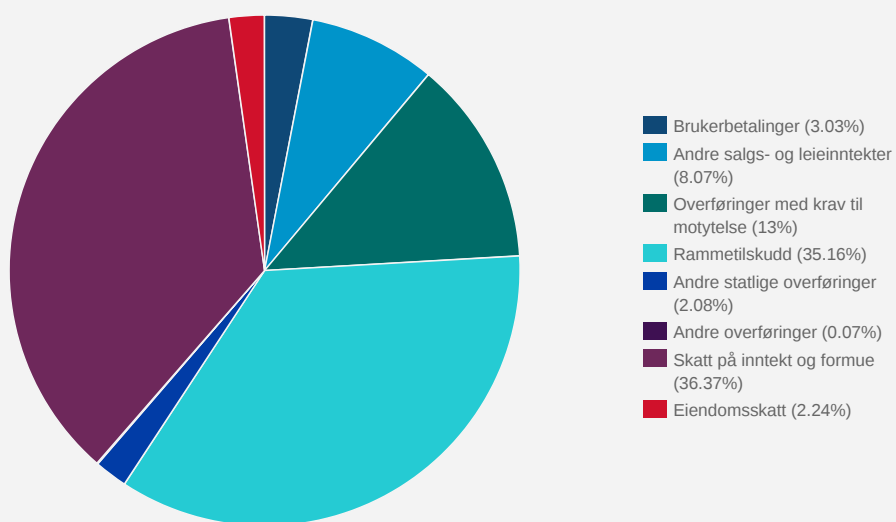
	2019	2019	2018	2018
	1532 Giske	Kostragruppe 10	1532 Giske	Kostragruppe 10
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,7	-0,9	2,8	0,7
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1	-0,5	-0,5	1
Frie inntekter i kroner per innbygger	56 166	55 927	53 340	55 089

Giske har meir i frie inntekter i kroner per innbygger enn gjennomsnittet i kostragruppe 10, og kjem Giske betre ut i brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter enn kostragruppe 10. På grunn av høg lånegjeld og gjeldsrenter ligg Giske lavere enn kostragruppe 10 i høve netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.

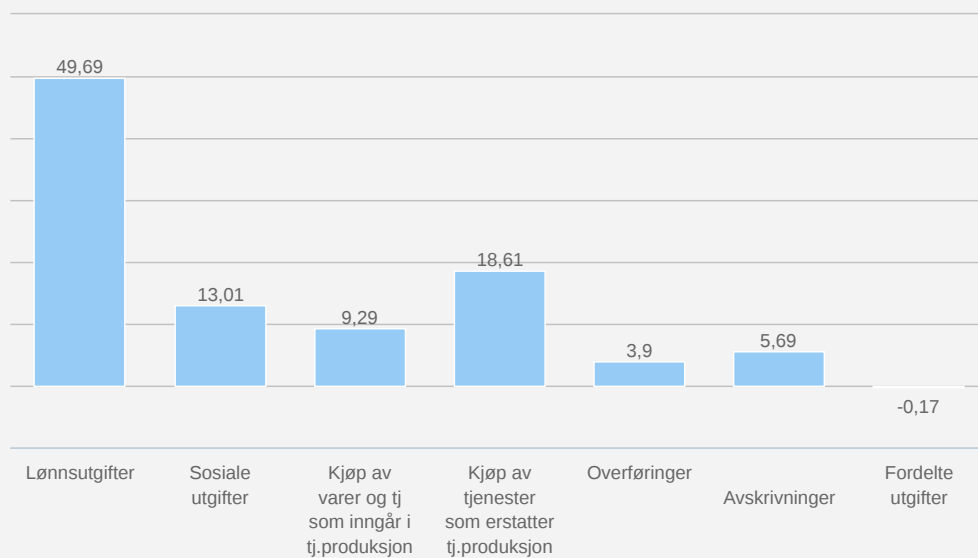

Utdrag av Giske Kommune sin rekneskap for 2019

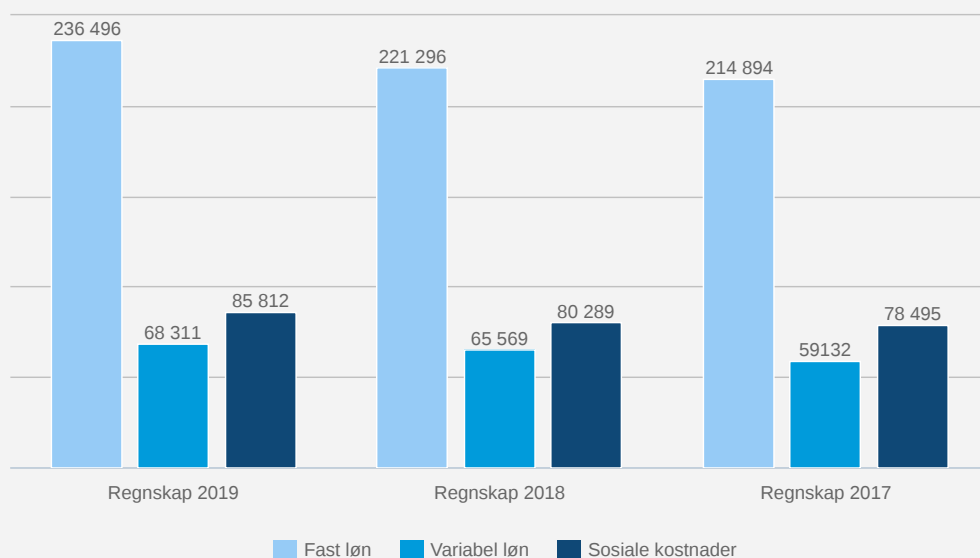
Økonomisk oversikt drift - inntekter

Økonomisk oversikt drift - Driftsutgifter

Løn og sosiale kostnader utgjør en stor del av kommune sine utgifter. Det vart i 2019 utbetalt 236 496 mill. kr i fastløn, ei auke på 6,87% frå 2018, men 1,92% under budsjett. **Teknisk Beregnings- og Statistikkutvalget for Kommunesektoren (TBSK) rekna årslønsveksten fra 2018 til 2019 til 3,5 prosent for kommuneansatte.** Variabel løn (unntatt sjukevikar over 16 dagar og permisjonar med refusjonsrett) hadde eit meirforbruk på 13,4 mill kr, 24,4% meir enn budsjett og 17,1% mindre enn i 2018. Sosiale kostnader vart ca 600 000 kr (-0,68%) under budsjett. Dette skriv seg i hovudsak frå endringa i premieavviket og bruk av premiefond.

Giske kommune hadde eit mindreforbruk høve budsjettert løn og sjukelønsrefusjon på 1,5 mill kr i 2019. Dette kjem i hovudsak frå premieavvik som vart 3,6 mill. kr høgere enn budsjettert og bruk av premiefond med 4,6 mill kr. Pensjonskostnadane vart 2,1 mill. kr høgere enn budsjettert.

Netto driftsutgifter per rammeområde

		Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
		2019	2019	2019	2018
1	POLITISK STYRING	4 155	4 115	3 806	3 983
2	KOMMUNE LEIING - STAB	18 053	17 525	17 454	16 847
3	FELLESUTGIFTER/FELLESINNTEKTER	2 263	10 020	11 498	2 223
4	DIVERSE TENESTEOMRÅDE	9 168	8 317	7 710	10 020
5	OPPVEKST	211 678	203 207	195 622	201 600
6	BARN, FAMILIE, HELSE	40 291	39 082	37 968	44 018
7	PLEIE, OMSORG OG SOSIAL	146 953	140 005	134 990	128 947
8	MILJØ OG KULTUR	8 636	8 582	8 549	8 610
9	TEKNISK	56 260	49 054	47 415	51 513
10	KYRKJELEGE FØREMÅL	5 031	4 948	4 948	4 907
	Sum rammeområde	502 487	484 855	469 960	472 668

Om ein samanliknar med rekneskap i 2018 justert for pris- og lønsvkst på 3,2% ser ein at driftsnivået har auka tilsvarande 14,7 mill. kr.

Skatt - rammetilskot - finans

Skatt og rammetilskott

Giske kommune fekk i 2019 kr 475 221 666 i skatt og rammetilskot gjennom inntektssystemet. Dette var kr 1145 667 meir enn justert budsjett. Skatteinngangen for Giske kommune vart 7 mill. kr høgre enn justert budsjett, Giske kommune hadde i 2019 skatt på 90,1% av landsgjennomsnittet noko som gav utslag i mindre inntektsutjamning.

Øvrige generelle statstilskot

Kommunen fekk i 2019 utbetalt kr 1 588 724 i rentekompensasjon frå skulepakke, kyrkjepakke og omsorgsbustader. Dette var kr 811 276 lågare enn justert budsjett, og kjem av den lave lånerenta.

Det vart utbetalt 307 674 mill kr frå Havbruksfondet. Dette var det ikkje budsjettert med.

Eigedomsskatt

Eigedomsskatt vart utskrive både på verk og bruk, bustad og fritidseigedommar. Ved fastsetjing av skatteverdien for bustadeigedommar vart formuesgrunnlag frå skatteetaten nytta, medan det vart leigd takstfolk for taksering av fritidseigedommar, verk og bruk samt bustadeigedommar der formuesgrunnlag ikkje var fastsatt av skatteetaten. Satsen for eigedomsskatt vart satt til 2 ‰, Inntektene frå eigedomsskatt vart 14,8 mill. kr, 1 mill. kr høgre enn opprinneleg budsjett, og kr 510 581 høgre enn justert budsjett. Auken kjem av høgre formuessgrunnlag.

› Finansinntekter / finansutgifter

Netto finansutgifter i 2019 vart kr 49 348 003. Finansplasseringar etter finansregl. § 8 gav ein gevinst på 11 442 000, denne var i justert budsjett budsjettet med gevinst på 6,4 mill kr. Renteutgifter vart 2,4 mill kr høgre enn budsjettet, dette som følgje av endringar i rentenivået og for lav avsetning til påløpte renter i 2018. Samla vart netto finansutgifter kr 49 348 000 og ca 1,5 mill. kr lavere enn justert budsjett. Til samanlikning var netto finansutgifter i 2018 på kr 56 202 227.

Renter og avdrag på lån til investeringar	2019	2018	2017	2016	2015
Renter løpande lån	28 526	25 498	25 884	28 214	25 731
Avdrag løpande lån	34 322	31 882	31 132	29 720	29 033
Sum renter/avdrag	62 848	57 380	57 016	57 934	54 764

Alle tal i heile 1000

Avkastning på kapital frå langsiktige kapitalplasseringar

Alle tal i heile 1000

Bank / forvaltar:	Marknadsverdi/saldo pr. 31.12.2019	Renter / avkastning 2019
Carnegie Kapitalforvaltning aksjar, pengemarknad	0	256
ODIN	38 001	3 316
Sparebanken Møre bankinnskott, aksjar, obligasjonar, eigenkapitalbevis.	86 601	7 870
Sum:	124 602	11 442

I tidsrommet 2000 – 2019 har Giske kommune hatt ei gjennomsnittleg årleg avkastning på 10 mill. kr pr. år, dvs. 180 mill. kr over 19 år.

› Disposisjonsfond drift - bundne driftsfond

Disposisjonsfond drift – bunde driftsfond (1 000 kr)	2019	2018	2017	2016	2015
Disposisjonsfond – fritt	2 623	2 623	2 948	2 558	0
Disposisjonsfond – til div. tiltak	139	163	173	173	366
Bunde driftsfond	12 256	15 693	15 347	12 265	11 167

Investering

Investeringsregnskap - samandrag

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Sum inntekter	18 576 070	25 318 603	9 157 000	9 414 748
Sum utgifter	70 978 748	129 615 294	63 867 695	57 533 670
Sum finansieringstransaksjoner	28 941 415	12 905 000	11 800 000	15 310 543
Finansieringsbehov	81 344 093	117 201 691	66 510 695	63 429 465
Dekket slik:				
Bruk av lån	63 897 455	97 121 064	59 990 364	50 889 773
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	4 511 183	2 500 000	2 500 000	5 341 151
Overført fra driftsregnskapet	-	1 405 000	1 300 000	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	7 198 540
Bruk av ubundne investeringsfond	1 867 582	16 175 627	2 720 331	-
Bruk av bundne investeringsfond	11 067 873	-	-	-
Sum finansiering	81 344 093	117 201 691	66 510 695	63 429 465
Udekket/udisponert	-	-	-	-

› Lånegjeld, renter og avdrag

Lånegjeld, renter og avdrag	2019	2018	2017	2016	2015
Langsiktig lånegjeld(1.000kr)	1 067 584	1 055 919	1 039 234	1 032 404	995 894
Langsiktig lånegjeld, kroner per innbygger *)	126 251	125 735	125 330	126 349	123 041

*) Basert på innbyggertal pr. 31.12.2019: 8 456 innb.

Langsiktig lånegjeld egne lån var kr 1 006 600 000, formidlingslån var kr 60 984 201 pr. 31.12.2019.

Ubrukte lånemidler egne lån pr. 31.12.2019 var kr 22 811 787, og Startlån kr 8 598 601. Kalkulert/ikkje betalt avdrag i 2019 kr 34 321 813. Dette utgjør tilsaman kr 65 732 202.

Langsiktig gjeld ekskl. formidlingslån har i 2019 auka med 7 mill. kr. Langsiktig gjeld formidlingslån har i 2019 hatt ein auke med kr 4 665 147. Tabellen viser at kommunen si samla lånegjeld i perioden 2015 - 2019 har auka med 71,6 mill. kr.

Av langsiktig gjeld til investeringar kan ein rekne at 199,5 mill. kr gjeld lån innan vatn, avløp, slam og renovasjon, som restverdi pr. 31.12.2019 og avskrivingsgrunnlag for VAR-området i 2019.

Riksrevisjonen definerer høg lånegjeld til 75% av driftsinntektene, KS antyder at ein gjeldsgrad på over 100% er ugunstig. Giske kommune har ein gjeldsgrad på 160,6, og er av dei høgste i landet.

Renter og avdrag på lån til Investeringar

Renter og avdrag på lån til investeringar(1000 kr)	2019	2018	2017	2016	2015
Renter løpande lån	28 526	25 498	25 884	28 214	25 731
Avdrag løpande lån	34 322	31 882	31 132	29 720	29 033
Sum renter/avdrag	62 848	57 380	57 016	57 934	54 764

KOSTRA

	2019	2019	2018	2018
	1532 Giske	Kostragruppe 10	1532 Giske	Kostragruppe 10
Langsiktig gjeld ex pensj.forpl i prosent av brutto driftsinntekter	160	103,6	165,5	98,1
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	111 860	72 121	110 474	66 692
Arbeidskapital ex. Premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	23,4	20,8	29,3	26,3

Giske ligg i landstoppen i gjeld. Dette kjem av at det har vore satsa på store investeringar med nytt omsorgssenter og ny barneskule.

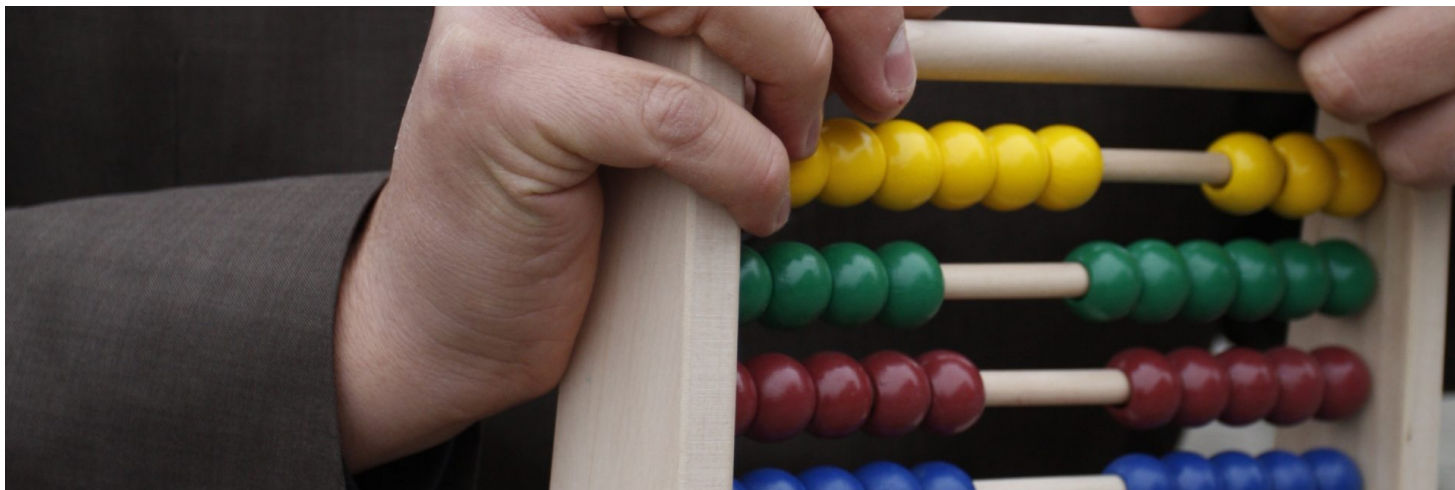
Når det gjeld langsiktig gjeld i høve brutto driftsinntekter ser ein at Giske kommune har ein nedgang på 3,3 % medan resten av kostragruppa har ein auke på 5,6%. Netto lånegjeld i kroner per innbygger er har ein auke med kr 1 386 per innbygger, eller 1,25% medan kostragruppa har ein auke på kr 5 429 eller 8,1%.

Det viser at ei sterk prioritering av investeringane har gitt resultat i dempa gjeldsvekst. Giske kommune ligg fortsatt på eit høgt nivå i høve inntektene og det er fortsatt naudsynt å prioritere for å redusere gjelda ytterlegare.

Endring i arbeidskapital fortel i hovedsak kommunen sin betalingsevne er bedra eller forverra. Den vert beregna som omløpsmidler med frådrag for kortsiktig gjeld, korrigert for endring i ubrukte lånemidler. Arbeidskapitalecn er differansen mellom anskaffelse av midlar (inntekter og innbetalinger) og anvendelse (utgifter og utbetalinger) av midlar i regnskapet. Når anskaffelse er større enn anvendelse har arbeidskapitalen økt.

Begrepet arbeidskapital er misvisande då driftsregnskapet vert påverka av premieavvik (forskjellen mellom innbetalt pensjonspremie til livselskapa og beregna pensjonskostnad).

Oversikta syner at giske sin arbeidskapital er svekka frå 2018 til 2019, og at Giske kommune har betre arbeidskapital en gjennomsnittet i kommunegruppe 10. Dette kjem som følge av ubrukte lånemidler.

› Vurdering - oppsummering

Kommunerekneskapen for 2019 viser eit brutto driftsresultat på + kr 18 179 717 som er det kommunen hadde i 2019 til dekning av netto finansutgifter og til netto avsetningar. Kommunerekneskapen for 2019 viser eit netto driftsresultat på -kr 3 270 743 som fordeler seg slik: Netto avsetningar: (kr 7 845 779 – 4 575 036) = - 3 270 743+ rekneskapsmessig mindreforbruk kr 0.

Samla meirforbruk i høve til justert driftsbudsjett for alle rammeområder er – kr 31 820 000.

Eit korrigert netto driftsresultat – der premieavvik er trekt ut – viser - 6,9.mill. kroner.

Finansieringsbehovet var kr 63 429 464.

1 Politisk styring og kontrollorgan

Politisk styring og kontrollorgan omhandlar fylgjande tenestoområde:

Kommunestyre og formannskap	Kommunerevisjon og kontrollutval
Diverse utval / styrer og råd	Stortings- og kommuneval
Eldreråd	Komitè for oppvekst og helse
Økonomisk stønad til politiske parti	Komitè for kultur, miljø og tekniske saker

Teneste	1 Politisk styring	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
1000	KOMMUNESTYRE OG FORMANNSKAP	2 421	2 261	2 002	2 310
1005	POLITISKE KOMITEAR	224	327	327	222
1010	DIVERSE UTVAL/STYRE/RÅD	311	272	272	446
1020	ELDRERÅD	11	56	56	40
1050	ØKONOMISK STØNAD TIL POLITISKE PARTI	47	45	45	48
1060	KOMMUNEREVISJONEN - KONTROLLUTVAL	843	970	920	918
1070	STORTINGS- OG KOMMUNEVAL	296	184	184	-
TOTALT		4 155	4 115	3 806	3 983

Driftsrekneskap for Politisk styring og kontrollorgan viser eit meirforbruk på kr 40 000 i høve korrigert driftsbudsjett. Meirforbruket på ei teneste vert i stor grad kompensert med mindreforbruk på andre tenester. Meirforbruket skriv seg i stor grad frå høgre utgifter knytt til kommunevalet enn budsjettet.

Det var i 2019 kommuneval og ny politisk struktur tilpassa ny kommunelov. Komitè for helse og omsorg, Komitè for miljø og tekniske saker og Komitè for oppvekst og kultur vart erstatta av Teknisk utval og Livsløpsutvalet.

KOSTRA

		2019	2019	2018	2018
		1532 Giske	Kostragruppe 10	1532 Giske	Kostragruppe 10
100 Politisk styring	Netto driftsutgifter på funksjon/tjenestoområde per inbygger (kr)	390	494	360	393
110 Kontroll og revisjon	Netto driftsutgifter på funksjon/tjenestoområde per inbygger (kr)	103	127	115	122

Indikatoren viser kor mykje av dei totale utgiftene som vert brukt til politisk styring og kontrollorgan. Data vises i kroner per innbygger. Utgifter knytt til eldreråd er høyrer til kostra funksjon 180 og er ikkje med i KOSTRA - oversikta.

Tala syner at Giske kommune innafor kostra funksjon 100 Politisk styring har ein auke frå 2018 til 2019 med 30 kr per innbyggjar, dette kjem mest sannsynleg av at det var stortings-/kommuneval i 2019. Ser ein i høve kostragruppe 10, ligg Giske kommune både lavere og har mindre auke enn gjennomsnittet.

På kostra funksjon 110 Kontroll og revisjoner er der ein nedgang på kr 12 per innbyggjar frå 2018 til 2019, kostragruppe 10 har ein auke på kr 5 per innbyggjar. Giske kommune ligg likevel under snittet for kostragruppe 10 med 24 kroner per innbyggjar.

Oppfølging av kommunestyrevedtak

Giske kommunestyre behandla i alt 134 saker i 2019.

	Møte 2018	Møte 2019	Saker 2018	Saker 2019
Kommunestyret	6	11	78	134
Formannskapet	16	17	152	168
Næringsutvalet	4	5	10	13
Styre for finansforvaltning	0	0	0	0
Landbruksnemnda	6	3	15	6
Komite for miljø og teknisk	9	6	79	76
Komite for oppvekst og kultur	5	3	39	24
Komite for helse og omsorg	5	6	32	28
Teknisk utval	-	2	-	21
Livsløpsutvalet	-	1	-	14
Eldrerådet	6	4	32	17
Rådet for funksjonshemma	6	3	30	13
Viltnemnda	1	1	3	4
Valstyret	0	4	0	10
Valnemnda	-	-	-	-
Nammenemnda	0	2	0	7
Kontrollutvalet	4	5	22	25

2 Kommuneleiing - Stab

Kommuneleiing – stab omhandlar fylgjande tenesteområde

- Kommunedirektør og kommunalsjefar
- Personal og løn
- Økonomi
- Andre fellestenester

Eininga skal levere tidsrette støttefunksjonar i henhold til krav og forventningar som er stilt til kommunen si kjerneverksemd og strategiske satsingar.

Drift

Teneste	2 Kommuneleiing - Stab	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
1200	KOMMUNEDIREKTØR - KOMMUNALSJEFAR	4 825			4 066
1210	PERSONAL OG LØN	2 353	2 318	2 307	2 293
1220	ØKONOMI	4 001	4 104	4 219	3 834
1230	SERVICEKONTORET	2 580	2 564	2 547	2 487
1250	IKT	794	782	782	230
1260	SAKSBEHANDLING - FELLES	1 833	1 831	1 831	2 028
2110	BARNEHAGE	458	421	421	419
2120	GRUNNSKOLE	207	550	550	397
2412	PSYKISK HELSEVERN	101	99	99	99
2440	BARNEVERN TENESTE	238	231	231	355
2540	PLEIE, OMSORG, HJELP TIL HEIMEBUANDE	664	613	486	640
TOTALT		18 053	17 525	17 454	16 847

Området hadde eit meirforbruk på ca kr 528 000. Overforbruket skriv seg i hovudsak frå teneste 1200 Kommunedirektør - Kommunalsjefar og skriv seg frå skifte av kommunedirør og overgangen knytt til dette. Rådgjevarstilling innfor teneste 2120 grunnskule vart halden vakant, samt vakant stilling ved sjukefråver innfor teneste 1220 økonomi gjer at meirforbruket på rammeområdet vert redusert.

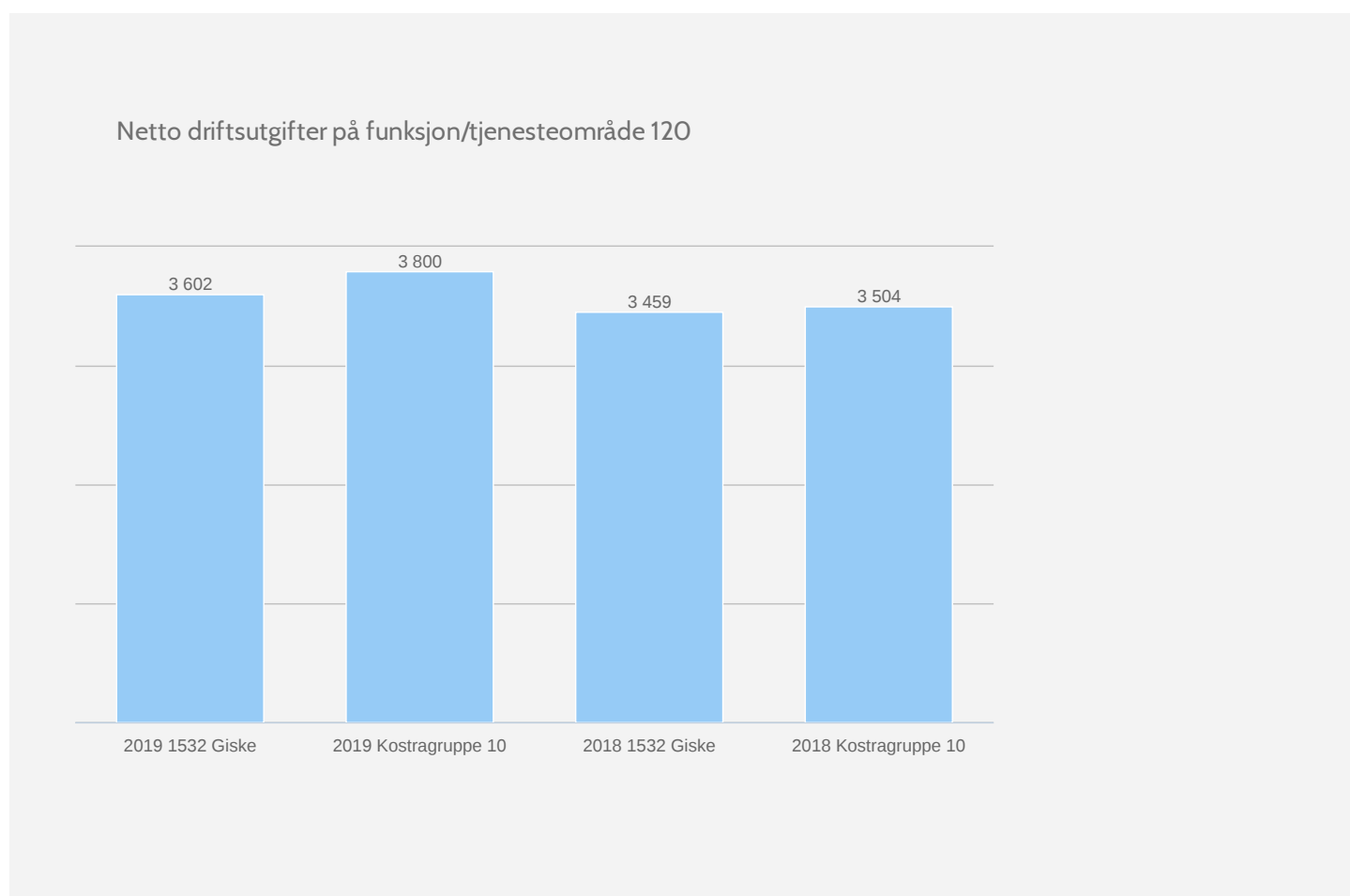
Området har ikke blitt endra i takt med vekst i øvrige tenesteområde. For å klare å ta imot den stadig aukande arbeidsmengda vert det heile tida arbeid med å effektivisering gjennom digitalisering.

Kostra

Netto driftsutgifter administrasjon per innbygger.

Indikatoren viser kor mykje av dei totale utgiftene som vert brukt til administrasjon og styring per innbygger. I indikatoren inngår administrativ ledelse, stab- og støttelefunksjoner, Data vises i kroner per innbygger.

I tabellen nedanfor er det ikkje berre utgifter knytt til rammeområde 3 Kommuneleiing - stab. Tenester som er knytt til rammeområde 3 Fellesutgifter/fellesinntekter, rammeområde 7 Pleie og omsorg og sjølvkostområda i rammeområde 9 Teknisk er også med i tabellen.

Tala syner at Giske kommune har ein auke frå 2018 til 2019 med kr 143 per innbygger.

Giske kommune bruker kr 198 mindre per innbygger enn gjennomsnittet for kostragruppe 10. Dersom Giske skulle bruke det samme som gjennomsnittet i kostragruppe 10 vil dette utgjort ein auke på 1,7 mill. kr.

Studier har vist at kommuner tolker og definerer administrasjon ulikt i KOSTRA. Det inneber at tala ikkje er direkte samanlignbare mellom alle kommunar og er noko usikre.

› Toppleiing

Giske kommune si administrative toppleiing består av

- Kommunedirektør (endra frå Rådmann etter at ny kommunelov trådte i kraft)
- Kommunalsjef - med ansvar for oppvekst, kultur (konstituert)
- Kommunalsjef - med ansvar for helse- sosial og omsorg.
- Teknisk sjef - med ansvar for teknisk eining (Utgifter til denne ligg til ramme 9)

Kommunedirektøren er næraste overordna for staben.

Toppleiinga si viktigaste oppgåve er å sjå til at politiske vedtak og sentrale målsettingar for tenestene vert iverksette. Toppleiinga er bindeleddet mellom dei folkevalde og administrasjon i kommunen.

Personal og løn

Personal- og lønsavdeling har 3,9 årsverk. Avdelinga sine hovudoppgåver er:

- Utvikling og vedlikehald av overordna arbeidsgivarpolitikk samt støtte og rettleiing til einingane i utøving av arbeidsgivarpolitikken
- Lønsarbeid, lokale lønsforhandlingar og rettleiing til einingane i lønsarbeidet
- Bistå einingane i rekruttering og kompetanseutvikling
- Overordna ansvar for HMS/IA-arbeid
- Samarbeid med fagorganisasjonar og verneteneste

Avdelinga har ikkje hatt sjukefråvær. Samarbeidet med tillitsvalde, verneteneste, topp- og einingsleiing fungerer godt. Einiga er svært sårbar ved evt. sjukefråvær, særlig gjeld dette lønsarbeidet.

Økonomi

Økonomiavdelinga i Giske kommune har 3,7 årsverk. Avdelinga sine hovudoppgåver er:

- Føre rekneskap til Giske kommune og Giske kyrkjelege fellesråd, Gjelds- og finansfovaltning
- Utarbeiding av samla årsbudsjett og økonomiplan for kommunen og rapportering og oppfølging av dette
- Gi einingsleiarar m/fl. støtte og rettleiing innan økonomi samt brukarstøtte for budsjettverktøy, økonomi- og e-handelssystem.
- Vere kommunen sitt kontaktpunkt i høve innkjøpsfelleskapet på Sunnmøre, Nordre Sunnmøre kemnerkontor, skatteoppkreving og arbeidsgjevarkontroll

Avdelinga leverer i hovudsak tenester til interne brukarar. Det er likevel ein del publikumskontakt knytt til fakturakopi og spørsmål om utsende faktura, lån og aktivitet kring innkrevjing. Avdelinga er avhengig av godt samarbeid med eksterne leverandørar, lån- og finansforvaltarar, samarbeidskommunar og andre samarbeidspartnarar.

Servicekontoret

Servicekontoret i Giske kommune har i dag 6,5 årsverk. Av dette er 0,5 knytt til PPT. Sjølve servicekontoret utgjer 6 årsverk fordelt på 7 personar.

- Sentralbordtenest samt informasjon og rettleiing av innbyggjarar knytt til kommunale avgifter, bustønad og startlån
- Giske kommunes felles saksarkiv
- Politisk sekretariat
- Ansvar for forberedelse og gjennomføring av kommuneval.

Hovudmål

Levere god service til innbyggjarane og politiske leiing gjennom å vere godt oppdatert på det som skjer i kommuna. Sørgje for at politiske saker vert sendt ut i rett tid.

Måloppnåing

Servicekontoret digitaliserte postutsending i 2016 med full årdrift frå 2017 ved innføring av tenesta KS-SvarUt. Kontoret har ikkje full oversikt over all post som vert sendt frå kommunen. Via SvarUt vart det i 2019 (2018 i parentes) sendt 7 959 (7 771) dokument. Av

dette vart 5 165 (4 268) sendt/lest digitalt og 2 794 (3 084) sendt til print.

Folkehelsekoordinator

Giske kommune hadde folkehelsekoordinator fram til medio 2019. Stillinga var eit av tiltaka i 2019 for å redusere meirforbuket. Folkehelselova og oppgåvene knytt til denne er fordelt til andre i organisasjonen.

Utfordringar		Kva er gjort (maks 3 linjer)	Resultat og/eller effekt (maks 3 linjer)
Omstilling og tilpasning til endra rammevilkår, både økonomisk og teknologisk.	å oppnå maksimal gevinstrealisering av innføring av digitale løysingar	Prosjekt "omstilling fellesfunksjonar" er igangsatt	Prosjektet er ikkje avslutta, planlagt ferdig juni 2020
	Digitalisering og automatisering av administrative oppgåver og forenkling av prosedyrer og prosessar	Elektronisk saksgang ved behandling av manuelle bilag og elektronisk bilagsarkiv.	Resultatmål 2020: 100%, Resultat 2019: 318. Nedgang frå 2023 manuelle bilag i 2016, d.v.s nedgang på 84%
		Elektronisk faktura frå leverandør.	Resultatmål 2020: 100%, resultat 2019: 85%. Det må setjast i verk tiltak skal ein nå målet i 2020.
		Digital utsending av faktura.	Resultatmål 2020: 90%, resultat 2019: Vart implementert i 2. halvdel og er ikkje målbart for 2019, men det har vore ein auke i efaktura på 75% og avtalegiro med 49%
Metodisk og systematisk informasjonsarbeid, utvikle heimesida i kombinasjon med bruk av sosiale medier		Utvikla sjølhjelpsvertøy	Bedre informasjonsflyt, relevant informasjon er tilgjengeleg for innbyggjarane døgnet rundt
Etablere eit nytt og brukarvenleg intranett		Nytt intranett er etablert og opplæring i bruk og publisering er ferdigstilt.	Bedre informasjonsflyt, relevant informasjon er tilgjengeleg for tilsette døgnet rundt
Tilrettelegge for døgnåpen forvaltning ved å betre innbyggardialogen slik at innbyggjarane kan vere sjølvhjelpete når det passar for dei uavhengig av åpningstid		Innbyggerinnsyn gjennom "mi side" er etablert på giske.kommune.no	Effekten av tiltaket er meir sjølvbetjening og bedre brukardialog, ein del av meirope kommune satsinga. Førebels ikkje godt nok formidla, det må setjast i verk tiltak for å auke bruken.

Resultatmål 2019		
Halde fram arbeidet med omstillingsprogrammet "Tenesteutvikling gjennom digitalisering og bruk av ny teknologi" vedtatt av kommunestyret i juni 2016 Framtidig organisering av driftsoppgåver som no ligg til stab er avklart medio juni 2019. Det skal utarbeidast kompetanse- og rekrutteringsplan for stab, som inkluderer framtidig kompetanseprofil		Prosjektet "Omstilling av fellesfunksjonar" er godt i gang og blir ferdigstilt innan utgangen av juni 2020. Kultur og miljøområdet er tatt inn i prosjektet. Kompetanse- og rekrutteringsplan skal utarbeidast når organisering av stab og arbeidsfordeling mellom fellesfunksjonar og linjeorganisasjon er avklart..
Vidareutvikle samarbeidet mellom kommunale tenester, NAV, frivillege organisasjonar og lokalt næringsliv for å leggje til rette for god integrering av flyktningar		Styrka merksemd og kompetanse på utfordringar og muligheter for effektiv organisering av fellesfunksjonar og arbeidsdeling mellom stab og linjeorganisasjon.
Innan utgangen av 2019 skal det overordna HMS-systemet gjennomgåast og digitaliserast		HMS-rutiner er gjennomgått og kvalitetssikra. Styrka tilgang til og oversikt over reglar og årshjul. Oppdatering av lovverk skjer raskt frå leverandør.

Resultatmål 2019

Innan juni 2020 skal ny personvernforordning (GDPR) vere implementert med digitale protokollar og e-læringsopplegg. System for personvern og informasjonssikkerheit skal gjennomgåast og ha eit spesielt fokus i planperioden

Ei stilling er omdisponert til å jobbe med ny personvernforordning. Arbeidet er godt i gang og protokollar og -e-læringsopplegg er på plass innan juni 2020.

Styrka oversikt og kompetanse på informasjonstryggleik og korleis organisasjonen handterer personopplysningar.

3 Fellesutgifter - fellesinntekter

Fellesutgifter - fellesinntekter omhandlar fylgjande tenestoområde:

På dette ansvarsområdet blir det ført inntekter og utgifter som er felles for heile kommunen sin organisasjon og som ikkje kan knytast opp mot einkilde einingar eller stab. Døme på dette er:

- Felles personaltiltak / arbeidsmiljø
- Generelle arbeidsmiljøtiltak
- Diverse fellesfunksjonar:
 - Felles IT program, maskinvare og serviceavtaler.
 - Felles datakommunikasjon
 - Telefon og telefax
 - Frankering – porto
 - Kontingent til KS
 - Felles pensjonsutgifter/inntekter - premiefond.
 - Premieavvik blir samla her frå 2011.
 - Løn til hovudtillitsvalde
 - Utgifter til bedriftshelseteneste

Drift

Teneste	3 Fellesutgifter/Fellesinntekter	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
1212	GENERELLE PERSONALPOLITISKE TILTAK	1 001	1 210	1 195	1 091
1215	GENERELLE ARBEIDSMILJØTILTAK	546	847	847	1 018
1240	DIVERSE FELLESFUNKSJONAR	11 258	9 000	9 000	10 014
1700	ÅRETS PREMIEAVVIK KLP	-11 745	-9 682	-9 682	-8 670
1701	ÅRETS PREMIEAVVIK SPK	-1 109	391	391	424
1710	AMORTISERT PREMIEAVVIK KLP	5 946	5 885	5 885	4 552
1711	AMORTISERT PREMIEAVVIK SPK	1	142	142	119
1720	PENSJON	294	-4	-4	117
1730	PREMIEFOND	-5 252	230	230	-7 379
1800	DIVERSE FELLESENTGIFTER	16	-	1 493	19
2110	BARNEHAGE	201	227	227	154

	3 Fellesutgifter/Fellesinntekter	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
Teneste	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
2120	GRUNNSKOLE	141	227	227	26
2343	KJØKKEN (MAT TIL HEIMEBUANDE)	191	227	227	55
2411	FYSIO-/ERGOTERAPITENESTE	-	-	-	3
2540	PLEIE, OMSORG, HJELP TIL HEIMEBUANDE	539	1 056	1 056	438
2546	GISKE OMSORGSSENTER	129	266	266	220
2547	VIGRA OMSORGSSENTER NORDSTOVA	-	-	-	22
2548	BUFELLESSKAP FUNKSJONSHEMMA	96	-	-	-
2549	KVARDAGSREHABILITERING OG VELFERDSTEKNOLOGI	9	-	-	-
TOTALT		2 263	10 020	11 498	2 223

Rammeområde 3. Fellesutgifter – fellesinntekter viser eit mindreforbruk i netto driftsutgifter på kr 7 757 000.

Generelle personalpolitiske tiltak - har eit mindreforbruk på 468 000. Til tenesta ligg blant anna frikjøp av tillitsvalde. Mindreforbruket skriv seg i stor grad frå høgrefusjon frå fagforeningane enn budsjettert

Generelle arbeidsmiljøtiltak - overforbruk kr 397 000, som i hovudsak kjem av for lavt budsjetterte utgifter til bedriftshelseteneste.

Diverse fellesfunksjonar - meirforbruk 1,178 mill kr. Samansett av forsikring, betaling til eKommune, IKA og lisensar og serviceavtalar.

Premieavvik vert budsjettert som inntekt – amortiseringa ei utgift, netto utgjorde det ein inntektsauke på 3,6 mill kr. Bruk av premiefond vart 5,4 mill kr. over budsjettet. Begge deler må sjåast i sammenheng med pensjonskostnadane som er fordelt på einingane, netto vart det eit samla mindreforbruk på 10,1 mill. kr for pensjonskostnadane.

Premieavviket er differansen mellom den berekna pensjons-kostnaden som vert ført i rekneskapen og premien som faktisk er betalt. Den betalte premien vil blant anna avhenge av avkastninga pensjonstilbydaren oppnår på pensjonsmidlane og lønsveksten rekna med utgangspunkt i lønsnivået ved utgangen av året.

Det er verdt å merke seg at pensjonskostnaden vert fordelt på einingsnivå, medan premieavviket vert ført på rammeområde 3. Dette gjer at effekten av premieavviket ikkje vil verte synleg på rammenivå slik at dei får ein relativ høg pensjonskostnad.

Dei øvrige tenestene gjeld stort sett lærlingløn for heile kommunen. Avvika kjem av at den faktiske fordelinga av lærlingane vart ulik den budsjetterte.

4 Diverse tenesteområde

Diverse tenesteområde omhandlar fylgjande tenesteområde:

- Sosialtenester (NAV)
- Næring
- Skogbruk
- Viltforvaltning
- Beredskap

Drift

Teneste	4 diverse Tenesteområde	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
1240	DIVERSE FELLESFUNKSJONAR	11	-	-	-
2420	SOSIAL RÅDGJEVING OG VEILEDNING	2 331	2 800	2 792	2 231
2421	FLYKTNINGKONTOR	-	-	-	5
2430	TILBOD TIL PERSONAR MED RUSPROBLEM	10	-	-	1 207
2730	KOMMUNALE SYSSELSETTINGSTILTAK	-	20	20	-
2760	KVALIFISERINGSPROGRAM	1 021	513	513	473
2810	ØKONOMISK SOSIALHJELP	3 717	2 893	2 298	3 476
2851	NAV DRIFT - STATLEG DEL	-5	-14	-14	-10
3250	NÆRINGSKONTORET	1 505	1 639	1 635	2 048
3253	JORD- OG SKOGBRUK	518	423	423	504
3610	VILTFORVALTNING	59	43	43	88
TOTALT		9 168	8 317	7 710	10 020

NÆRINGSLIV OG BEREDSKAP

Tenesta har eitt årsverk.

Hovudoppgåver:

- Rådgjeving for nyetablerarar gjennom kommunen sitt «hoppid.no-kontor»,
- Utvikling av prioriterte næringsområde i hht. Strategisk næringsplan 2016-25,
- beredskapsansvarlig herunder utarbeiding og oppdatering av planverk, planlegging av beredskapsøvingar
- Informasjonsarbeid knytt til nettportal og sosiale media

Næringsliv:

- Tildeling av Årets Bedrift-pris til Breivik Mek. Verkstad AS
- 91 møtepunkt for og med næringslivet i kommuna
- 5 næringsfondsøknader om etablerarstøtte (4 tildelt)
- Innovasjonscamp for 9. klasse på Valderøy ungdomsskule
- Utvikling av Gjørsund Hamn som nasjonal fiskerihamn.

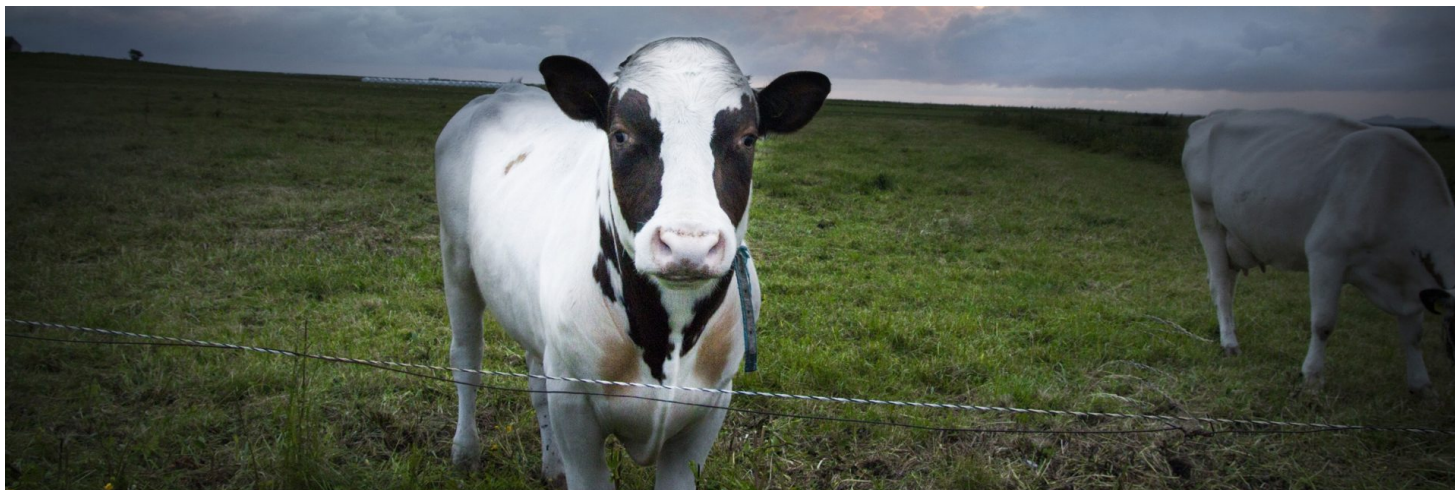
Giske har låg arbeidsløyse; ca 1,5% (64 personar) , ned frå 1,7 % i 2018. Det er viktig å utvikle lokale jobbtillbod gjennom eksisterande næringsliv og nyetableringar. Dette er miljøvenleg, ressursparande og skapande for lokale, sosiale nettverk. Giske har i fleire år vore ein av kommunane i M&R med høgast tal på etableringar i høve til folketalet: Det er registrert 121 nye foretak i Enhetsregisteret til Brønnøysund.

Beredskap:

- Det er gjennomført ein full revisjon av planverket.
- Nye ROS-analyser, ny overordna beredskapsplan og styringsdokument,
- Det er etablert nytt planverk for Evakuerte og pårørandesenter (EPS).
- Det er gjennomført møte, kurs og øvingar med beredskapsleiing, fylkesmannen samt internt i org. med elektronisk varslings og eiga startøving ved EPS.

Drift av nettportal og Sosiale medier: [nettportal](#), [Facebook](#).

Giske kommune har arbeida målretta med å få ut informasjon til innbyggjarane. Vi ser ei øking i tal "følgara" både på nettsida vår og på facebook. Vi ser og at innbyggjarane blri meir digitale og nyttar dei digitale verktøya som er tilgjengelig. Dette blir eit viktig atsingsområde også framover.

› Landbruk og viltforvaltning

LANDBRUK OG VILTFORVALTNING:

Landbruk og viltforvaltning

Giske kommune kjøpte landbrukstenester tilsvarende 0,8 årsverk fra Haram kommune. Fra 2020 vil tenestene kjøpes fra Nye Ålesund.

Giske er ein middels stor landbrukskommune i Møre og Romsdal. I 2019 var det totalt 28 gardsbruk som søkt produksjonstilskot. Desse gardbruka driv om lag 9000 dekar med jordbruksareal, kor om lag 60-70% er leigd areal.

Det vert utført omlag 43 årsverk direkte i landbruksproduksjonen. Kwart årsverk i landbruket skaper ein til to arbeidsplassar i andre tilstøytande verksemnder.

Matproduksjonen og råvarer frå jordbruket i Giske har ein salsverdi på om lag 29 millioner i året. Om lag 78% av dette kommer frå mjølkebruka inkludert kjøtproduksjon. Resten kommer frå sau, ammekyr og gris.

Det er positive trekk i landbruket i Giske kommune. Det ser ut som det er bra interesse for å overta bruk som er i drift og det er eit aktivt Bondelag i kommunen.

Kommunen sin viktigaste oppgåve for å oppretthalde og utvikle landbruket i kommunen er ei stødig arealforvaltning, der ein tar omsyn til dyrka jord og unngår fragmentering av samanhengande jordbruksareal.

Landbrukskontoret er sekretæriat for viltnemnda. Bestanden av hjort er igjen aukande - det vart felt 76 dyr i 2019 ein fellingsprosent på 79,2%. I Giske er det ein relativt stor rådyrbestand - i 2019 vart det felt 109 dyr ein fellingsprosent på 80,7%.

Giske har I 2019 fått område for utvalgt kulturlandskap, Alnes. Dette er eit av Norges mest verdifulle kulturlandskap. Områder er valg ut fordi det har store biologiske og kulturhistoriske verdier.

› Sosialtenesta - NAV

Økonomi:

Ansvar 3300 Sosialtenesta hadde eit meirforbruk på kr 864 434.

Budsjettramma for ansvar 3300 har ikkje vore tilpassa dei reelle utgiftene knytt til teneste 2810 Økonomisk sosialhjelp. Utgifter knytt til denne tenesta er rettigheter hjemla i sosialtenestelova. Lova har som formål å betre levkåra for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet. Budsjettet har stort sett vore uendra over fleire år og det har vore kjent at dette har vore urealistisk og kunne følge. For 2020 er budsjettet oppjustert etter ein meir realistisk forventet storleik.

Vi har oppnådd gode resultat i samarbeid med Frivilligsentralen. Det er aktivitetskrav spesielt for unge brukarar som mottok sosialhjelp. Vi stiller også krav om aktivitet til andre brukarar. Vi nyttar Frivilligsentralen som eit lavterskel tilbod. I tillegg blir det brukt for brukarar som skal prøvast ut, før vi kan plassere dei i andre arbeidsretta tiltak. Vi har i fellesskap lukkast med mange av brukarane, som vi har hatt utplassert hos Frivilligsentralen. Brukarar har blitt rusfrie, har hatt overgang til ordinært arbeid eller anna arbeidsretta aktivitet og overgang til utdanning.

NAV Giske har hatt utfordringar i 2019 i forhold til at NAV leiar har vore sjukmeldt i lange periodar. Vi har ikkje fått tildelt ekstra ressursar i hans fråver. Dette har ført til at vi har hatt behov for stadige omorganiseringar for også å kunne ivareta leders oppgåver.

Måltal

	2018	2019
Arbeidssøklarar og personar med nedsett arbeidsevne	388	408
Sjukmelde	259	276
Økonomisk sosialhjelp:	124	109
Personar <24 som fekk økonomisk sosialhjelp i <3 månader	7	2
Gjeldsrådgjeving	23	23

Måloppnåing:

Talet på personar som har mottoke sosialhjelp i 2019 har gått ned frå 2018. Dette skyldast i hovudsak at dei går over i arbeidsretta aktivitet og har rett på andre typer stønader. Ein må her vere merksam på at det bak talet, kan skjule seg store familiar, da det som regel blir utbetalt sosialhjelp til ein person i husstanden, med ytingar til heile familien.

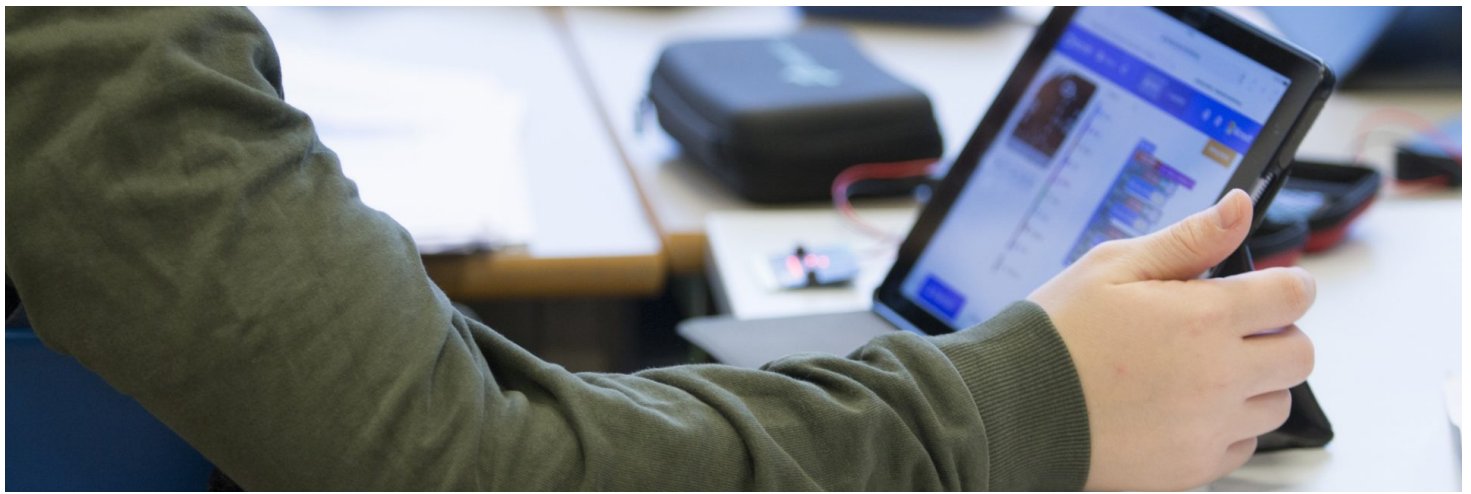
Talet på personar under 24 år som hadde sosialhjelp i meir enn 3 månader har gått ned. Det skyldast i hovudsak stort fokus på arbeidsretta aktivitet, der ungdom er ei spesielt prioritert gruppe. Det gode samarbeidet om arbeidsretta aktivitet som vi har med Giske Frivilligsentral, har også stor innverknad. Tiltaket blir brukt for brukarar med krevjande og samansette utfordringar for å få dei i arbeid og aktivitet. Tiltaket blir også brukt til flyktninar og andre som er utan arbeid og aktivitet.

Vi har fått ei auke i antall brukarar i kvalifiseringsprogrammet (KVP). Frå 01.01.19 var det lovendring, som medførte at tilbodet er meir tilgjengelig og fleksibelt. KVP skal brukast på yrkesaktive personar med vesentleg nedsett arbeids- og inntektsevne, som ikkje fyljer vilkåret for rett til andre ytelser etter folketrygdlova. KVP er ei lovpålagt oppgåve, som alle kommunar skal tilby til dei som fyller vilkåret. Det er positivt at vi kan tilby dette programmet til personar som har levd på sosialhjelp over lang tid eller står i fare for å komme i ein slik situasjon.

Nærvær: NAV hadde eit nærvær på 95,3 % i 2019.

Utfordringar

- Personar som har behov for gjeldsrådgjeving har auka. Pr 31.12.19 hadde vi ei venteliste på 5 saker. Inngang av søknader har auka, spesielt frå barnefamiliar. Varsel om tvangssal av bustader har også auka. Det er ei utfordring at det ikkje er sett av nok ressursar til dette arbeidet. Dersom vi unnlet å fokusere på dette arbeidet, vil det blant anna føre til auka sosialhjelps utbetalingar og andre samfunnsøkonomiske ringverknader. Dette vil igjen medføre økt barnefattigdom, stigmatisering og auke i dei økonomiske skilnadane. Det er ikkje rom for førebyggjande arbeid opp mot denne gruppa.
- Dei fleste flyktningfamiliane er avhengig av supplerande sosialhjelp, i tillegg til introduksjonsstønad. Det har vore ei auke i store familiar med mange barn. Behov for store bustadar med høg husleige. Mange flyktningar har helseutfordringar, som medfører at det er vanskeleg å formidle dei til løna arbeid. Samfunnsnormer og kultur er ei stor utfordring med å formidle kvinner til yrkesretta aktivitet. Dette fører ofte til at sosialhjelp blir hovedinntektskjelde etter at dei har fullført introduksjonsprogrammet. Nedgang i talet på sosialhjelps mottakarar samsvarar ikkje med nedgang i sosialhjelpsutgifter. Kostnaden per brukar/familie er stigande.
- Budsjettmessig er det ei utfordring med stort meirforbruk på KVP etter lovendring. I forhold til antal innbyggjarar i Giske kommune, har det i fleire år, før lovendringa vore sett eit ønska tal på 7 personar til KVP. Etter lovendringa er det forventa at eit høgare antal brukarar vil fylje vilkåret for rett til KVP. Dette er ei lovpålagt yting, som ikkje kan styrast ut frå kommunen sin økonomiske situasjon. Vi hadde i 2019 eit overforbruk på 507'

5 Oppvekst

Drift

	5 Oppvekst	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
2110	BARNEHAGE	81 791	80 550	80 517	81 131
2111	STYRKA TILBOD TIL FØRSKOLEBARN	9 646	7 876	7 354	7 704
2120	GRUNNSKOLE	112 754	110 494	103 533	106 229
2121	PEDAGOGISK RETTLEIINGSTENESTE	819	732	729	874
2130	VAKSENOPPLÆRING	3 175	659	659	2 778
2150	SKOLEFRITIDSTILBOD	1 526	1 222	1 222	918
2220	SKOLELOKALER	-12	16	16	-16
2230	SKOLESKYSS	1 977	1 658	1 593	1 981
		-	-	-	-
TOTALT		211 678	203 207	195 622	201 600

Økonomi

Rammeområde hadde eit samla meirforbruk på kr 8 471 000, eller 4,2 % av eit budsjett inkl. endring på kr 203 207 000. Gjennom året vart budsjettet styrka med 7 mill. kr. på grunn av auka skatteinngang. Denne budsjettendringa vart i heilskap tilført teneste 2120 grunnskule.

Den stramme økonomien og tiltaka for å avgrense overforbruket har heilt klart lagt ein dempar på arbeidet med kvalitetsutvikling innan oppvekst. Det er særleg grunnskulane som slit.

Barnehageområdet hadde eit samla overforbruk på 1,5 %, til saman kr 1 241 000. Dei kommunale barnehagane hadde eit samla overforbruk på kr 604 000 eller 4,33 % av eit budsjett på 13,9 mill.

- Utbetaling av tilskot til private barnehagar var på 67 mill. kroner. Refusjon for barn med plass i andre kommuner er på kr 459 000. Til saman er dette 500.000 under budsjett.
- Det har vore utbetalt kr. 615.000 i kommunal kontantstøtte i 2019. I 2018 var utbetalinga 635 000.
- Redusert foreldrebetaling i private og kommunale barnehagar auka frå 1,7 mill i 2018 til nesten 2,1 mill i 2019.
- På teneste 2111 Styrka tilbod til førskulebarn har vi eit overforbruk knytt til bruk av assistent i private barnehagar.

- Skulane opplever at det er vanskeleg å levere dei lovpålagde oppgåvene innanfor tildelte budsjetttrammer. Teneste 2120 grunnskule har i 2019 eit overforbruk på kr. 2 260 000 i høve til endra budsjett.
 - Lærarnormen vart innført hausten 2018 og fekk full effekt frå hausten 2019
 - Svak nedgang i talet på elevar med spesialundervisning men auke i timetalet per elev
 - Sterk auke i elevar med store behov for tilrettelegging og spesialundervisning.
 - Store ekstrakostnader i samband med elevar som er plasserte i andre kommuner
- Vaksenopplæring hadde eit overforbruk i høve budsjettet på kr. 2,5 mill kroner. Netto kostnader var 3 175 000.
 - Norskopplæring til innvandrarakar vert kjøpt frå Folkeuniversitetet. Samla kostnader i 2019 var 3 359 000.
 - Grunnskuleopplæring med rekordmange deltakarar vert kjøpt frå Hareid kommune. Kostnad 1 mill. kr.
 - Skuleskyss til vaksne grunnskuleelevar kosta ca. 500 000. Til vanleg betaler kommunen berre eigenandel i skuleskyssen, men sidan ein i dette tilfellet nyttar hurtigbåt, vart skyssen betydeleg dyrare.
 - Tilskot til norskopplæring vart mindre enn budsjettet, ca. 1 743 000 mot 2 725 000 i fjor.

Måla i økonomiplanperioden 2019-2022

Mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Forsvarleg drift med auka oppgåver/barnetal og reduksjon i ressursane	Vi må jobbe smartare, ha betre system og struktur, for å sikre elevane og tilbudet dei får. Vi må også redusere faglege ambisjonar.	Organisasjonen sine utviklingsmål knytt til å vere lærande og utviklingsretta blir vanskelege å oppfylle. Dette kan få store negative konsekvenser knytt til implementering av ny læreplan.
Skjerpa krav i lærarnormen frå hausten 2019.		Alle skular oppfyller lærarnormen, med unntak for Valderøy ungdomsskule som manglar 0,7 stilling per 1. oktober.
Digitalisering og rasjonalisering av administrative oppgåver	Administrasjonen har i auka grad tatt i bruk delingsplattformer som støttar einingane. Skuleeigar brukar digitalt rapporteringssystem på Opplæringsloven §13-10, noko som reduserer skriftleg rapporteringsbehov frå skulane.	Mindre bruk av tid og enklare rapportering til skuleeigar, Opne prosessar med større medverknad frå skulane. Dokumentar og sentrale planar er oppdatert og digitalt tilgjengeleg.
Nye arbeidsmåtar med digitale læremiddel og digital kompetanse	Ulike digitale plattformer har i større grad blitt tatt i bruk i skulen. Det har også åpna for eit meir variert læringsmiljø der elevane blir møtt på interesse, kunnskap og mestring. Fleire blir inkludert i den ordinære opplæringa.	Større fagleg variasjon og meir fagleg differensiering
Omfang og kompetanse i forhold til spesialpedagogiske behov, med spissa kompetansekrav til andre tilsette	Målretta arbeid gjennom TALK i skule og barnehage for å styrke det allmenpedagogiske arbeidet. Rettleiing av pedagogar på dispensasjon i barnehage. Nokre lærarar har tatt vidareutdanning i spesped 30 stp.	Det har vore arbeidd med å få ned omfanget av spesialpedagogiske tiltak i barnehage. Omfanget har auka med ny barnehagelov, og det er nødvendig å ta tak i dette vidare.
Midlertidige lokale ved Valderøy ungdomsskule og Vigra skule. Arealbehovet vil vere det same i fleire år framover	Brakker plassert ved Vigra skule og Valderøy ungdomsskule. Dei eldste brakkene ved Vigra skule er i dårleg stand.	Valderøy ungdomsskule har fått tenlege undervisningslokale og meir kontorplass. Vigra skule har framleis for lite arbeidsplassar til lærarar og administrasjon.
Uteområda på Vigra og Godøy skule.	Det har ikkje vore gjort nok i høve til dette arbeidet	Leikeplassane ved dei to skulane stimulerer lite til elevaktivitet.
For liten bassengkapasitet, lite og utdatert basseng	Ingen tiltak gjort i 2019	

Mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Kompetanseheving i barnehagar (også private) i høve digitalisering og spesialpedagogikk	Teams er brukt i større grad enn tidlegare. I realfagsprosjektet har det vore fleire nettverksmøte og eit kurs for alle tilsette om digitale verkøy. Bortsett frå autismenettverk og rettleiing frå Statped i TALK-prosjektet har det ikkje vore kompetanseheving innafør spesialpedagogikk pga lavt kursbudsjett.	Auka kompetanse på digital samhandling. Meir erfaringsutveksling gir meir varierte arbeidsmåtar.
Samarbeid på tvers av einingar for barn med særlege behov (språk, læring, psykisk)	Erfaringsdeling på autismenettverk. No bør vi få til det same for dei elevane med store språkvanskar, psykisk utviklingshemma m.m. Deretter bør vi få til eit samarbeid rundt elevar med stort læringspotensiale	Stor betring i tilbodet til barn og familiar dette gjeld.
Pedagogtetheit i barnehagen i følgje ny norm		Begge dei kommunale barnehagane har klart å tilsette nok pedagogisk personale med godkjent utdanning. Men fleire av dei er no i permisjonar. Det er derfor 31 % av pedagogane som er på dispensasjon
Livsmestring i dagens kunnskaps- og informasjonssamfunn skal prege planlegging og gjennomføring av dagen og i kompetansegrunnlaget for dei tilsette	GDPR har satt fokus på personvern og opplæring av gode digitale haldningar i skulen. Dette gjeld både elevar og tilsette sine haldningar og handlingar til digitale løysingar på Internett.	

Resultatmål 2019

Mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Strategiske planar for utvikling av barnehagar og skule - ny kvalitetsplan skal implementerast og gi synlege resultat	Skulane er i ferd med å utvikle felles planar og strategiar. Dette vil gjere oss meir rusta og sterkare. Barnehagane har fulgt opp realfagssatsing og implementering av rammeplan (To fram) også i 2019.	Mange system og rutiner har komme på plass, noko som sparer tid vi tidlegare brukte til å undersøkje korleis vil skulle handtere saker. Og kompetanse innafør teknologi har auka. Undring, utforskning og nysgjerrigheit er ei vanleg tilnærming.
Barnehagar og skular skal vise korleis ressursar og arbeidsmåtar styrkjer inkludering og aktiv deltaking, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning	Det er sett ned ei arbeidsgruppe som fremje tiltak som aukar tilpassa opplæring og redusere behovet for det som i dag kallast spesialundervisning.	Tiltak som skal redusere dagens spesialundervisning og auke tilpassa opplæring i eit inkluderande læringsmiljø startar opp våren 2020
Barn og vaksne skal kvar dag oppleve erfaringar ut frå sine sterke sider, interesser og eigne ressursar	Det er fokus på dette i møte med barn og elevar kvar dag. Ny læreplan opnar i større grad for barns undring og utforskartrong. Dette er implementert i opplæring av ny læreplan frå hausten 2020.	Alle IOP-ar og arbeid med barnehagebarn og elevar tek utgangspunkt i elevane sine ressursar og sterke sider. Vi har ikkje berre rom for ungene, vi har bruk for dei!
Barn og vaksne skal kvar dag erfare innhald og varierte arbeidsmåtar som er prega av nysgjerrigheit, utforskning, engasjement og løysingsvilje	Vi har i større grad bruk av opne oppgåver, undervisningsoppgåver, leseplanen er gjennomsyra av ei slik tilnærming. Barnehagane har lang tradisjon for dette.	Elevane presenterer arbeid, får tilbakemelding frå medelevar. Prosessen skal vektleggast, ikkje berre produktet.
Barn og vaksne skal kvar dag erfare respekt, fellesskap og meistringstru	Verdiar har vore tema på fagsamling for leiargruppa i skulen. Auka merksemd på korleis sikre at verdiane blir utført i praksis i skulekvardagen. Fokus på relasjonskompetanse, og at alle som jobbar i skulen tøver leiing, har vore viktige bidrag her.	Elevane vert i større grad snakka med og ikkje til Tilsette har tryggare skjønnsutøving også i møte med elevar og føresette i utfordrande livssituasjonar. Elevane har auka medverknad i skulekvardagen, og større trivsel.
Kompetanseutvikling for omstilling knytt til prosjektet realfagskommunen, ny rammeplan for barnehagen (felles prosjekt med Sula), digitalisering og spissa spesialped. kompetanse - bruke kompetansen i faglege nettverk og workshopar.	Mange rutinar, retningslinjer og standardar er utarbeide innafør mange område i barnehagane (t.eks. stillingsbeskrivingar, nettsider og SOME, rekruttering, verdiar, profilering, pedagogisk plattform, overgangar, informasjon, årsplan og digital kompetanse)	Auka kompetanse både hos tilsette i barnehagane og særleg storbarn i barnehage innafør digitale verkøy.

Mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Betre tverrfagleg innsats overfor barn som har eit ekstra behov for oppfølging. Bruk av digitale samhandlingsverktøy som "Stafettloggen"	Delvis skulering i stafettlogg, men usikkerhet rundt bruk av stafettlogg vs. Sampro.	Vi fekk ikkje stafettloggen til å fungere effektivt i 2019 som digital løysing. BTI gruppa skal gjere eit nytt forsøk på implementering i 2020.
Legge fram sak om spesialundervisning innan juni 2019	Arbeidsgruppe har utarbeidd rapport med framlegg til tiltak for å få ned omfanget av spesialundervisning.	Arbeid med implementering har starta.
Ta i bruk og utnytte moglegheitene som ligg i digitale verktøy i administrasjon og organisasjon innan økonomi og personal	Tek i bruk funksjonar i Office365, med særleg vekt på Teams	Samskriving og digitale møter er sterkt tidsbesparande, og vil medverke til meir lik bruk av reglar og rutiner.
Intensivkurs i lesing, symjing og spesialpedagogiske tiltak ved behov	Alle barneskulane innført hausten «På sporet», et kunnskapsbasert intensivt leseopplæring for 1-4 trinn.	Dei førebelse resultatata viser at tidleg innsats verkar.
Livsmeistring i dagens kunnskaps- og informasjonssamfunn skal prege planlegging og gjennomføring av dagen og kompetansegrunnlaget for dei tilsette	Stort fokus på medverknad og medborgarskap i arbeidet med fagfornyinga	Elevane opplever i større grad å verte involverte i å setje mål for seg sjølv og å støtte kvarandre i måloppnåing
Nye vaksenroller skal avspegle mål om ope sinn (open mindset) og autonome elevar	Endring av praksis, fokus på elevmangfald og relasjon har vore kjerna i alt arbeid knytt til implementering av ny fagplan. Tema har vore på fellessamlingar for alle tilsette og rundt om på skulane.	Lærarane tør å vere meir sårbare, prøve, feile. Det set ein ny tone i klasserom og læringsfellesskap, dette at vi ikkje lenger har fasit.
Statleg program for vidareutdanning for lærarar - "Kompetanse for kvalitet" - skal framleis ha prioritet	12 søkjarar blei godkjent for etterutdanning i 2019 gjennom det statlege programmet for etterutdanning. I 2020 begrensa godkjenning av søkjarar til det regionale tilbodet frå SR – oppvekst for å spare pengar. 5 søkjarar har fått godkjenning for etterutdanning i regi av SR-oppvekst. Giske fekk utbetalt 2,64 mill frå Utdanningsdirektoratet til dekning av vikar og stipend i 2019. I tillegg dekkjer staten studieavgifta i dei regionale tilboda.	

I samband med økonomiplanvedtaket i 2017 bestilte kommunestyret erin gjennomgang av organisering av oppvekstområdet. Utvalet som skal drøfte einingsstrukturen og leiarstrukturen i oppvekst kom i gang med arbeidet hausten 2019.

Kommunalsjef for oppvekst og kultur vore konstituert sidan hausten 2018. Stillinga som pedagogisk konsulent har stått vakant i same perioden. Dette medfører sterkt redusert saksbehandlingskapasitet i staben, noko som både går ut over førebuing av politiske saker og oppfølging av arbeidet i skulane.

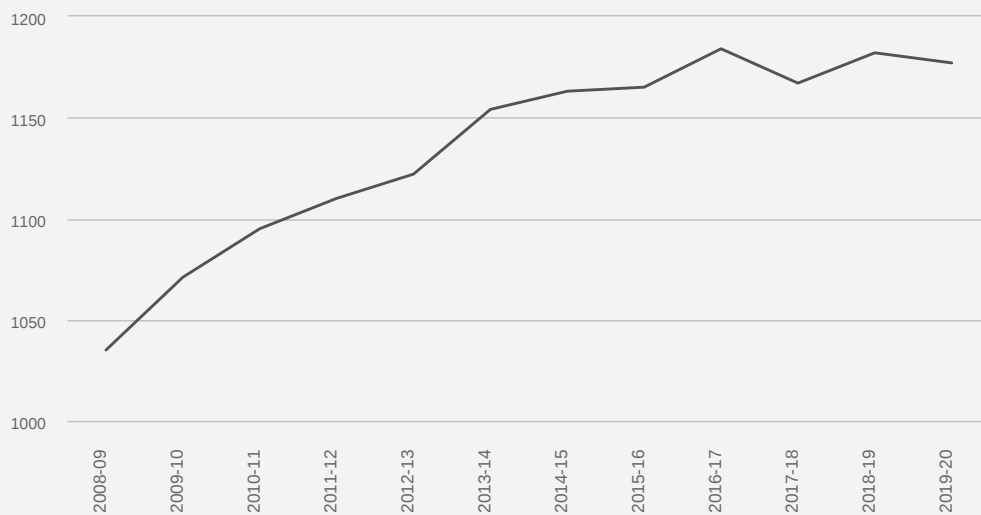
I påvente av utallet av arbeidet med strukturen er det gjort konstitueringar i stillingane som rektor ved Giske oppvekstsenter skule og Godøy skule og styrar ved Giske oppvekstsenter barnehage.

Mange av satsingsområda og prosjekta innan oppvekst har vore vidareført i 2019. Dette gjeld mellom anna realfagskommunen, som vart avslutta hausten 2019, innføring av ny rammeplan for barnehagen der kommunen har prosjektet "To fram" saman med Sula kommune. Digitalisering er framleis eit viktig satsingsområde, og vidarefører arbeidet frå 2016, då skulane fekk nettbrett til alle elevar etter omfattande opplæring av alle tilsette. Arbeidet med elevane sitt læringsmiljø vil alltd vere sentralt for skulane.

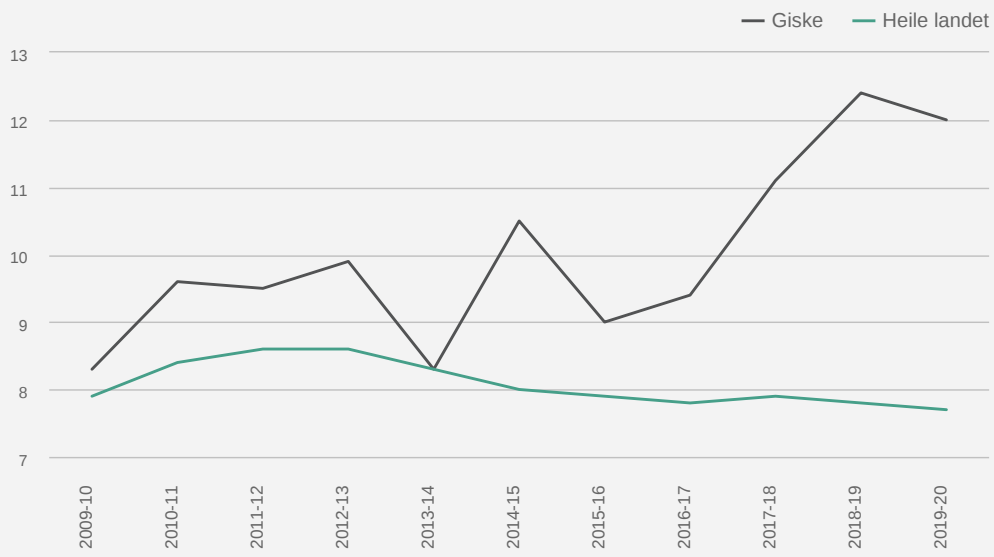
Koding og utprøving av ny teknologi og utstyr held fram. Det er blitt etablert skaparverkstadar eller innovasjons-labar, og fleire er under planlegging. VR-briller og spelbasert opplæring blir prøvd ut, og pedagogisk praksis skal utviklast for å gi nye læringserfaringar. Måla til framtidbarnehagen og framtidsskulen må prioriterast slik at opplæringstilboda kan svare til utfordringane og arbeidsmåtene som er i samfunn og arbeidsliv.

Arbeidet med innføringa av ny læreplan, fagfornyninga, starta for fullt i 2019. Innføring av nye fagplanar vil skje i 2020 og 2021. Dette er eit stort kompetanseløft for skulen, og det blir stilt sterkare faglege krav til lærarane.

Elevtalsutvikling

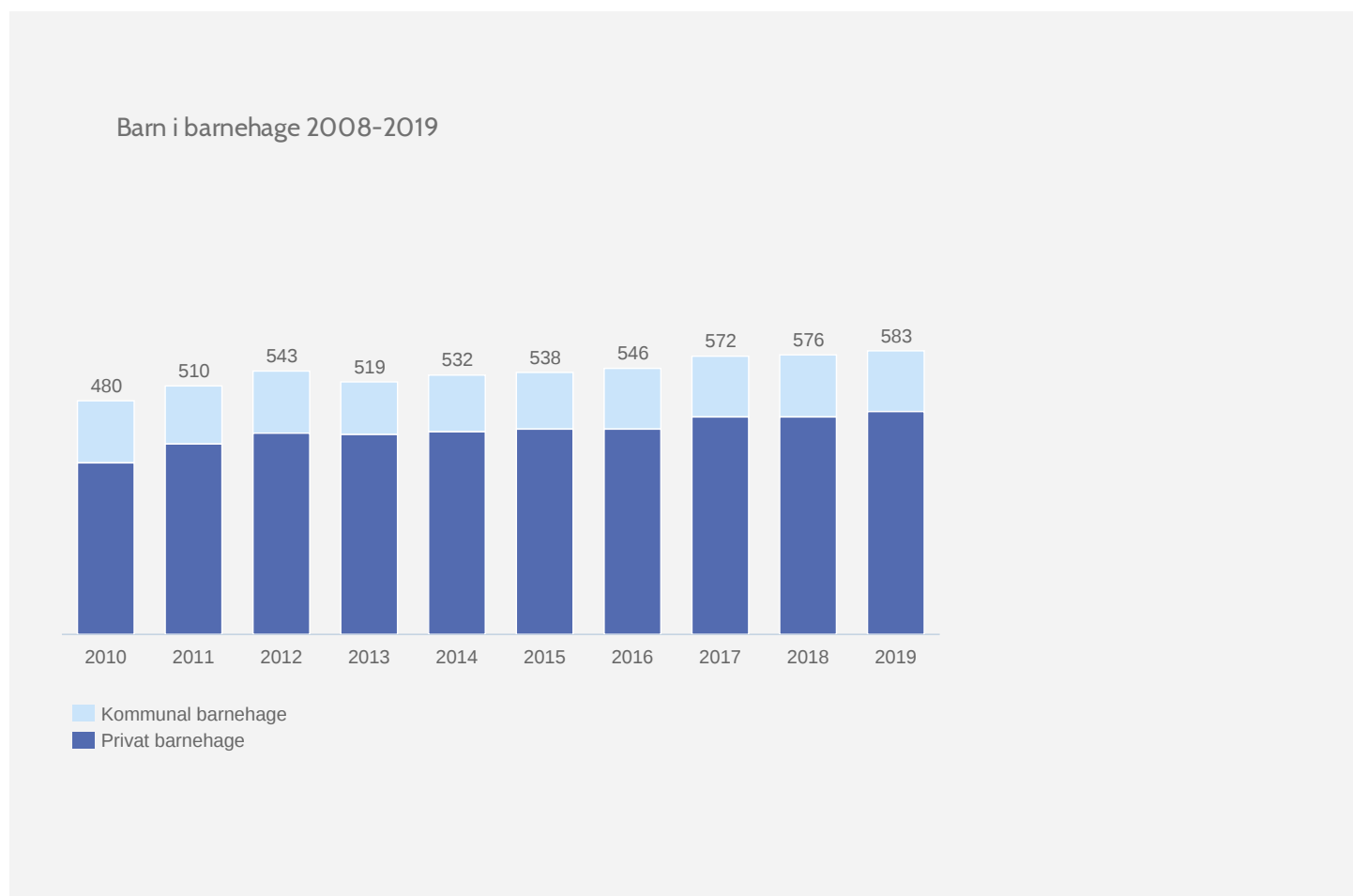

Andel elevar med vedtak om spesialundervisning

› Barnehage og styrka tilbod (førskuletilbod)

Giske har 6 private og 2 kommunale barnehagar. Så og seie alle barn som går i barnehage, har full plass.

Det er framleis vanskeleg å få tilsett nok pedagogar med godkjent utdanning i nokre av barnehagane våre. Auka pedagognorm gir fagleg styrking og aukar driftskostnadene. Samtidig blir det vanskelegare å få tak i nok pedagogar.

Barnehagane har saman med barneskulane vore med i det fem-årige realfagsprosjektet under overskrifta "Frå det undrande til det problemløysande barnet". Prosjektet vart avslutta i 2019 med fokus på teknologi og kreativ bruk av digitale verktøy som eit hjelpemiddel mot å nå målet.

Digitale arbeidsmåtar er no ein naturleg del av arbeidet også i barnehagane.

På barnehageområdet har Giske og Sula kommuner hatt eit tett samarbeid, først og fremst med implementering av ny rammeplan gjennom prosjektet "To fram" der firmaet "Ringer i vann" er fagleg ansvarleg.

Kommunale barnehagar

Vigra barnehage hadde 61 barn, av desse var 14 under 3 år (ca. 23 %), Alle hadde full plass.

Korttidsfråværet i 2019 var 1,6 %, langtidsfråværet var 11,3 %.

Satsingsområde har vore knytta til realfagsprosjektet. Barnehagen har fokus på å legge til rette for gode opplevingar der barna får oppleve meistring og undring. Barn er både utforskande og vitebegjærlege, og barnehagen meiner at arbeid med realfag over fleire år har heva både motivasjon og kunnskapsnivå blant barna.

Giske oppvekstsenter, barnehage hadde 65 barn, av desse var 22 under 3 år.

Korttidsfråværet i 2019 var xxxx, og langtidsfråværet var xxxxDet hadde sjukefråvær på 18,2 %.

Barnehagen har hatt mange satsingsområde - livsmeistring og psykisk helse, samarbeid med foreldre, utvikling, leik, læring og teknologi, realfagsprosjektet og "To fram".

Ny styrar var på plass i januar 2019 og starta eit målretta arbeid med verdisyn, barnesyn og læringssyn. Dette er eit krevjande arbeid, men vi ser at arbeidet gir eit resultat både innad i personalet og utad blant foreldregruppa.

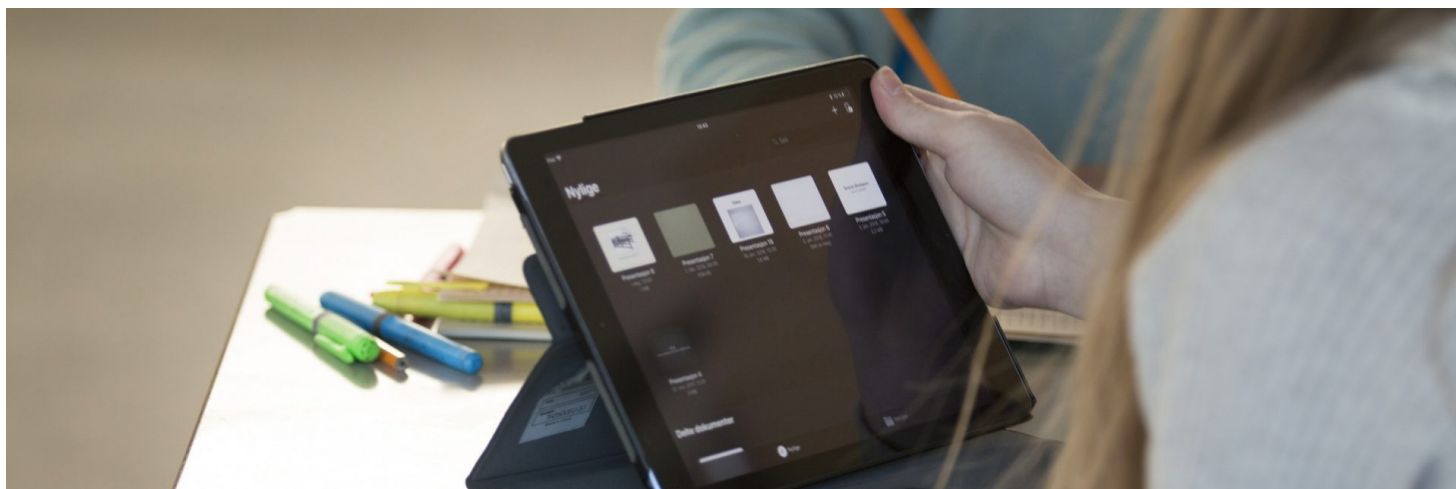
Styrka tilbod til førskulebarn

Styrka tilbod til førskulebarn omfattar både spesialpedagogiske tiltak og tilrettelegging for barn med særlege behov.

Spesialpedagogane i førskulen er tilsett i kommunen, og teamet hadde i 2019 5,7 årsverk. Av dette går 0,3 årsverk til arbeid med minoritetsspråklege barn, finansiert av øyremerka tilskot. Det er avsett 0,4 årsverk til teamleiar, som har ansvaret for å fordele arbeidsoppgåvene for spesialpedagogane og følgje opp arbeidet med tilbodet i barnehagane.

Om lag 4,2 årsverk er knytt til enkeltvedtak om spesialpedagogiske tiltak. Dei resterande 0,8 årsverka er plassert ute som ekstra personale på barnehagane, og går til ekstra timar til barn med vedtak, deltaking på møte og rettleiing til barnehagen. Når det oppstår behov for meir spesialpedagogisk hjelp, blir det tatt av denne ressursen.

Når behovet er meir assistent, set dei private barnehagane inn ekstra bemanning og får refusjon frå kommunen til dette.

)} Grunnskule, SFO (skulefritidsordning) og skuleskyss

Grunnskular

Giske har 5 grunnskular: Vigra skule, Valderøy barneskule, Giske oppvekstsenter skule, Godøy skule og Valderøy ungdomsskule.

Opptaksområdet for barneskulane er kvar enkelt øy. Det er ikkje fritt skuleval, men elevar kan med heimel i opplæringslova søkje opptak ved ein annan barneskule enn den dei soknar til.

Elevar frå Giske og Godøy går 8.-10. klasse på Godøy skule, medan elevar frå Valderøya og Vigra går på Valderøy ungdomsskule.

Elevtal per 1. oktober 2019

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10. klasse	SUM
Vigra skule	100	105		205
Valderøy barneskule	242	187		429
Giske oppvekstsenter, skule	44	38		82
Godøy skule	66	59	74	199
Valderøy ungdomsskule			262	262
Totalt	452	389	336	1177

SFO - Skulefritidsordning

Det er SFO-ordning ved alle barneskulane i kommunen. SFO skal vere sjølvfinansierande med unntak av ekstra kostnader til barn som treng tilrettelegging.

Skule \ år	Tal på barn i SFO		Kor mange av desse har full plass	
	18-19	19-20	18-19	19-20
Giske oppvekstsenter	21	22	11	17
Godøy skule	32	34	13	25
Valderøy barneskule	144	126	63	56
Vigra skule	67	62	35	29
SUM	264	244	122	127

Skuleskyss

Teneste 2230 skuleskyss gjeld transport tll og frå skule, medan transport i skuletida (t.d. symjeopplæring) blir ført på teneste 2120 grunnskule. Fylkeskommunen organiserer både ordinær skyss og tilpassa skyss for elevar med særlege behov. Kommunen betaler ein eigenandel som tilsvarer enkeltbillett på buss etter ordinær takst, både for ordinær skyss og tilpassa skyss. Dette gjeld óg skyss for elevar ved private skular, der kommunen har plikt til å betale skyss til kommunegrensa. Elevar som har foreldre med delt foreldrerett, kan ha rett til skyss frå begge heimane.

Alle skulane unntatt Giske skule har skuleskyss. For elevar i 1. klasse er skyssgrensa 2 km, for eldre elevar er skyssgrensa 4 km.

Til saman hadde 259 elevar skuleskyss i 2019, av desse er 23 førsteklasingar. Totalkostnaden var 1.658.000 kroner.

› Pedagogisk rettleiingsteneste

Pedagogisk rettleiingsteneste har ei 70% stilling i rådmannen sin stab for å arbeide med kvalitetsutvikling i skulen, innovasjon og oppfølging av driftsoppgåver som verksemdsplan, tverrsektoriell samhandling, rektormøte og regionsmøte i SR-Oppvekst (Sunnmøre regionsråd, oppvekst).

Det store arbeidet i grunnskulen er implementering av ny læreplan. I dette arbeidet er det lagt ut ulike kompetansepakkar og opplæringsløp frå UDIR som skulane skal gjennomføre. For å utnytte ressursane godt er skulane organisert i ulike nettverk, både fysisk og digitalt. Nettverka skal sikre oss gode prosessar med lik implementering av læreplan i alle skulane. Den nye læreplanen er omfattande og stiller krav til praksisendring i opplæringa. SR-Oppvekst har i tillegg lagt ut ei omfattande leiaropplæring knytt til ny læreplan for leiarane i skulen. I 2020 kjem det også ei ny opplæringslov og endringar knytt til spesialundervisning. Pedagogisk rettleiar har ansvaret for oppfølging av arbeidet knytt til bruk av spesialundervisning i skulane. Det er brei politisk og fagleg semje om at skulane skal auke bruken av tilpassa opplæring og redusere bruken av spesialundervisning.

Skulane står framfor store endringar i pedagogisk praksis og korleis opplæringa skal organiserast for våre elevar. Pedagogisk fagrettleiar arbeider dagleg inn mot skulane og støttetene til skulen. Han har den faglege leiinga med kvalitetsutvikling i skulen, overordna kvalitetsplan, tilstandsrapport og ansvar for kompetanseutvikling for våre lærarar. Kompetansekrav i enkelte undervisningsfag vil gjelde frå 2025. Pedagogisk rettleiar følgjer også opp arbeidet med Kommunalt foreldreutval, som er bindeleddet mellom alle FAU og skuleeigar.

Pedagogisk fagrettleiar har 30% av stillinga inn mot forbetring av kommunal samhandling som prosjektleder for prosjektet BTI - Betre Tverrfagleg Innsats. Det blei i 2019 gjort ei stor BTI undersøking i Giske kommune blant alle tilsette som arbeider med barn og unge. I tillegg vart det arrangert ein konferanse med påfølgjande Workshop. Det er ei eiga tverrsektorielt som arbeider med dette prosjektet. Pedagogisk rettleiar har ei sentral rolle i prosjektet Talk, tverrsektorieltprosjekt som rettar seg mot barn og unge med Asperger syndrom.

Hausten 2018 var pedagogisk konsulent konstituert som kommunalsjef, og konsulentstillinga har sidan stått vakant. Dette har medført at mange oppgåver knytta til denne stillinga måtte løysast med hjelp frå pedagogisk fagrettleiar.

› Vaksenopplæring

Vaksenopplæring omfattar **opplæring i norsk og samfunnskunnskap** for innvandrarar og flyktningar med rett til opplæring etter [introduksjonslova](#), og **grunnskuleopplæring for vaksne**, eventuelt realkompetansevurdering på grunnskuleområdet.

For å legge til rette for ei større grad av integrering av innvandarane i Giskesamfunnet, vart opplæringa lagt til Valderøya. Ein tok då i bruk lokale i tidlegare Valderøy barneskule. Tilbodet er i hovudsak lagt opp med norskopplæring og språkpraksis og andre tiltak som er del av introduksjonstilbodet. Kommunen kjøper lærartenester frå Folkeuniversitetet til denne opplæringa.

Vaksne som ikkje har grunnskuleopplæring kan ha rett på grunnskuleopplæring spesielt tilrettelagt for vaksne. Denne retten er heimla i [opplæringslova kapittel 4A](#). Mange flyktningar har ikkje grunnskuleutdanning, eller dei har mangelfull grunnskule eller manglar vitnemål frå grunnskulen, og i 2019 var det ekstra mange som søkte om slik utdanning. Kostnadene til grunnskuleopplæring for vaksne skal - som annan grunnskuleopplæring - dekkjast innanfor rammetilskotet kommunen får. Kommunen kjøper grunnskuleopplæring for vaksne frå vaksenopplæringscenteret på Hareid.

[Introduksjonslova kapittel 4](#) definerer kven som har rett og plikt til norskopplæring. Dei som har rett til slik opplæring har også rett på å få denne opplæringa gratis. Dei skal gjennomføre minimum 550 timar norsk og 50 timar samfunnskunnskap. Dei som har behov for det, kan ha rett til ytterlegare 2400 timar. Kommunen får øyremerka tilskot til norskopplæring til denne gruppa. Retten er tidsbegrensa slik at grunnleggande opplæring må takast ut i løpet av tre år, behovsprøvd opplæring må takast ut i løpet av fem år.

6 Barn, familie og helse

Drift

6 Barn, Familie, Helse		Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
Teneste	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
2111	STYRKA TILBOD TIL FØRSKOLEBARN	1 505 187	1 522 008	2 213 358	1 670 637
2120	GRUNNSKOLE	3 024 889	2 722 756	2 027 406	2 581 568
2130	VAKSENOPLÆRING	302 888	268 492	271 492	794 664
2320	FØREBYGGING HELSESTASJONS- OG SKULEHELSETENESTE	5 373 163	6 315 824	5 915 706	5 887 645
2330	FOREBYGGANDE ARBEID, HELSE- OG SOSIAL	755 171	707 000	707 000	670 408
2340	AKTIVISERING AV ELDRE OG FUNKSJONSHEMMA	20 172	18 000	18 000	3 314 401
2341	PSYKIATRISK DAGTILBOD	-4	-	-	-
2410	DIAGNOSE OG BEHANDLING	11 901 807		8 375 943	9 187 805
2411	FYSIO-/ERGOTERAPITENESTE	4 614 007	4 352 504	3 823 240	4 746 069
2412	PSYKISK HELSEVERN	774 859	1 480 717	1 709 717	1 562 306
2413	FRISKLIVSSENTRAL	-5 255	94 855	94 855	30 000
2420	SOSIAL RÅDGJEVING OG VEILEDNING	-88 182	-72 000	-72 000	-110 586
2440	BARNEVERN TENESTE	5 013 335	4 621 288	4 880 985	4 640 271
2510	BARNEVERN TILTAK I FAMILIEN	1 926 012	1 628 146	1 185 146	1 625 564
2520	BARNEVERN TILTAK UTANFOR FAMILIEN	5 173 233	6 333 533	6 817 533	7 417 714
TOTALT		40 291 281	39 082 066	37 968 381	44 018 466

Økonomi

Rekneskapet syner eit samla meirforbruk på kr 1,2 mill for tenestene innan ramme 6. Meirforbruket ligg til legetenesta med 2,8 mill.kr. Helsesestasjonstenestene og psykisk helsetenester hadde samla eit mindreforbruk på om lag 1,7 mill. Dei andre tenestene gjekk om lag i balanse. Kvardagsrehabiliteringsteamet og psykisk helseteam for barn og unge var vedtatt som faste tenester, men hadde ikkje fullt ut budsjettdekking, og vart redusert med eitt årsverk i kvart team. Legetenesta hadde eit stort meirforbruk i 2019. Dette er mellom anna knytt til naudsynt bruk av vikarbyrå, for lavt budsjett til kjøp av tenester privat og andre kommunar og omstillingsarbeidet med overgang frå privat til kommunal drift av legekontor.

Mål/resultat

Utfordringar/mål	kva er gjort	Resultat/effekt
------------------	--------------	-----------------

Utfordringar/mål	kva er gjort	Resultat/effekt
Utarbeide kompetanseplan for alle tenestemråda for å nytte kompetanse meir effektivt	Arbeidet er starta.	Målet er ikkje nådd. Arbeid er undervegs. Eininga måtte prioritere ned dette arbeidet, grunna tiltak for å få ned meirforbruket.
Omstilling til meir digitalisering av tenestene for meir effektiv drift. Digitale sjølvhjelpsverktøy må etablerast	Prosjektleder 50%, tilsett i fysio/ergo.avd. Hjelpemiddellageret og velferdsteknikar er også i fysio/ergo.avd. Har arbeidd godt gjennom heile året for å rulle ut nye verkty innan omsorg, som smarte dører, digitale tryggleiksalarmar, digihelse, pasientvarslingssystem, tryggleiksalarmar til tilsette i psykiatrien, GPS, digitalt tilsyn. Sjølvhjelpsverktøy innan rask psykisk helsehjelp er på plass. Vi arbeider vidare med andre løysingar.	Målet er nådd.
Det skal ikkje vere fristbrot i saksbehandlinga i barnevernet	Det vart arbeidd godt gjennom heile året. Grunna meirforbruk i eininga, har vi halde stilling vakant. Dette påverkar sjølvstøtt arbeid i barnevernet.	Målet ikkje nådd. 4,7% fristbrot.
Kapasiteten i fastlegeordninga skal vere tilstrekkeleg til å sikre alle innbyggjarane fastlege gjennom heile 2019	Utfordrande å skaffe fastlege i vakant stilling, måtte nytte vikarbyrå i 4 veker. Men innbyggjarane har hatt fastlege gjennom heile året. Sak om oppretting av ny legeheimel vart godkjent i kommunestyret feb-19. Med dette sikrar vi vidare tilstrekkeleg fastlege til innbyggjarane i Giske kommune.	Målet er nådd.
HMS-arbeid med NED-satsinga for å nå målet om å halde sjukefråværet under 5%.	Eininga har arbeidd kontinuerleg med tiltak gjennom heile året. Oppfølging og involvering av dei tilsette, særleg knytt til rolleklarheit og kompetanse. Har vore krevjande i ei tid med omstilling og kutt i tal årsverk og kutt i tenestene.	Målet ikkje nådd. Sjukefråvær 6,9%
Rekruttering av tilsette med naudsynt kompetanse for å løyse stadig fleire oppgåver som blir overført frå spesialisthelsetenesta til kommunalt nivå	Vi har lukkast å rekruttere naudsynt kompetanse i dei stillingane vi har hatt moglegheit å rekruttere i.	Målet er nådd
Auke tal på barn og unge med behov for omfattande helse- og omsorgstenester	Det vart sett ned ei arbeidsgruppe som leverte rapport "Bu- og tenestetilbod til barn og unge med særlege behov". Denne vart handsama av kommunestyret des-19. Tilrådingar frå arbeidsgruppa. Det vert arbeidd vidare med dette. Giske kommune samarbeider god på tvers av einingar og avdellingar. Vi kan bli endå betre. Kommunen har TALK-prosjekt og prosjekt Betre tverrfagleg innsats. Det vert arbeidd godt i mange tenester omkring desse barna/unge.	Det vert arbeidd vidare med dette, har stort fokus i alle tenester.
Levere lovpålagte oppgåver innan budsjettamma		Målet er ikkje nådd. Meirforbruk i 2019 var kr 1,2 mill.

Barnevernstenesta

Barnevernstenesta: 45 meldingar, 4,7% fristbrot, 92 barn med tiltak, barn under omsorg 12. På grunn av vakansar har vi ikkje klart å halde oss innan fristen.

Tenesta nådde ikkje målet om 0 i fristbrot. Resultatet vart 4,7%. Alle meldingane vart gjennomgått innan 1 veke. Tiltaka som vart sett i verk for å effektivisere saksbehandlingsarbeidet har vore vellukka. Har framleis utfordringar med å følgje opp og evaluere tiltaksplanane. Tenesta nådde målet om å lukke avvik om manglande oppfølging av barn i forsterheim. Det vart prioritert ressursar til dette arbeidet. Alle tilsette har gjennomført kompetanseheving, innan metoden ICDP. To tilsette tek vidareutdanning i barnevernfagleg arbeid. Brukarundersøkinga vart ikkje gjennomført i 2019, då der ikkje var nok ressursar. Dette er sett opp igjen som mål i 2020.

Det er gjort strenge prioriteringar på kva oppgåver som må utførast og la dei mindre alvorlege vente. Giske kommune deltok i Ålesund barnevernvakt frå hausten 2019. Før dette deltok vi i felles barnevernvakt med Sula, Sykkylven og Stranda. Barnevernvakta er viktig for å styrkje akuttfunksjon og beredskapsomsyn. Psykisk helseteam deltek i fleire av sakene som kjem til barnevernet, både før og etter ei undersøkingssak. Samarbeid og å auke kompetansen i andre tenester er viktig for å styrkje det totale tilbodet til barn og familien. Barnevernet har styrka sitt repertoar og kvaliteten på hjelpetiltak med fleire varierte og skreddarsydde tiltak.

Kostra, barnevern 2019

Nøkkeltall	Enhet	Giske	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta pr. innbyggjar 0 -22 år	kr	4649	8541	8387
Barn med melding ift innbyggjarar 0 -17 år	Prosent	3,9	4,7	4,6
Prosentandel barn med undersøking ift innbyggjarar 0-17 år	Prosent	4,4	4,9	4,8
Barn med barnevernstiltak ift innbyggjarar 0-22 år	Prosent	4,7	4,8	3,8
Brutto driftsutgifter pr. barn med undersøking eller tiltak	kr	46 353	50 410	54 645
Brutto driftsutgifter pr. barn som er plassert av barnevernet	kr	291 368	395 071	442 333
Barn med undersøking eller tiltak pr. årsverk	antall	26,1	21,5	19,2
Undersøkingar med handsaming innan 3 mnd	Prosent	80	86	88

› Fysio-ergo-terapiteneste, kvardagsrehabilitering

Den kommunale fysioterapitenesta hadde 183 brukarar, ergoterapi-tenesta hadde 100 brukarar og kvardagsrehabiliteringsteamet hadde 112 brukarar i 2019. Hjelpemiddel: kommunal inn og utkøyring, 345 og hjelpemiddel frå NAV tal 2036. Dette viser ei auke innan alle tenestene frå 2018, med unntak av kvardagsrehabiliteringa som har hatt ein nedgang, dette grunna reduksjon i teamet med eitt årsverk. Vi driv fortsatt effektivt, men ser at behovet er større enn kapasiteten. Det fører til at innbyggjarane ikkje får den oppfølginga som dei skulle ha hatt. Ventelista har auka både på fysio, ergo og kvardagsrehabiliteringa. Vi ser også ei auke i at pasientane som kjem frå sjukehuset blir dårlegare. Teamet brukar mykje tid på kartlegging for tildelingskontoret. Vi har lange venteliste både i den kommunale og private fysioterapitenesta. Det er eit behov for meir ressursar inn her då vi ligg langt under nasjonale nøkkeltall. Vi driv ei effektiv teneste med fokus på å levere gode tenester. Vi har også eit stort fokus på arbeidsmiljø og har dyktige tilsette som trivast i jobben.

Særleg arbeid i 2019:

- Barnehageprosjekt
- Fallforebyggande gruppe
- Folkehelsearbeid
- Individuell plan, forbetre arbeidet

Kostratal viser at Giske kommune ligg lang under andre kommunar i kostragruppe 10 og i landet i høve tal tilsette i fysioterapitenesta.

Kostratal fysioterapi 2019

Nøkkeltall	Enhet	Giske	Kostragruppe 10	Landet utan Oslo
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	Årsverk	6,1	9,1	9,7

Skulehelseteneste og helsestasjon

7,4 Faste stillingar og 2,6 stilling på prosjektmidler. Helsestasjon har 104 barn 0-1 år, 114 (1-2) år , 133 (2-3) år 120 (3-4) år, 125 (4-5) år 133 (5-6)års barn. Og har kontroller på desse. Vi har ca 1500 barn frå 1 klasse til 18 år. Jordmor har fulgt opp 100 gravide i 2019

Helsestasjonen og skulehelsetenesta er styrkt dei siste åra mellom anna gjennom statstilskot. Dette har gjort det mogleg å arbeide meir med førebyggjande tiltak, tidleg innsats, tverrfagleg samarbeid og generelt vere tettare på barna.

Helsestasjonen har mellom anna barselgrupper, foreldreførebuande grupper til førstegongsforeldre, Cos-P foreldreveiledningsgrupper, foreldregrupper for framandspråklige, PIS-gruppe, gruppe for barn som lever i to heimar, Bapp-grupper og gruppe for barn som har foreldre som slit med psykisk helse og rus. Helsesjukepleiar har motiverande intervju og oppfølging av barn i høve overvekt, fysisk aktivitet og sunnare kosthald. Det er utarbeidd og tatt i bruk prosedyre for kartlegging av rusvaner og vald i nære relasjonar. Fastlege og jordmor har starta kartlegging av alkoholvanar til dei gravide, her er prosedyre tatt i bruk.

Skulehelsetenesta er eit synleg og tilgjengeleg tilbod i skulane. Psykisk helseteam og helsestasjonen har hatt undervisning om psykisk helse i skulane, dette har blitt godt motteke av både elevane og lærarane.

Vi er ei vekstkommune og har mange utanlandske innflyttarar som krev ekstra teneste av helsestasjonen. Kort liggetid på sjukehuset gir større ansvar og utfordringar for tenesta. Det vert arbeidd vidare med koordinerande arbeid, koordinatoransvar og individuell plan, dette i samarbeid med oppvekst og omsorg.

Kostratal helsestasjon- og skulehelseteneste, 2019

Nøkkeltall	Enhet	Giske	Kostragruppe 10	Landet utan Oslo
Avtalte årsverk i helsestasjon- og skulehelsetenesta per 10 000 innbyggjerer	Årsverk	48,1	49,0	44,1
Andel nyfødde med hjemmebesøk innan to uker etter hjemkomst	Prosent	92,9	67,8	93,5

› PPT

140 tilmelde saker, 108 ferdigstilte saker.

Tenesta har ikkje nådd målet om saksbehandlarfristen - oppstart innan 3 mnd og ferdigstilling innan 6 mnd. Tenesta har ikkje hatt avdelingsleiar det siste kvartal, dermed også mangla saksbehandlar-ressurs. Kontoret har kontinuerlege drøftingar med rektorar og styrarar som tek kontakt angående ulike problemstillingar. PPT har ei effektiv drift og det er stor tenesteproduksjon sett i høve til tal stillingar. Ein har ikkje nådd mål om å tilføre fleire årsverk til tenesta. Tenesta har arbeidd med systemretta tiltak i både skule og barnehage. Samarbeidet gjer at ein kjem tidlegare inn i sakene og det bidreg til at ein kan arbeide meir førebyggjande og samanhengande. Tenesta har arbeidd med utviklingsarbeid kring barn med autisme-diagnosar, mellom anna gjennom det tverrfaglege prosjektet TALK. TALK-prosjektet er utvida til å gjelde både barnehagane og helse og omsorg. PPT arbeider med å redusere tal på vedtak om spesialundervisning.

› Logopedteneste

113 saker er i gong og 16 saker på venteliste. Tilbodet vert gitt i hovudsak til born i barnehagealder og barneskule. I all hovudsak kjem tilvisingane frå helsestasjon og foreldre. 90% av ressursen vert bruk til barn og unge. Målet er tidleg intervensjon, og raskast mogleg behandling er prioritert, jamfør opplæringslova om tidleg innsats. Det vert utarbeidd individuelle treningsopplegg for kvar brukar, som mellom anna stiller krav til øving mellom kvar logopedtime. Dei individuelle treningsopplegga gir effekt og er nødvendige. Ei anna gruppe er vaksne brukarar som blir tilvist frå sjukehus eller lege. Tenesta har nådd målet om å vere eit lågtersketilbod som skal legge vekt på førebygging og tidleg innsats og rehabilitering. Rettleiing til foreldre er viktig der dei blant anna får med treningsopplegg der dei skal hjelpe barna sine. Giske kommune har bestemt redusksjon i tilbodet til å gjelde kun lovpålagt tenester, ressursen vert difor redusert i 2020.

Offentleg helseteneste/legekontor

Fastlegeordninga hadde 7726 brukarar, 8 fastlegar og 1 turnuslege. 163 % kommunal legestilling, 7 sjølvstendig næringsdrivande fastlegar. Tenesta hadde eit meirforbruk i 2019 med om lag kr 2,8 mill. Tenesta vart ila 2019 tilført midlar gjennom budsjettendring. Meirforbruket er knytt til betaling av gjestepasientar i andre kommunar, etablering av kommunalt legesenter, kjøp vikarlegeteneste og høgare utbetaling til legekontoret enn budsjettert.

Giske kommune la ned eit stort arbeid med å etablere Giske kommunale legesenter AS, i eksisterande legekontorlokaler på Ytterland. Det private aksjeselskapet som hadde ansvaret tidlegare la ned drifta frå 30.11.2019. Nytt kommunalt legesenter stod klart 1.12.2019. Denne prosessen var sjølvsgt krevjande og førte med seg ein del kostnader.

Kommunen har lukkast i å rekruttere fastlegar og fastlegevikarar. Vi måtte nytte vikarbyrå i fire veker på sommaren. Dette er ei dyr ordning. I dei nye kontraktene mellom legane og aksjeselskapet, er vilkåra meir på nivå med andre kommunar ein kan samanlikne seg med. Dette vil mellom anna sikre å behalde legar og betre rekruttering i framtida. Kommunen har søkt og fått midlar for å lette rekrutteringa, mellom anna midlar for frikjøp av "goodwill" ved overtaking av fastlegelister. Kommunen har også sett inn tiltak som å subsidiere leigeutgifter for legevikarar. Kommunen er med i prosjektet "ALIS Vest", som sikrar støtte til utdanning for den nye fastlegen, noko som var viktig for rekruttering av sjølvstendig næringsdrivande fastlege.

Giske kommunale legesenter AS har knytt seg opp til tenesta "Min helse", noko som forenkler kommunikasjonen mellom lege og pasient. Tenesta arbeider med å auke kompetanse innan kvalitetsforbetningsarbeid og å ivareta heilskap og samhandling mellom kommunane og helseføretaket for pasientar med kroniske lidingar. Giske kommune deltek i samarbeidsprosjekt om den multisjuka eldre pasient.

Kommuneoverlegen deltek i arbeidsgruppe om utvikling av Helseplattforma som skal bli eit felles journalsystem for kommunale helsetenester, legetenesta og spesialisthelsetenesta i Midt Norge. Giske kommune har signert opsjonsavtale slik dei andre kommunane i Midt Norge har gjort. Det er også innført digitale funksjonar for fastlegetenesta i den nasjonale portalen helsenorge. www.helsenorge.no. Vi merkar godt at legetenesta er i endring og at det er lettare å rekruttere til faste kommunale stillingar enn næringsdrivande stillingar.

Kostratal legetenesta, 2019

Nøkkeltall	Enhet	Giske	Kostragruppe 10	Landet utan Oslo
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere	Årsverk	10,8	10,8	11,4

› Psykisk helsearbeid

Psykisk helseteam barn og unge (PHBU) følgde opp 75 barn, unge og familiar i 2019. 54 nye tilvisingar. Psykisk helseteam kutta 1 årsverk frå 1.7.2019 og psykolog gjekk ut i permisjon i august. Tenesta hadde då berre 1 årsverk igjen som har levert tenester.

Kommunen har styrkja sitt lovpålagde krav om å yte psykisk helsehjelp til barn og unge. Tenesta arbeider innan fagfelte til både helsestasjon, PPT, barnevern og BUP. Dermed bidrar tenesta i å styrkje og avlaste desse tenestene. Dei har eit godt samarbeid og ei god arbeidsfordeling. Kommunen har lukkast i målet om at tenesta skal vere eit lavterskeltilbod ved å vere tilgjengeleg for befolkninga, gje rask respons og sørge for enkel tilvisingsprosess.

Tenesta har eigen vakttelefon, som er tilgjengeleg i vekedagane. I tillegg kan ein tilvise per telefon. Grunna lav bemanning i teamet, har førebyggjande arbeid blitt nedprioritert. Dette er arbeid som førebyggjande arbeid på systemnivå, foreldregrupper og grupper av tilsette i skular og barnehagar. Kommunen har prioritert å levere kun lovpålagte oppgåver. Det vert tildelt fleire og større lovpålagte tenester innan helse- og omsorgstenestelova, og bidreg med viktige tiltak innan barneverntenesta. Spesialisthelsetenesta, ved Barn- og ungdomspsykiatrisk avdeling, har begrensa inntak og oppfølging, noko som gjer at det ligg større ansvar til kommunen å yte tenester både i mengde og i alvorlegheitsgrad innan rus og psykiatri.

› Sosiale tenester

Sosiale tenester: støttekontakt: 43 mottatt tenester, 7 avlastningsordning. Tenesta har delvis nådd målet om at mennesker med særlege behov for støttekontakt og avlastning skal sikrast rett teneste til rett tid. Grunn til dette er at det er vanskar å rekruttere støttekontakter og avlastningsheimar. Ein ser eit auka behov for tenestene framover grunna fleire brukarar med store og krevjande hjelpebehov.

7 Pleie og omsorg

Drift

7 Pleie, omsorg, sosial		Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
Teneste	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
1260	SAKSBEHANDLING - FELLES	103	-	-	-4
2130	VAKSENOPPLÆRING	582	552	552	-
2340	AKTIVISERING AV ELDRE OG FUNKSJONSHEMMA	4 294	3 424	3 424	217
2342	FRIVILLIGHETSSENTRAL	-	-	-	0
2343	KJØKKEN (MAT TIL HEIMEBUANDE)	913	816	816	830
2412	PSYKISK HELSEVERN	2 042	1 273	1 273	0
2420	SOSIAL RÅDGJEVING OG VEILEDNING	133	-	-	-
2421	FLYKTNINGKONTOR	1 905	1 558	1 558	2 126
2430	TILBOD TIL PERSONAR MED RUSPROBLEM	1 299	1 182	1 182	-
2440	BARNEVERN TENESTE	134	-	-	-
2530	PLEIE, OMSORG, HJELP I INSTITUSJON	6 962	6 686	6 686	6 413
2531	INSTITUSJONSKJØKKEN	335	366	366	382
2540	PLEIE, OMSORG, HJELP TIL HEIMEBUANDE	63 450	64 358	53 926	50 887
2541	BUFELLESSKAP PSYKIATRI VALDERØY	9 270	9 320	9 320	9 598
2542	NATTENESTE HEIMEBASERT OMSORG	-1	-	3 955	5 554
2543	AVLASTNING	2 965	498	498	776
2544	BRUKERSTYRT PERSONLEG ASSISTENT	4 426	4 807	4 707	5 017
2545	RESET BUFELLESSKAP - DRIFT	-	79	79	3
2546	GISKE OMSORGSSENTER	24 712	22 034	21 234	22 322
2547	VIGRA OMSORGSSENTER NORDSTOVA	-	-	1 876	3 637
2548	BUFELLESSKAP FUNKSJONSHEMMA	18 914	18 622	19 109	16 463
2549	KVARDAGSREHABILITERING OG VELFERDSTEKNOLOGI	917	76	76	19
2650	OMSORGSBUSTADAR	23	23	23	23
2750	INTRODUKSJONSORDNINGEN	3 576	4 331	4 331	4 682
3015	KOMMUNALT KARTVERK	-	-	-	1
TOTALT		146 953	140 005	134 990	128 947

Tenestene innan ramme 7 vert gitt av Vigra, Giske og Godøy omsorgsdistrikt, Valderøy omsorgsdistrikt, eining Meistring og psykisk helse. Tildelingskontoret og flyktingtenesta vart flytta til ramme 6, medio 2019. Budsjettet vart ikkje flytta før 1.1.2020. Desse vert rapportert for i ramme 7.

Økonomi

Ramme 7 har eit samla meirforbruk på kr 6,9 mill. Ramma vart tilført kr 2,5 mill gjennom budsjettendringar i 2019. Meirforbruket er mellom anna knytt til:

- Giske omsorgssenter med kr 2,7 mill. Vedtak om drift av alle senger, men ikkje fullt ut budsjettert
- Avlastning med kr 2,5 mill, ny brukar som ikkje var budsjettert for
- Aktivisering av eldre og funksjonshemma med kr 800 000
- Psykisk helsevern med kr 800 000, budsjettert med tilskot som ikkje kom
- Flyktingtenesta med kr 350 000, delt flyktingtilskot der flyktingfamilie flytta etter eitt år
- Bufellesskap funksjonshemma med kr 300 000, grunna nye ressurskrevjande brukarar utan refusjon
- Velferdsteknologi med kr 850 000, investeringar etter anbod og inngått avtalar

Mindreforbruk er knytt til:

- Brukarstyrt personleg assistent (BPA) med kr 400 000, mindre enn venta
- Introduksjonsordninga med kr 750 000, høgare budsjett enn faktiske kostnader. Vi veit ikkje kven som kjem til vår kommune før dei vert tilmeldt.
- Heimebaserte tenester med kr 900 000, fleksibel drift og ikkje innleige så langt drifta tillot det.

Mål/resultat

Utfordringar/mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Opprette dagavdeling for personar med demens knytt til Vigra omsorgssenter	Arbeidsgruppe vart etablert. Oppretting av dagavdeling vart arbeidd med umiddelbart. Engasjerte medarbeidarar har bidratt til å lukkast med målet.	Målet er nådd. Dagavdelinga Retro starta opp 2.september 2019. Denne er vidareført i økonomiplan 2020-2023.
Auke kompetanse i demensomsorg	Fleire tilsette ved Vigra omsorgssenter har tatt utdanninga ABC-demens. Om lag alle faste tilsette ved Vigra omsorgssenter har denne utdanninga. Rapport, "Bu- og tenestetilbod til personar med demens", vart levert kommunestyret des-19.	Målet er nådd. Kompetanseheving gjer at vi leverer eit svært god kvalitativt tilbod ved Vigra omsorgssenter. Kompetanse gjer også at vi treng færre hender. Det vert meir ro i avdelingane.
Ombygging avd.Skogly ved Vigra omsorgssenter - skjermingsrom		Målet er nådd
Rekruttering og kompetanse innan autismespekteret	Vi har rekruttert helsepersonell med kompetanse innan området. Vi må fortsette dette framover, då det er ei gruppe som veks. TALK-prosjektet: her deltek også helse/omsorg i lag med skule og barnehage. Rapport, "Bu- og tenestetilbod til barn og unge med særlege behov", vart levert kommunestyret des-19.	Målet er nådd. Men dette er eit kontinuerleg arbeid.
Implementere velferdsteknologi som ein del av tenestetilbodet i omsorgstenestene, skal vurderast først som teneste	Det er arbeidd mykje gjennom heile året. 50% prosjektleiar. Velferdsteknologi vert kontinuerleg vurdert inn som teneste både i eigen heim og i bukollektiv.	Målet er nådd, men dette er eit kontinuerleg arbeid som må ha høgt fokus.
Bytte ut alle analoge tryggleiksalarmar med digitale tryggleiksalarmar. Ta i bruk digitalt tilsyn, velferdsteknologisk plattform	Det vart arbeidd gjennom året med å bytte ut analoge med digitale tryggleiksalarmar. Vi har rulla ut 99 digitale tilsyn, 5 GPS, smarte dører til alle brukarane ved Vigra omsorgssenter, digitale tryggleiksalarmar for tilsette i psykiatri. Deltek i nasjonalt velferdsteknologiprogram.	Målet er nådd.
Flyktingar som avsluttar introprogrammet skal anten gå til arbeid eller vidare skule	Høgt fokus frå oppstart introprogram. Utarbeidd individuell plan i lag med brukar, flyktingkonsulent, NAV og Folkeuniversitetet.	Målet er nådd. Men viktig å følge opp vidare.
Ta imot alle utskrivingsklare pasientar frå helseføretaket innan rus og psykiatri	Godt samarbeid med helseføretaket innan dette.	Målet er nådd

Utfordringar/mål	Kva er gjort	Resultat/effekt
Etablere ny teneste Rask psykisk helsehjelp innan april -19	To prosjektstillingar vart tilsett i, med tilskot frå helsedirektoratet. Vi gjennomførte vidareutdanning innan kognitiv terapi på både prosjektstillingane og dei faste tilsette i psykis helse og rus-tenesta. Oppstart arbeid våren-19. Alle på venteliste vart handtert innan kort tid. Svært positive tilbakemeldingar.	Målet er nådd. Grunna høgare eigendel for kommunen i 2020, vart begge prosjektstillingane avslutta til jan-20. Men sidan fleire tok utdanninga, vidarefører vi arbeidet. Det er også investert kr 20 000 i eit verkty, Rask psykisk helsehjelp, som gjer dette mogleg.
Auke i tal barn og unge med ulike utfordringar som har behov for tilrettelagt bustad og tenester	Arbeidsgruppe leverte rapport "Bu- og tenestetilbod til barn og unge med særlege behov", til kommunestyret des-19. Her vart lagt fram ulike tilrådingar. Det vert arbeidd vidare med desse. Det er gjerne store kostnader knytt til tilbod til denne gruppa.	Arbeid vidare med dette.
Stor auke tal brukarar innan psykisk helseteneste	Etablerte ny teneste rask psykisk helsehjelp. Ein månad etter oppstart av tenesta var det ikkje lenger venteliste. Vi har utdanna alle i psykisk helse og rustenesta innan kognitiv terapi. Digitalt sjølvhjelpsverkty er kjøpt inn.	Kontinuerleg arbeid for å møte det veksande behovet, utan å tilsette fleire årsverk
Auka press på alle heildøgns plassane i kommunen	Vurderer strengt kven som får heildøgsplass. Etablert serviceavtalar. Tett samarbeid mellom einingar og tildelingskontoret for å finne dei beste løysingane.	kontinuerleg arbeid. Må vurdere fleire plassar.
Utfordring med å rekruttere sjukepleiarar, vernepleiarar og helsefagarbeidarar	Følge opp vedteke kompetanse-og rekrutteringsplan helse og omsorg. Operasjonalisert denne ute i einingane. Vi er i sterk konkurranse med helseføretaket, Ålesund og Sula kommune.	Kontinuerleg arbeid.

› Institusjonstenester

Giske kommune har åtte institusjonsplassar ved Vigra omsorgssenter, dement avdeling, Skogly. Kommunen når målet om 30 minutt tilsynslege per pasient/veke. Mange har behov for plass, og vi har til ei kvar tid fylt opp institusjonsplassane. I 2019 fekk vi tilrettelagt for skjerming for å kunne yte best mogleg og forsvarleg tilbod til dei som bur der. Dei tilsette har høg kompetanse innan demens og utviklar seg i takt med behov, lover og forskrifter. Giske kommune leverer eit tilbod av høg kvalitet ved Vigra omsorgssenter. Det er auka vekst i tal demente, om lag 50 nye vert diagnostisert vart år i Giske kommune. Det er venta ei dobling innan dei neste 10-15 åra, framskrivinga viser nasjonale tal frå 70.000 til 140.000. Behov for tenester til innbyggjarar med demens lidning aukar. Velferdsteknologi bidreg godt i dette arbeidet, som digitale tilsyn og GPS. Men vi ser at vi har behov for fleire bustadar av ulik grad bemanning.

› Kjøkken

Kjøkkentenester

Kjøkkenet leverer tenester til omsorgssentera, institusjon og heimebuande. Kjøkkenet leverer møtemat og deltek i høve dagaktivitetar og andre sosiale tilstellingar på dei ulike omsorgssentra. Vi har sidan oppstart av storkjøkken nytta kok-kjøl metoden. Vi meiner dette gir svært god og næringsrik mat, i tillegg er det svært kostnadseffektivt. Kjøkkenet har kun 3,5 årsverk. Dei har eit tett og godt samarbeid med dei andre tenestene. I tillegg bidreg kjøkkenet med arbeidspraksis og er lærlingstad. Kjøkkenet vårt vart kåra til Årets lærebedrift i 2019, av Sunnmøre kommunale opplæringskontor.

› Heimebaserte tenester

Det vert levert heimebaserte tenester både i bukollektiv, bufellesskap, omsorgsbustader, og i heimen til brukaren, som BPA (brukarstyrt personleg assistanse) og kvardagsrehabilitering. Heimebasert teneste er den største tenesta i omsorgsdistrikta og Meistring og psykisk helse, og vert gitt til brukarar i alle aldrar. Den står føre ei tid med fokus på tenesteutvikling, tverrfagleg samarbeid, digitalisering og nye arbeidsmetodar. Tenestene er i tett samarbeid med tildelingskontoret i vurdering og utmåling av teneste. Målet er at brukaren vert sjølvhjelp så langt som råd og skal bli meir aktiv i eige liv. Kvardagsrehabilitering er implementert som fast teneste i kommunen og heimebaserte tenester har fått opplæring i modellen som skal vere ein aktiv del av tenesteytinga. Det vert framover ei nøye vurdering av kva ein kan tildele av velferdsteknologiske løysingar som første val. Tenestene merkar ei auke både i tal på brukarar og i kompleksiteten innan pleie og omsorgstenestene. Nye måtar å yte teneste på vert avgjerande for at kommunen skal klare å møte framtidige behov. Spesialisthelsetenesta vurderer stadig sine tenester og kommunen merkar godt at brukarane kjem raskare heim og er dårlegare enn tidlegare. Dette fører til eit stort press på heildøgns plassane og auka krav til meir tenesteyting i heimane. Vi har tidlegare år klart å ta i mot alle ferdig utskrivingsklare pasientar ved sjukehuset. I 2019 klarte vi ikkje det, og måtte betale bøter for om lag kr 450 000. Dette viser at vi har utfordringar i å ha tilstrekkeleg sengekapasitet i høve behov.

2019 har vore prega av svært pressa drift med krevjande brukarsituasjonar med stort behov for oppfølging og kompetanse. Heildøgsplassane er til ei kvar tid nytta og ved fleire avdelingar har vi overbelegg. Vi har vanskar med å rekruttere sjukepleiarar og helsefagarbeidarar, og fleire signaliserer at dei ikkje maktar å gå i 100% på grunn av stort arbeidspress.

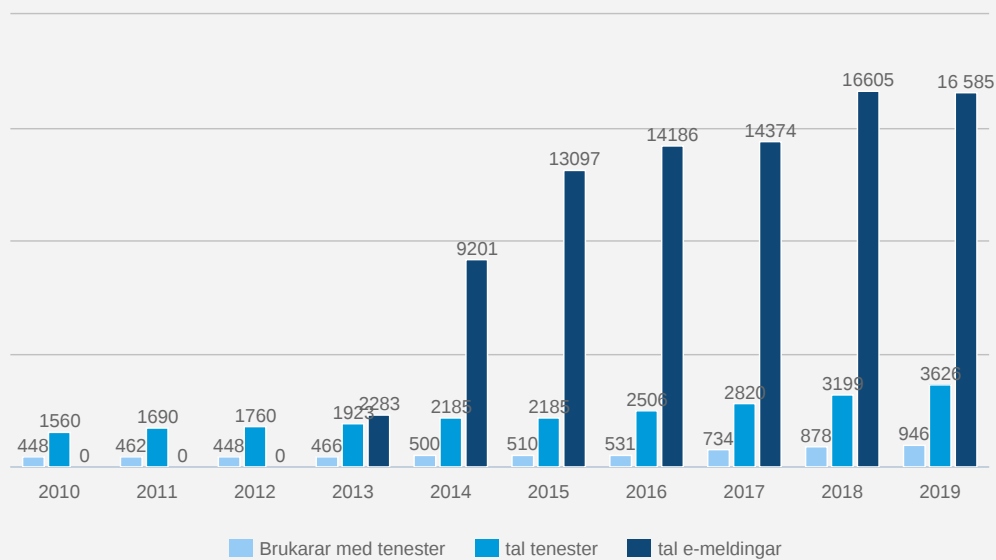
Omsorgstenestene viser ei markant auke sidan 2014. Både i tal på brukarar, tal på tildelte tenester og tal på elektroniske meldingar (elektroniske meldingar mellom kommunen, sjukehuset og fastlegane), medan tal tilsette innan omsorg har vore uendra i perioden. Tildelingskontoret vart etablert i 2016 og har 2,3 årsverk i saksbehandling innan helse og omsorg. Kontoret har så langt handtert auka utan å få tilført ressursar. Særleg frå 2018 opplever kontoret auka i arbeidsoppgåvene som svært krevjande.

Utfordringa vidare vert å ha økonomisk berekraftige tenester, yte fagleg forsvarlege tenester, rekruttere rett og god kompetanse, rett tildeling av tenester innan BPA, auke innan bu- og tenestetilbod til barn og unge med spesielle behov, møte auka innan demens, auka forventning til kva kommunale tenester skal yte og halde tritt med behov, krav og utvikling.

Heimebasert teneste (HBO) vert frå 6.1.2020 samla på Giske omsorgssenter. Dette er eit kutt-tiltak og det er venta ei innsparing på kr 700 000 i 2020.

Kommunebarometeret for 2019 viser at Giske kommune yter svært gode og kostnadseffektive omsorgstenester. Sjå kostra-tal under.

Tal brukarar av tenester 2010 - 2019

Kostra, omsorg 2019

Nøkkeltall	Enhet	Giske	Kostragruppe 10	Landet utan Oslo
Utgifter kommunale helse- og omsorgstenester per innbyggjar	kr	24 734	28 529	28 727
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbyggjar	årsverk	264,5	306,7	313,6
Netto driftsutgifter til omsorgstenester i prosent av kommunens samla netto drift	Prosent	27,9	32,4	32,4
Andel brukarretta årsverk i omsorgstenesta med helsesutdanning	prosent	83,9	79,3	77,7
Andel brukertilpassede enerom med eget bad/wc	Prosent	100	89,5	90,9
Andel private institusjonsplasser	prosent	0,0	4,5	5,3
Netto driftsutgifter til kommunehelsetenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	prosent	5,5	4,7	4,9

› Flyktingtenesta og introduksjonsprogram

Giske kommune buset flyktingar etter avtale med [IMDi](#). I 2019 busette vi 9 personar. Giske kommune vedtok 10 nye flyktingar, men IMDi hadde ikkje nok til fordeling. Familiesameining kjem i tillegg.

Giske kommune er i dag heim for flyktingar frå: [Eritrea](#), [Somalia](#), Etiopia, [Afghanistan](#), [Sudan](#), [Syria](#) og Irak.

3 flyktingar flytta til annan kommune som mellom anna gjer at vi må overføre tilskotet for desse til den nye kommunen. Flyttinga skjedde i 2018, men kostnaden på om lag kr 350 000 kom i 2019.

Målsettinga for flyktingtenesta er å legge til rette for at flyktingane får høve til å ta i bruk eigne ressursar, bli sjølvstendige ved å kome ut i inntektsgivande arbeid eller utdanning og bli aktive deltakarar i det norske samfunnet og lokalmiljøet. Introduksjonsprogrammet har som mål å kvalifisere deltakarane til arbeid eller vidare utdanning for å kome ut i varig arbeid, og lære om og ta del i det norske samfunnet og bli økonomisk sjølvstendige.

Flyktingtenesta samarbeider med alle tenestene i kommunen. Størst er samarbeidet er knytt til NAV og Folkeuniversitetet som er leverandør av vaksenopplæringa.

8 Miljø og kultur

Teneste	8 Miljø og kultur	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
2310	AKTIVITETSTILBOD BARN OG UNGE	63	279	279	582
2342	FRIVILLIGHETSSENTRAL	-	-	685	804
2423	MOT - PROSJEKTET	350	343	343	245
2730	KOMMUNALE SYSSELSETTINGSTILTAK	354	307	307	138
3620	FRILUFTSLIV	200	258	258	361
3650	KULTURMINNEVERN	134	162	162	113
3700	BIBLIOTEK	1 605	1 620	1 620	1 596
3750	MUSEER	274	279	279	266
3770	KUNST OG KUNSTFORMIDLING	145	145	175	178
3810	IDRETT	259	334	339	271
3830	KULTURSKULE	2 850	2 630	2 597	2 606
3850	KULTURKONTORET	1 458	1 430	1 400	1 315
3851	ANDRE KULTURTILTAK	88	111	106	134
3852	Frivilligsentral	855	685	-	-
TOTALT		8 636	8 582	8 549	8 610

Kultur og miljø dekkjer tenester som vist på rekneskapsversikta ovanfor. Årsmeldinga oppsummerer dei viktigaste prioriteringane i 2019 utan å ta for seg kvar enkelt teneste, med vekt på brukarretta tenester utan å kommentere tenester der ein fordelar midlar til lag, organisasjonar og nærmiljø.

Økonomi

Eininga heldt budsjettet med eit overforbruk på 0,6 %. Dette har ein oppnådd gjennom streng budsjett disiplin.

Mål/resultat

Satsingsområde/Mål	Resultat – i kva grad blei målet nådd	Vurdering. Kvifor gjekk det slik?
Resultatmål 1 for 2019, vedtatt av kommunestyret:		

Satsingsområde/Mål	Resultat –i kva grad blei målet nådd	Vurdering. Kvifor gjekk det slik?
<p>Gjennom samspel med frivillige, grunneigarar, lag og organisasjonar skal vi i fellesskap vidareutvikle friluftslivet i kommunen i høve informasjon, skilting, tiltak for å hindre erosjon av området rundt, parkering m.m.</p>	<p>Tursti ytst på Molnes som gir lettare og meir synleg tilkomst til Molnes naturreservat vart etablert I juni I samarbeid med grunneigar, teknisk uteseksjon og avdelingsingeniør), Fylkesmann og kultur v/ kulturkonsulent og frivilligsentral. Roald kystbatteri. Har fått på plass grunneigaravtalar for utplassering av ein del informasjonsskilt, skilt er under planlegging. Vi har utarbeidd eige informasjonsskilt, og tre mindre skilt er sett opp i området. Fylkeskommunen ønskjer at kommunen skal følgje opp dette tiltaket med å merke alle restane på Budafjellet med namn på bygningar / ruinar. Dette utgjir opp mot 90 enkeltskilt, og er foreslått utført i 2020. Fylkeskommunen vil gå økonomisk inn i dette tiltaket, men Giske kommune må også stille med ressursar.</p>	<p>Vi har brukt ein god del planleggingstid på å førebu arbeidet inn mot naturreservatet. Det er også nødvendig sidan mange partar må bli involvert. Det er ikkje planlagt vidare tiltak pr dato, men saman med Fylkesmannen bør ein prøve få opp meir informasjon og nokre retningskilt. Vi har fått tilsegn om midlar frå fylkeskonservator til å skilte delar av Kystfortet på Budafjellet.</p>
<p>Resultatmål 2 for 2019, vedtatt av kommunestyret:</p>		
<p>Tenesteproduksjonen i eininga skal ta i bruk digitale løysingar og verktøy for at: * Biblioteket skal kunne brukast av innbyggjarane store deler av døgnet * Innbyggjarane i større grad kan klare å hjelpe seg sjølve når det måtte passe dei. * Manuelle prosessar i større grad kan automatiserast.</p>	<p>Prosjektet "Meiroppe bibliotek" var forankra i omstillingsprogrammet og digitaliseringsstrategien. Prosjektet vart stoppa av formannskapet i påventa av betra økonomi,.</p>	<p>Prosjekt stilt i bero. Biblioteket jobbar godt med marknadsføring på Facebook.</p>
<p>Undervisinga i kulturskulen skal vere inspirerende, moderne og tilpassa elevane.</p>	<p>All undervisning i Giske Kulturskule blir forsøkt tilpassa kvar enkelt elev!Lærarane stiller førebudd til undervisning. Kulturskulen nyttar aktivt alle digitale verktøy som er tilgjengeleg, bl.a. digital lydmiksar, digitalt trommesett, digitale keyboards, digitale pianoer, digital gitarforsterkar m.m. I tillegg brukar dei aktivt Ipad i kunstundervisinga, både til animasjon og biletkunst. Fleire av lærebøkene som brukast er knytta opp mot digitale verktøy på Internett, og instruksjonsvideoar på Youtube. Kulturskulen har nyleg tatt i bruk nytt administrasjonsprogram, «Speedadmin». Dette er eit digitalt kommunikasjonsverktøy mellom elev / føresette og kulturskulen.</p>	<p>Kulturskulen jobbar godt og er i mål med dei fleste tiltaka.</p>
<p>All positiv aktivitet blir synleg for innbyggjarane.</p>	<p>Eining for miljø og kultur jobbar bevisst med å synleggjere på Facebook og I media det gode og positive arbeidet vi gjer. Dei tilsette blir stadig motivert til å dele positive saker. Vi har også fått mange oppslag I tradisjonelle media gjennom året. Nytt BUKS (Barnas og Ungdommens KommuneStyre) ønskjer å synleggjere aktiviteten sin via Face(book) og Snap(chat), men vi har dessverre ikkje fått prioritert dette. StikkUT-turane er digitale. Det same er kommunen sin museums- og kulturminneplan.</p>	<p>Alle tenester innan eininga er flinke til å dokumentere på Facebook. Vi har mange flotte oppslag i Øyblikk i løpet av året. Også Nytt i Uka og Sunnmørsposten har vore på besøk hos kulturskulen.</p>
<p>Resultatmål 3 for 2019, vedtatt av kommunestyret:</p>		
<p>Frivilligsentralen skal vidare styrke posisjonen som aktivum for innbyggjarane gjennom samarbeid med lag og organisasjonar og andre kommunale einingar.</p>	<p>Frivilligsentralen er til stor hjelp I utføring av ulike kommunale oppgåver som køyring og bringing, og hjelp både på skular, eldresenter, dagsenter, teknisk og NAV. Det siste har utgjort knapt halvparten av stillinga til medarbeidar på frivilligsentralen.</p>	<p>Frivilligsentralen har ein unik posisjon I kommunen, og dei får gåvemidlar og anna støtte frå mange ulike kjelder. Sentralen gir eit lavterskeltilbod som veldig mange set stor pris på.</p>
<p>Resultatmål 4 for 2019, vedtatt av kommunestyret:</p>		
<p>Gjennom Ung Kultur Møtast (UKM) og Barnas og ungdommens kommunestyre skal kommunen jobbe for at ungdommen finn sin plass i kommunen vår og at talenta får arenaer dei kan vise seg fram på</p>	<p>BUKSGjennomførte eit møte før ferien. Dei konstituerte seg for dette skuleåret i møte 24. September og hadde "budsjettmøte" I november. UKM vart gjennomført med workshop i forkant og eit flott lokalarrangement. Det var 190 påmeldte deltakarar</p>	<p>Det er utfordrande å finn ei tenleg arbeidsform som engasjerer alle I eit aldersspenn frå 12 til 17 år, men tilbagemeldingane frå ungdommane er at dette fungerer. Men ordninga er såpass ny at den toårige prøveperioden må fullførast (2019) før vi ev. tek grep. Stor deltaking I UKM er avhengig av god marknadsføring I forkant av arrangementet.</p>

Satsingsområde/Mål	Resultat – i kva grad blei målet nådd	Vurdering. Kvifor gjekk det slik?
Resultatmål 5 for 2019, vedtatt av kommunestyret:		
Fullføre arbeidet med dei 8 kulturminna vi har fått eksterne midlar til frå Riksantikvaren og fylkeskommunen	Riksantikvaren har i nokre år hatt ein tilskottspost som fylkeskommunen har kunne søkt på. Midlane skulle bl.a. brukast til å vedlikehalde automatisk freda kulturminne i kategori T3 – kulturminne som står i fare for å bli øydelagde eller forsvinne. I Giske kommune er det registrert 8 slike. For 2018 og 2019 har kommunen fått tilskott til å utbetre to av dei åtte kulturminna.	Attståande arbeid er å setje opp skilt for Sætrødal. Skiltet for Sætrødal er produsert. Montering skjer i februar. I tillegg står det att å vedlikehalde seks av åtte kulturminne som står i fare for å bli øydelagde eller forsvinne.
I løpet av første halvår 2020 skal Giske kommune ha vedtatt nyplan for museums- og kulturminne. I arbeidet skal vi søkje aktivt samarbeid med aktuelle partar.	Giske kommune har fått kr 100.000 frå Riksantikvaren til revideringa. Vi fekk mange gode idear då vi deltok på kurs hos Riksantikvaren i september (finansiert gjennom tilskottet) om korleis kommunane kan utarbeide gode kulturminneplanar. Vi har hatt møte med arealplanleggar om planarbeidet. Arbeidet er starta opp etter politisk vedtak i Livsløpsutvalet 07.11. og Formannskapet 11.11.	Vi har innleia dialog med historie- og sogelaga for å samarbeide om å gjennomføre innspelsmøter lokalt på kvar øy.
Giske folkebibliotek skal i 2019 gjennomføre minst 2 ulike arrangement knytt til Bokåret 2019.	Det er så langt gjennomført seks arrangement: to i januar, februar, mars, april og forfattarmøte med Brit Bildøen i mai. Å engasjere / leige inn eksterne ressursar krev at vi får tak i tilskottsmidlar. Tildelingskriteria for mange offentlege tilskott har dei siste par åra fått ei endring. Tidlegare kunne ein legge inn eigeninnsats (personell, husleige etc) medan det no i stor grad blir kravd tilsvarande andel eigne kommunale midlar. Desse midlane er snart heilt vekke, ev må dei bli tatt av bokbudsjettet som ikkje så stort frå før av.	Ressurssituasjonen gjer at utan mykje dugnadsinnsats, bl.a. frå biblioteksjefen og frivillige, er heilt nødvendig for å kunne med jobben.
Giske kommune må i løpet av 2019 signere ny avtale med MOT dersom dette programmet, som er eit svært viktige både førebyggjande og livsmeistrande arbeid, skal vidareførast.	Avtale vart underskriven i januar 2020.	
Einingsleiar skal i løpet av 2019 gå gjennom vedtekne tiltak og prinsipp i høve viktige friluftsområder i kommunen som vi skal vurdere å sikre for framtida, slik at kommunestyret kan vedta ei prioriteringsliste for sikring av friluftsområde i åra framover.	Dette er arbeid som må takast att.	På grunn av mange andre arbeidsoppgåver, var det ikkje rom for å gjennomføre dette.
Tverrfaglege prosjekt:		
Kommunalt sysselsettingsprogram.	Dette programmet hjelper yngre menneske utan særleg arbeidspraksis som står utanfor arbeidslivet. Mange titals personar har vore innom programmet. Frå å vere avhengig av offentlig støtte har mange av dei kome seg over i utdanning eller jobb. Verdien av dette prosjektet kan ikkje overvurderast.	Leiar av programmet, dagleg leiar av frivilligsentralen, og medarbeidar på sentralen samarbeider godt med dei involverte. Frivillige er flinke å sjå den enkelte og flinke til å støtte og motivere, og dette gjer dei til gode ressursar i miljøet.

Samla vurdering. Viktigaste resultat. utfordring vidare

Vi har dyktige medarbeidarar som brenn for jobben sin og for innbyggjarane i kommunen.

- Frivilligsentralen har ein unik posisjon i kommunen
- Kulturskulen gir tilbod til fleire barn og unge enn ressursbruken skulle tilseie
- Kulturkontoret jobbar tett og godt med ulike partar i kommunen
- Biblioteket sin Sommarlesaksjon hadde 400.000 lesne sider som mål - resultatet vart over 600.000 lesne sider.

Måloppnåing

- Stien på sør og vestsida av flyplassen som knyter saman Sørestrandvegen med Synesvegen, er fullført. Mange har etterlyst fast dekke på stien, men det låg ikkje inne i prosjektet. Dette er eit resultat av godt samarbeid mellom Avinor, Fylkesmannen, sysselsettingsprogrammet, kulturkonsulent og teknisk eining.
- Tursti ytst på Molnes som gir lettare og meir synleg tilkomst til Molnes naturreservat vart etablert i juni i samarbeid med grunneigar, teknisk uteseksjon og avdelingsingeniør, Fylkesmann og kultur v/ kulturkonsulent og frivilligsentral.
- Roald kystbatteri. Har fått på plass grunneigaravtalar for utplassering av ein del informasjonsskilt, skilt er under planlegging. Vi har utarbeidd eige informasjonsskilt, og tre mindre skilt er sett opp i området. Fylkeskommunen ønskjer at kommunen skal følgje opp dette tiltaket med å merke alle restane på Budafjellet med namn på bygningar / ruinar. Dette utgjer opp mot 90 enkeltskilt, og er foreslått utført i 2020. Fylkeskommunen vil gå økonomisk inn i dette tiltaket, men Giske kommune må også stille med ressursar.
- Einingsleiar er kommunen sin kontaktperson overfor Alnes og den UKL-status dei har fått (Utvalde KulturLandskap i jordbruket). Alnes er eitt av 45 UKL-område i Noreg. Giske kommune fekk ansvar for dette frå 01.01.2020. Tanken er å kjøpe tenester frå Ålesund kommune sitt landbrukskontor til å ta seg av dette arbeidet. Dette blir eit spennande arbeid å vidareføre etter at Fylkesmannen har hatt ansvar sidan Alnes kom med i ordninga i 2017.
- Vi fekk tilslag om midlar frå både Riksantikvar (til kulturminne på Valderøya) og hos fylkeskommunen / -konservator (krigsfort på Budafjellet, Vigra). Kulturkonsulenten har fått avtale med grunneigarar og har hatt befaringar saman med fylkeskonservator for å avklare innhald tekst, plassering av informasjonstavler m.m. Informasjonsskilt er produsert og klart til utplassering når våren kjem.
- Kulturkonsulenten har sett i gang arbeid med rullering av kulturminneplanen for Giske.

Måloppnåing

Frivilligsentralen er til stor hjelp i utføring av ulike kommunale oppgåver som køyring og bringing, og hjelp både på skular, eldresenter, dagsenter, teknisk og NAV. Det siste har utgjort knapt halvparten av stillinga til medarbeidar på frivilligsentralen.

«Aktiv ferie» vart gjennomført med følgjande aktivitetar i og utanfor Giske kommune: tredagars overnattingstur til Stryn, Valldal klatrepark med middag og Atlanterhavsparken med mat, drikke og mat på Molo. Overnattingsturane var svært populære i starten, mindre no.

Gjennom det kommunale sysselsetjingsprosjektet får ungdommar som står utanfor arbeidslivet god og variert erfaring med praktisk arbeid. Verdien av dette kan ikkje overdrivast.

Frivilligsentralen har ein unik posisjon i kommunen, og dei får gåvemidlar og anna støtte frå mange ulike kjelder. Sentralen gir eit lavterskeltilbod som veldig mange set stor pris på.

Det ser ut som at einingane brukar frivilligsentralen enda meir i framtida. Dette skjer sjølvstøtt då dei ser at ein kan få meir ut av kvar krone ved eit samarbeid med frivillige. Men det er viktig at ein pleier forholdet til dei frivillige. Dei må ha føreseielege vilkår som passar inn med det andre dei er engasjert i. Og dei må bli sett og følt seg verdsett. Dette bør alle som er mottakar av eller samarbeider med frivillige, bite seg merke i.

Oversikt over bruk av gåvemidlar:

- **Giske:**
 - Utbetring av stier rundt fjøra på Giske.
 - Utsetting av benker og bord.
 - Arbeidet er i gang.
- **Godøya:**
 - Utbetring av fjellvegen og sti rundt Lesten. Utsetting av bord og benkar.-
 - Utsetting av rasteplassbord ved Sandvika.
 - Benkar er på plass og ein er i dialog med grunneigar om det vidare arbeidet.
- **Valderøya:**
 - Borghildryggen til Signalen - oppgradering sti med trebruer og steinlegging.
 - Ved Signalen. Trebruer i våte felt
 - Kvennhusika. Utbetring av sti og utsetting av rasteplassbord.
 - Hustruhavna. Utsetting av rasteplassbord. Nytt grusdekke på gangsti rundt Valderøyfjellet
 - Alt er ferdig unntatt på Hustruhamna.

› Biblioteket

Måloppnåing

- **Aktive lånarar:** 884 personlege lånarar – ei auke på 11,76 % frå i fjor. Av desse bur 48 i andre kommunar enn Giske. 128 institusjonar (skular, barnehagar, andre bibliotek ...)
- **Besøk:** 15.318 (3,23 % auke frå i fjor.
- **Utlån:** 18.227 medier utlånt (auke på 5,4 %). Dette trass i at e-bokutlånet har gått ytterlegare ned (28,62 %) frå 1.520 utlån for Giske i 2018 til 1.085 i 2019. Denne nedgangen skuldast framleis dårleg utval av bøker og lange ventelister på populære bøker - ei følgje av ein (for biblioteka) dyr og dårleg avtale med forlaga. Utlånet til barn steig med (7,14 %) frå 9.014 til 9.658 utlån. Om vi går tilbake til 2015, året før vi vart med i den landsomfattande sommarlesaksjonen, har utlånet til barn stige med 60,03 %, frå 6.035 utlån til 9.658 i 2019. Mesteparten av denne auka knyte til sommarmånadane: frå eit utlån på 1.456 i 2015 til 3.920 i 2019 (169,23 %).

› Kulturskolen

Kulturskolen hadde 312 elevar med 42 på venteliste.

Kulturskolen nyttar aktivt alle digitale verktøy som er tilgjengeleg, bl.a. digital lydmiksar, digitalt trommesett, digitale keyboards, digitale pianoer, digital gitarforsterkar m.m. I tillegg brukar dei aktivt Ipad i kunstundervisninga, både til animasjon og biletkunst.

Fleire av lærebøkene som brukast er knytta opp mot digitale verktøy på Internett, og instruksjonsvideoar på Youtube. Kulturskolen har nyleg tatt i bruk nytt administrasjonsprogram, «Speedadmin». Dette er eit digitalt kommunikasjonsverktøy mellom elev / føresette og kulturskolen. Det står att å lære programmet skikkeleg.

Nokre veker i september og oktober vart timeplanen «oppløyst» og ein jobba meir prosjektretta på tvers av fag og uttrykk. Vi var sjølvsagt spente på kva resultat vi kunne oppnå sidan vi ikkje har prøvd dette før. Erfaringane var såpass gode at vi vil gjere dette igjen neste skuleår.

9 Teknisk

Drift

Ansvar	9 Teknisk	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
3110	BUSTADTILSKOT HUSBANKEN	100	-	-	-
5000	BYGGESAK (Sjølvcost)	1 069	10	-	772
5100	EIGEDOMSAVDELING	36 894	34 530	32 978	35 388
5300	BRANNVERN	6 214	5 977	5 963	4 984
5310	FEIING OG TILSYN (Sjølvcost)	143	-	-	82
5400	KOMMUNALT KARTVERK	2 358	1 989	1 985	2 161
5410	OPPMÅLINGSFORRETNING (Sjølvcost)	-29	3	-	-
5500	REGULERING	864	507	501	429
5510	PLAN	1 027	-1	-6	844
5520	GRUNNKJØP	662	717	711	1 089
6000	OPPARBEIDING UTBYGGINGSOMRÅDER	-1 426	-1 600	-1 600	-2 246
6100	VEGANLEGG	7 556	6 896	6 883	8 010
6200	VASSFORSYNING (VAR)	47	10	-	-
6300	AVLØP OG RENSING (VAR)	417	11	-	-
6350	SLAMTØMMING (VAR)	324	-	-	-
6400	RENOVASJON (VAR)	39	6	-	-
TOTALT		56 260	49 054	47 415	51 513

Eininga omfattar ansvarsområda som vist i rekneskapsoversikta ovanfor.

Utfordringar og måloppnåing

Utfordringar	Kva er gjort (maks 3 linjer)	Resultat og/eller effekt (maks 3 linjer)
Investeringsbudsjett og prosjekt må planleggast slik at ein får tilfredsstillande gjennomføring, god flyt	Det er gjennomført LEAN på investeringsprosjektprosessen. Det er lag prosjektportefølge med framdrift, økonomi, kvalitet og SHA. Portefølga blir brukt til å gjere prosessane opne.	Prosjektleiingar følger same prosess med faste rutinar, - Kvalitetshevande, betre info tidleg til politikarane. Unngår feil som har kostet kommunen og innbyggjarar.
Drifte eigedomane, effektivt med nye verkty og færre folk – møte behova frå tenestene/brukarane	Vaktmeistrane har fått tildelt «eigne» bygg. Einingane skal nytte verktøyet IK-Bbygg og arbeidsordre/ avvik for å få betre oversikt.	Betre forutsigbarheit for avdelinga og for brukarane. Betre og raskare respons

Utfordringar	Kva er gjort (maks 3 linjer)	Resultat og/eller effekt (maks 3 linjer)
Utskifting av vass- og avløpsleidningar og utbygging av reinseanlegg	Utskifting avlaupsleidningar: 1270 meter - Vassleidningar 1700 meter	Sikrere vassforsyning- og avløpshandtering- noko som gir færre kloakkstopp/leidningsbrot
Komplekse saker blei ofte liggande lenge. Saksbehandlarane var usikre på praksisen, av og til ueinige og kunne saksbehandle forskjellig.	Kartlagt problema, utarbeidd ny prosessløype for byggesaksbehandling (LEAN). Etablert praksis for å løyse komplekse saker, samt registrering av historikk i ein felles erfaringsdatabase.	Likare behandling. Tidsparande (sakar blir ikkje liggande ubehandla)
Teknisk einings sitt omdømme	Dei 4 LEAN prosessane som er sett i gang går alle ut på å betre og effektivisere komplekse arbeidsprosessar noko som vi meiner skal påvirke omdømmet vårt på ein positiv måte.	Håp om betre omdømme på sikt.
Ta i bruk digitale, smarte driftssystem og verktøy/utstyr	Byggesak og vatn og avløpssøknader, Grunnkart, Marine grunnkart, nynorsk rettskrivingsprogram, digital timeføring, digitalt stoffkartotek, vaskerobot, robotklipparar	Spart tid gjer at vi kan utføre arbeidet på større areal og på fleire område med færre tilsette og slik at publikum blir meir sjølvhjelpete. All info på ein plass (saksbehandlingssystem) gjer oss meir robuste ved skifte av personell.

LEAN. Det fins mange ulike definisjonar på LEAN. Teknisk har tatt i bruk metodikken LEAN på vår eigen måte ved å arbeid med å betre arbeidsprosessar som har virka uoversiktlege eller kompliserte. LEAN er då ein metodikk som kartlegg arbeidsprosessar og legg til rette for å betre arbeidprosessen. Teknisk har nytta metodikken på 4 LEAN prosjekt; investeringsprosjekt, byggesak, samhandling mellom teknisk forvaltning og teknisk drift, og systematisering av lager og verktøy.

LEAN prosessar betyr medverknad mellom tilsette og større medvit om måten vi jobbar på. Metodikken er også eigna for å sjå på samhandling på tvers av einingane.

Byggesak

Avdelinga behandla 292 byggesaker, av desse var 120 delegererte saker og 96 var saker behandla i Komitè for miljø og tekniske saker som frå oktober 2019 fekk namnet Teknisk utval.

Saksbehandlingstid for saker med 3 vekers frist er på ca 20 dagar. Saksbehandlingstida for saker med 12 vekers frist ligg på mellom 80-84 dagar. Fristen løpe frå søknaden er komplett.

Kommunestyret har vedteke at byggesak skal vere sjølvfinansierande og gebyra er tilpassa dette (som for sjølvkostrekneskap). Då det ikkje er opparbeidd fond, slår eit negativt resultat ut i driftsrekneskapet, og ved seinare overskot kan dette dekkast inn.

I 2019 vart det eit negativt driftsresultat på kr 1 082 000. Dette skuldast mindre inntekter enn budsjettet på nær kr 1 300 000. I tillegg måtte det leigast inn ekstern saksbehandlar grunna sjukmeldingar.

Byggesak har hatt ein lang og god LEAN prosess gjennom heile 2019. Resultatet er:

- ACOS Eigedom: - digitalt saksbehandlingssystem som gjer det lettare med lik sakshandsaming, sakane forsvinn ikkje i mengda, lettare og tidsparande å rapportere på KOSTRA.
- Forhåndskonferanse: Bestilling er digital. Når bestillinga vert sendt inn må visse informasjonsområde vere utfylt. Det er svært tidsparande for saksbehandlarane og publikum at rett informasjon er på plass under konferansen. Det kjem òg fort fram om andre fagfelt burde vere med på konferansen.
- Hovudprosess saksbehandling: Effektivisering av heile saksbehandlingssprosessen. Prosedyre og sjekklister om tilgjengelegheit, komplekse saker, møter, fordeling av saker, osv.
- Kommunikasjon med søker: Malar og prosedyrer for korleis ha fortløpande kommunikasjon med søkjar/publikum.
- Nettside: det har blitt jobba mykje med utforming og innhald til nettsida. Tanken er at publikum skal vere sjølvhjelpete. Og ikkje minst sende inn mindre feil og manglar i søknadar, som igjen vil spare saksbehandlarane (og sentralbordet) for mykje arbeid. (no inneheld nesten kvar einast søknad feil/manglar).

› Bygg og egedomsavdelinga

Bygg- og egedomsavdelinga har ansvar for drift og vedlikehald av alle kommunale egedomar. Avdelinga er prega av lite budsjett til vedlikehald og stort etterslep når det gjeld vedlikehald. Slik budsjettsituasjonen er bygg Giske kommune opp eit stort etterslep på vedlikehald. Vi ser at dette gir utslag i mellom anna i fleire taklekkasjar, vindu som er punktert og råtne. Viser til tabellen under som viser mellom anna at det ikkje er midlar til å skifte gamle og slitne ventilasjonsanlegg. Det manglar midlar til solskjerming på Godøy bufellesskap og på Vigra omsorgssenter. Det skulle vore etterisolert, skifta gamle vindauge, lagt nye tak, etterisolert fasader og nytta varmepumpeteknologi i fleire bygg. Det er ikkje midlar til å gjennomføre tiltak som kan gi energisparing, og kommunen går dermed glipp av såkalla ENØK tilskot frå Enova.

I 2019 hadde avdelinga ein differanse på budsjett mot rekneskap på kr 2 369 000.

Utgifter: Auka lønnsutgifter høvesvis budsjett kr 780 000.

Kjøp og sal av tenester ligg om lag kr 220 000 under budsjett.

Kjøp av sal av tenester som erstatning for eigenproduksjon skuldast at det er for lite budsjettetert leige av klasserom og idrettshall på Godøya og idrettshallen på Vigra.

Inntekter : vi fekk ca 1 mill mindre i husleigeinntekter enn budsjettetert (vi kom for seint i gang med å varsle auken slik at vi ikkje får effekt før frå 2020).

Kr 820 000 i auka avskrivningar i høve budsjett.

› Brann- og oljevern feiing-og brannførebygging

Brann- og oljevern har eit avvik i rekneskap i forhold til budsjett på kr 240 000. Dette skuldast i hovudsak auka kursutgifter til 5 nyttilsette.

Giske kommune har i fleire år hatt ein samarbeidsavtale med Ålesund brannvesen (ÅBV). ÅBV har levert brannsjef og feiretjenester til Giske. I løpet av 2019 blei det forhandla fram ein ny avtale med ÅBV der ÅBV tek over alle branntenester i Giske. Deltidsmannskap er overført til Ålesund kommune, men dei vil fortsatt vere stasjonert i Giske, og ein ser at brannberedskapen gjennom denne avtalen vert styrka.

Tenesta feiing blir kjøpt frå Ålesund brannvesen KF og er eit sjølkostområde, men står i rekneskapen med eit underskot på kr 146 000 som kan dekkast av fond når det er opparbeidd. Ålesund brannvesen KF utfører også brannførebyggande tilsyn på vegne av Giske kommune.

› Kommunalt kartverk og oppmåling

Området kommunalt kartverk og oppmåling er no delt då oppmåling er sjølvkostteneste og skal dekkjast av gebyr, medan kommunalt kartverkt ikkje er det. Kostnader er ført på kommunalt kartverk som ikkje høyrer til her pga manglande budsjettering/fordelingsnøkkel.

Marine grunnkart: Nordre Sunnmøre er eitt av tre pilotområde i landet som skal kartleggast av kartverket og data skal samanstillast. Giske kommune er vertskommune for samarbeid med nabokommunene. Arbeidet vil bidra til å bygge bererekraftige byar og sterke distrikt, gjennom å tilrettelegge for havbruk, fiske og høsting av dei marine ressursane i kystområda – utan å øydeleggje verdifulle økosystem.

Det er tilrettelagt for døgnåpen forvaltning gjennom digitale verktøy som gjer publikum og brukarar meir sjølvhjelpete;

- E-torg – Publikum kan sjølve ordne alt av produkter til byggesøknad, prosjektering eller omsetning av eiendom raskt og effektivt.
- Meld feil/ønskjer – lagt inn som snarveg på startside. Informasjon om kven som skal kontaktas.
- Byggesak, plan og deling har tatt i bruk ACOS Eigedom som effektiviserer behandling av innkomne saker.
- Forhåndskonferanse skal no bestillast på nettsida.

Oppmåling er sjølvfinansierande, dekt av kundane.

Regulering

Regulering hadde eit avvik på kr 360.000 noko som skuldast mindre inntekter på kr 360 000 i forhold til budsjett. Dette skuldast at inntektene kjem seinare enn i budsjett. Det er fleire saksbehandlarar som arbeider med regulering, men hovudansvaret ligg hos planleggaren. Det meste av regulering i kommunen blir utført av private, men blir saksbehandla i teknisk under regulering.

Tal planar vedtatt i 2019: 1 temaplan og 5 reguleringsplanar.

Gjennomsnittleg saksbehandlartid for private reguleringsplanar- frå oppstartmøte til endeleg kommunestyrevedtak: 562 dagar

Gjennomsnittleg tid til kommunen sitt administrative arbeid: 99 dagar

› Plan

Kommunen tilsette arealplanleggjar siste halvår 2019 i tillegg til planleggjar. Dette for å arbeide fram eigne reguleringsplanar for å kunne selje kommunale tomter/eigedom. Vi greier nesten å levere etter den plan vi har lagt opp til i økonomiplan. Det er nokre utfordringar med omsyn til nye reglar for grunnundersøkelsar, nye vurderingar av krav til brannvatn.

Plan viser eit overforbruk på kr 1 500 000 men dette er feilbudsjettet inntekt som ikkje blei korrigerert (tatt vekk) då avvarsområdet plan vart splitta.

› Grunnkjøp

Grunnkjøp er i hovudsak knytt til ulike prosjekt, og utgiftene bør for framtida kostnadsførast på desse. To stillingar er knytt opp til grunnkjøp, og desse deltek i førebuing og gjennomføring av prosjekt, og samarbeider med rådmannen og ordføraren (grunnkjøpsutvalet). Ei av dei to stillingane er nestleiar i teknisk eining og arbeider derfor ein del inn mot heile eininga. Her var det eit mindreforbruk på kr 55.000.

Det har i 2019 vore stort fokus på å førebu eigedom som ikkje skal nyttast i kommunal regi for sal. Grunnkjøp har arbeid med:

- Generell oppfølging/klargjering av alle avhendingar/prosjekt i investeringsporteføljen fram til 2023 (Prosjekt 5121.)
- Spesiell/konkret arbeid med klargjering for sal av Området vest for Spar Valderøya og Stor-Pe-Teigen Giske. Skal etter plan vere klargjort for sal i løpet av 2020. (Prosjekt 5121).
- Skjønsak gang-/sykkelveg Teppemyra-Geilevika – prosjekt 6154 (Skjøn avsagt 27. mai 19).
- Skjønssak «Skulevegen Giske» - prosjekt 5605 (Skjøn avsagt 3. des. 19).
- Overtaking av Fellesfjøsena (01.03.19). Utnytting og salgbarhet er vurdert – Bondelaget har gjennomført synfaring/visning saman med interesserte gardbrukarar. Tilnærma ingen bruksverdi eller markedsverdi.
- Sal av bustadtomt gnr.185 bnr.271 på Valderhaugstrand.
- Sal av bustadtomt gnr.6 bnr.175 på Synes.
- Sal av Niklamarka 14 på Sætra til leigetakar (etter prinsippet «leige-eige»).
- Sal av Karenhaugen 1 på Skjong til leigetakar (etter prinsippet «leige-eige»).
- Forlenging evt sal av areal festa av Roald Småbåtforening er vurdert – fortsatt under arbeid/forhandling med festar.
- Avtale om tilkomst til Kraftbu II Vigra – evt opparbeidng av parkeringsplass for Søndagskulen og Sogelaget planlagd. Tilkomst må vere klarlagd før avhending.
- Tilsidesetting av opsjonsavtale på Furkenholmen – fortsatt under arbeid. Juridisk ekspertise innanfor offentleg avhending/anskaffelse er påkøpla og arbeider mot minneleg løysing.
- Gjøvsund næringsområde – problemstillingar rundt prinsipp for avhending vs utleige, korleis praktisk utparsellere tomter med- eller utan fyllmasser frå mudring, tekniske anlegg, førebuing avtaleskjøn for Olmannsvika.
- Samarbeid med prosjektleiar for mudring/utdjupeing Gjøvsund – div. eigedomsforhold, mogleg plassering av nytt anlegg for prosessvatn, vurdering av framtidige opparbeidingskostnader i Olmannsvika (jf. førebuing av avtaleskjøn)
- Diverse etterakst på tidlegare grunnkjøp: Manglande tilbakemelding frå grunneigar (signatur: avtaler, skøyte, kontoopplysningar, konsesjonsfrittak).
- Diverse bistand inn mot Veg, vatn og avløp – rettigheter i grunn, erverv, servituttar, overtaking av veganlegg på basis av lang tids bruk m.m.
- Veiledning m.m. mot publikum som ønskjer å kjøpe grunn eller tilleggsareal.
- Sal av Nausttomt Sætra
- sal av Næringstomt Valderøya

VAR tenestene (vatn, avløp, renovasjon, slam og feiing)

Arbeid med ny hovudplan vatn og avløp har pågått i 2019. I samband med at kommunen fekk avtale med samferdselsdepartemet om mudring av fiskerihamna, vart arbeidet med å planlegge infrastruktur for området Gjørund/Sætra prioritert. Arbeidet med renovering av renseanlegget er godt i gang men ikkje heilt fullført i 2019. Planen vil gi føringar for å prioritere og utbetre vatn- og avløpsanlegg framover, mellom anna reinseanlegg for avløp.

Gamle og dårlege leidningar har gitt store driftsutfordringar i mange år, og dette inneber vanskar for innbyggjarane. I 2019 er arbeidet med utskifting av dårlege leidningsstrekk prioritert og ein har kome godt i gang.

Giske kommune kjem positivt ut i kommunebarometeret når det gjeld tenestene vatn og avløp. Barometeret gir eit for godt bilete av situasjonen. Giske kommune er i vekst. Når vi fornyar eller bygg nye anlegg, skal desse ofte inn på gamle leidningsnett som ikkje har god nok kvalitet eller kapasitet.

Når det gjeld lekkasjar, er der framleis stor lekkasje prosent som er viktig å få ned med tanke på at vi reinsar vatn unødvendig og sidan vi skal kjøpe vatn frå Ålesund som blir mange gongar så dyrt sidan Ålesund skal investere stort i nytt reinseanlegg for drikkevatt.

Vi har manglande vedlikehald av kommunale vegar. Mange av vegane er køyrt ned av tunge køyrety gjennom år. Vi arbeider med ein vedlikehaldsplan som vil vise behovet for oppgradering/vedlikehaldsetterslep.

Hushaldningsrenovasjon inkl miljøstasjon og slam frå privathushaldningar er drifta av ÅRIM. Feiing og tilsyn er i 2019 kjøpt frå Ålesund brannvesen.

10 Kyrkjelege føremål

Kyrkjelege føremål omhandlar fylgjande tenestoområde:

Kyrkjer

Andre religiøse føremål

Kyrkjegardar

Drift

Teneste	10 Kyrkjelege Føremål	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	Alle tal i heile 1000	2019	2019	2019	2018
3900	KYRKJER	4 058 099	4 058 100	4 058 100	3 988 092
3920	ANDRE RELIGIØSE FØREMÅL	333 030	250 000	250 000	279 180
3930	GRAVPLASSAR	639 999	640 000	640 000	639 996
TOTALT		5 031 128	4 948 100	4 948 100	4 907 268

Driftsutgifter til kyrkjelege føremål i 2019:

Driftstilskot frå kommunen til kyrkjeleg fellesråd.	kr	3 898 100
Tilskot til trdomssamfunn	kr	330 030
Tenesteytingsavtale mellom kommunen og kyrkjeleg fellesråd stipulert til	kr	800 000

Driftsrekneskapen for 2019 viser eit meirforbruk på kr 83 000 og skriv seg frå meir utbetalt til andre trdomssamfunn enn budsjettert. Når det gjeld drifta elles viser ein til fellesrådet si årsmelding.

11 Interkommunale avtaler

Oversikt interkommunale avtaler i 2019

	Rekneskap 2019	Merknader/ending i 2020	Pris/betingelser fra 2020
Ålesund kommune - arbeidsgjevarkontroll	336 603	Avtale fornya, overføring til Skatteetaten frå 1.6.20. Utsatt til 1.11.20 p.g.a korona	Videreført: deling av kostnader. 20% vert fordelt likt og 80% etter folketal. Trekk i rammetilskott når skatteetaten tek over.
Nordre Sunnmøre kemnerkontor - skatteinnfordring	975 486	Avtale fornya, overføring til Skatteetaten frå 1.6.20. Utsatt til 1.11.20 p.g.a korona	Videreført: deling av kostnader. 20% vert fordelt likt og 80% etter folketal. Trekk i rammetilskott når skatteetaten tek over.
Ålesund kommune - ekommune Sunnmøre (it)	3 554 462		
Ålesund kommune - innkjøpssamarbeid	129 472	Avtale fornya med Nye Ålesund Kommune	Utgangspunkt i 129 472 som årleg vert regulert i henhold til SSB sin konsumprisindeks, hoveindeksen, Kostnaden vert delt etter årsverk rekna ut frå kriteria som ligg til grunn for statlege overføringar til kommunene i landbruksnøkkel, i 2020 vil dette vere kr 848 000.
Haram kommune - landbrukstenester	496 114	Avtale fornya med Nye Ålesund Kommune	
Ålesund kommune - krisesenter	610 560		772 000
Ålesund kommune - overgrepsmottak	139 244		145 141
Ålesund kommune - interkommunal legevakt natt	1 095 099		1 238 663
Ålesund kommune - nødnett	923 192		1 091 565
Ålesund kommune - juridisk avtale (barnevern)	88 560		98 480
Ålesund kommune - øyeblikkelig hjelp dagtilbod	0	Vi må delta i dette frå 1.3.2020	1 569 525
Ålesund kommune - barnevernsvakta	32 460	Ny avtale med Ålesund, Barnevernsvakt på Sunnmøre, med verknad frå oktober-19.	389 520
Møre og Romsdal 110-sentral KF - tryggleiksalarmer	59 100	Denne vart avslutta i 2019. Vi kjøper tenester med Telemark alarmsentral. Endringar knytt til nye digitale tryggleiksalarmer.	
Sunnmøre friluftsråd	155 226	Ny avtale frå 2020	
Møre og Romsdal 110-sentral KF - brannalarm	103 299	Utgår frå 2020	
Ålesund brannvesen KF - feie- og tilsynsavgift	1 050 703	Utgår frå 2020	
Ålesund brannvesen KF - branntenester	1 107 310	Ny avtale frå 2020, inkluderer alle branntenester	Kr 9 262 000. Av dette er kr 613 000 husleige til oss sjølve, Netto utgift for 2020 er kr 8 649 000
Ålesund brannvesen KF - brannsjefavtale	59 797	Utgår frå 2020	
Møre og Romsdal 110 sentral - brannmelding	419 900	Utgår frå 2020	
Årim (renovasjon)	7 639 435	Ny avtale under forhandling	8 436 049
Årim (slamtømming)	996 150	Ny avtale under forhandling	627 564
Sunnmøre regionråd IKS	166 120	Videreført eksisterande avtale	
Destinasjon Ålesund og Sunnmøre	262 270	Videreført eksisterande avtale	

	Rekneskap 2019	Merknader/ending i 2020	Pris/betingelser fra 2020
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS	205 487	Ny avtale med ny eigarsamansetning	Ending frå fordeling etter eigardel og innbyggjartal til halvparten av kostnadane vert fordelt etter eigarandel medan den andre halvpart blir fordelt etter sekretariatet sin tidsbruk på den enkelte kommune. Denne delen vil blifakturert på grunnlag av stipulert tidsbruk, fastsett i prosent.
Komrev 3 IKS (revisjon)	655 000	Ny avtale med Møre og Romsdal Revisjon SA	Ny fordeling: Prinsipp for kostnadsfordeling mellom kommunane skal vere etter «medgått» tid. Kvartalsvis avrekning.
Region Ålesund	100 000	Viderefører eksisterende avtale	
Hareid kommune, grunnskule flyktingar/innvandrarar	806 078	Esisterande avtale varer fram til sommer 2020	
Ålesund kommune, kjøp av vatn	354 013	Videreført eksisterande avtale	Det er venta ein større prisauke pga Ålesund kommune er i ferd med å bygge nytt reinseanlegg for drikkevatt.
Ålesund Kommune - Voksenopplæring	204 500		
SUM	22 725 640		

Del 3 Investeringar - oversikt over prosjekt

Oversikt prosjekt 2019

Dei største prosjekta vert nærare kommentert nedom tabellen.

Prosjekt nr	Prosjekt	Vedtatt utgiftsramme	Reknesk.ført tidlegare år	Årets budsjett	Reknesk.ført i år	Sum rekne- skapsført	Gjenstår av utgiftsramm
1301	OMSTILLING GJENNOM BRUK AV IKT, DIGITALISERING OG NY TEKNOLOGI			1 575 000	953 148	953 148	621 85
1304	EIGENKAPITALINNSKOT KLP			1 300 000	1 306 787	1 306 787	-6 78
1307	Innskot Møre og Romsdal Revisjon SA	105 000	0	105 000	105 000	105 000	
2302	IKT-UTSTYR SKULAR			38 000	37 581	37 581	41
2324	NY BARNESKULE PÅ VALDERØY			-	-300 000	-300 000	300 00
2532	UNDERVISNINGSBRAKKER VALDERØY UNGDOMSSKULE	4 428 580	4 574 840	-	-33 600	4 541 240	-112 66
3101	FORMIDLINGSLÅN			-	8 407 316	8 407 316	
3253	Giske kommunale legesenter AS - kjøp av aksjer	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
4302	FLEIRBRUKSHALL VIGRA			-	-3 900 000	-3 900 000	3 900 00
5102	SAL AV KOMMUNALE BYGG	-4 680 000	29 125	-4 680 000	27 050	56 175	-4 736 17
5109	KJØP/SAL AV BUSTADER			-	-46 278	-46 278	
5110	KLIMA- OG ENERGILTILTA			1 200 000	813 586	813 586	386 41
5121	SAL KOMMUNAL GRUNN (Spesifik portefølje)	2 000 000	-266 898	2 000 000	-369 102	-636 000	2 636 00
5130	NÆRMILJØTILTA	880 000	175 194	704 000	636 910	812 104	67 89
5150	INVESTERING ADM.BYGG			193 000	192 765	192 765	23
5152	INVESTERING HELSE- OG OMSORGSBYGG			46 000	46 375	46 375	-37
5155	INVESTERING SKULE- OG BARNEHAGEBYGG			469 000	468 745	468 745	25
5156	INVESTERING UMLEIGEBUSTADER			41 000	41 038	41 038	-3
5157	KJØP AV GNR 4 BNR 94 (FELLESFJØSEN)	770 000	0	770 000	2 334 510	2 334 510	-1 564 51

Prosjekt	Prosjekt	Vedtatt	Reknesk.ført	Årets	Reknesk.ført	Sum rekne-	Gjenstår av
nr		utgiftsramme	tidlegare år	budsjett	i år	skapsført	utgiftsramm
5302	BRANNBIL	1 210 000	607 826	-	10 750	618 576	591 42
5303	GODØY BRANNSTASJON - UTBETRING	200 000	0	200 000	34 299	34 299	165 70
5304	Tankbil brannvesen/vassforsyning			-	260	260	
5362	DIV. REGULERINGSPLANAR			200 000	-	0	200 00
5363	Områdeplan Sætra og Gjø sund	500 000	37 677	500 000	525 943	563 620	-63 62
5370	KARTLEGGING - Marine Grunnkart	650 000	413 321	322 000	-	413 321	236 67
5410	FELLES TEKNISK UTSTYR			125 000	67 200	67 200	57 80
5501	DIV. TOMTER VALDERØY		-101 441	-	-39 575	-141 016	
5505	VALDERHAUGSTRAND			-	28 480	28 480	
5551	DIV. TOMTER VIGRA			-	5 750	5 750	
5605	SKULEVEGEN GISKE	30 330 364	1 360 666	34 598 360	29 598 113	30 958 779	-628 41
5651	DIV. TOMTER GODØY			-	525	525	
5653	VALKVÆ			-	172	172	
5702	YTTERLAND NÆRINGSOMR.			-	-63 325	-63 325	
5703	SKARET NÆRINGSOMR.	-770 000	0	-770 000	-2 041 420	-2 041 420	1 271 42
5704	GJØSUNDSÆTRA NÆRINGSOMR.		45 365	-	-525	44 840	
5752	GJØSUND NÆRINGSOMR.		0	300 000	-268 024	-268 024	568 02
5852	GEILEVIKA NÆRINGSOMR.		-28 000	-	-28 000	-56 000	
5854	FURKENHOLMEN STEINTAK			-	-42 350	-42 350	
5856	GJØSUND NASJONAL FISKERIHAMN		-22 764	-	-	-22 764	
6006	TEKNISKE ANLEGG OKSNES	25 320 250	25 315 795	660 000	697 881	26 013 676	-693 42
6014	TRAFIKKFØREMÅL VALDERØY BARNESKULE	2 000 000	1 189 591	-	2 707	1 192 298	807 70
6017	YTTERLANDSNESET	5 000 000	311 325	4 500 000	4 569 462	4 880 787	119 21
6154	GANGV./LEIDN.ANL. GEILEVIKA- TEPPEMYRA	26 499 704	6 371 357	21 336 704	5 559 070	11 930 427	14 569 27
6201	MINDRE VEGANLEGG			1 060 000	650 655	650 655	409 34
6205	NAMNESKILT KOMMUNEVEGAR			-	-55 879	-55 879	
6250	Modernisering av leidningsanlegg/lekasjered/Hovudplan	2 000 000	49 452	2 000 000	-	49 452	1 950 54
6251	Modernisering av vassverket	1 545 000	569 486	720 000	483 547	1 053 033	491 96
6252	Overføringsledning Godøy - Giske	500 000	0	500 000	266 941	266 941	233 05
6253	Vassledning Giske - Staurneset	130 000	0	130 000	205 052	205 052	-75 05
6307	OVERFØRING BLOMVIK - OKSNES	5 350 000	1 705 595	1 300 000	1 335 152	3 040 747	2 309 25
6309	Overvatn Rokkevegen	2 250 000	0	2 250 000	1 954 224	1 954 224	295 77
6325	SLAMAVSKILLAR/UTSLEPP KRINGKASTAR	3 900 000	2 208 803	500 000	517 818	2 726 621	1 173 37
6326	OVERFØRING SYNNES BF - KRINGKASTAR	4 000 000	3 498 359	1 000 000	1 189 619	4 687 978	-687 97
6343	LEIDN.ANLEGG V/GJERDEHAVNA	8 300 000	12 552 944	-	184 059	12 737 003	-4 437 00
6380	Tilbygg Alnes renseanlegg	1 120 000	0	1 120 000	14 670	14 670	1 105 33
6381	MINDRE LEIDNINGSANLEGG			1 100 000	-	0	1 100 00
6383	FORNYING LEIDNINGSANLEGG			6 718 000	4 981 036	4 981 036	1 736 96
6384	BEREDSKAPSPLAN			-	574	574	
6386	HOVUDPLAN VATN/AVLØP	1 000 000	194 994	1 000 000	778 204	973 198	26 80
6387	VASSLEIDNING TIL ÅLESUND		26 931	-	51 418	78 349	-78 34

Prosjekt	Prosjekt	Vedtatt	Reknesk.ført	Årets	Reknesk.ført	Sum rekne-	Gjenstår av
nr		utgiftsramme	tidlegare år	budsjett	i år	skapsført	utgiftsramm
6388	Ny pumpestasjon Molnes med forskyvingsledning	150 000	55 629	95 000	975	56 604	93 39
7300	VALDERØY KYRKJEGARD	6 800 000	1 500 000	5 300 000	2 000 000	3 500 000	3 300 00
8701	BRUK AV LÅN			-89 121 064	-63 897 455	-63 897 455	-25 223 60
8801	INT. FINANSTRANS.			-2 405 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 405 00

1) Budsjettramme pr år: årsbudsjett er ei konkretisering av ei løyving, dette er prosjekt som vert avslutta årleg og skal dei fortsette må det setjast av nye løyvingar.

Kommentar til investeringsprosjekt 2019

5110 Klima- og energiltak

Internt planleggingsarbeid 2019 for framtidige/planlagde energiltak. Diverse enøktiltak gjennomført (varmepumper og SD-tiltak - Giskehallen).

5130 Nærmiljøtiltak

Prosjektering og oppstart av tiltak/gjennomføring av første del av tiltaket (oppsett av parkour-anlegg ved Alnes skule – jf tippemidlar) er gjennomført 2019.

5157 Kjøp av gnr 4 bnr 94 (Fellesfjøsen)

Kjøpt i samsvar med F-sak 025/19 av 04.02.19 (kjøpesum: kr 750 000 samt omkostningar: kr 20 000). Øvrige utgifter (1 557 800) er tapte fordringar mot BF-eigedom. Bruksverdien pr. i dag (LNF-område) vurderast som svært begrensa. Ut frå bygninga sin storleik og framtidige vedlikehaldskostnader – vurderast marknadsverdien å være tilnærma 0. Avhending forutset endring av kommuneplan frå LNF til næringsområde.

5363 Områdeplan Sætra og Gjøsend

Asplan Viak er engasjert som konsulent. Stadanalyse er utarbeidd. Denne vert lagt til grunn for vidare arbeid med områdeplanen. Vidare er det søkt (fravikssøknader) 2 gongar om framtidig vegkryssløysing for Sætra. Avklaring av kryssløysing er ein føresetnad for vidare arbeid/framdrift. Ein har fått negativt svar frå vegdirektoratet på ønskt løysing med rundkøyring.

5605 Skulevegen Giske

Vegutbygging med tilhøyrande tekniske leidningsanlegg vart utført 2019. Prisfastsetting/erstatning er gjennomført i skjønnsak for tingretten. Oppmålingsforretning er nyleg gjennomført. Utbetalingar av erstatning vert gjennomført fortløpande etter kvart som det vert utarbeidd målebrev. Det er kravd overskjøn for to av eigedomane. Alt entreprenørarbeid er avslutta. Det gjenstår også oppsetjing av skilt langs vegen.

5703 Skaret næringsområde

Gjeld sal av tomt til Selias Eigedom AS.

6006 Tekniske anlegg Oksnes

Gjeld bygging av ny slamavskiljar, vegar og tekniske anlegg Oksneset. Det som er brukt i 2019 er til juridisk bistand og utgifter knytt til refusjonssaka. Tekniske anlegg er ferdigstilt.

6017 Ytterlandsneset

Bygging av nye tekniske anlegg, avløpspumpestasjon og ein gangsti frå Ytterlandsneset til Skjongvika. Alle tekniske anlegg er ferdig, men det står igjen noko tilstelling av området.

6154 Gangv./leidn.anl. Geilevika-Teppemyra

Gjeld gangveg og tekniske anlegg frå Brannstasjonen på Godøya og ut til Geilevika. Står att litt prosjektering og politiske løyvingar for at vi kan starte på den siste delen av utbygginga. Det er bygd nokre hundre meter i kvar ende av prosjektet men den dyraste og mest utfordrande delen står att.

6201 Mindre veganlegg

Følgjande er gjennomført i 2019: (1) Re-asfaltering veg i Skaret, endring parkering/tilkomst Valderøya barneskule, (2) gravearbeid medtilhøyrande kabling til 8 gatelys for 4 gangfelt samt (3) oppsett av 2 gatelys (knytt til omsorgsbustader). I tillegg har kommunen påtatt seg kostnader for reprojektering av del av hovudveg på Roald Øst.

6307 Overføring Blomvik-Oksnes

Gjeld teknisk anlegg med pumpestasjon og tekniske anlegg frå Blomvika til slamavskiljar Oksneset. Anlegget var ferdig i 2017/18, innløyising av grunn i 2019 som gjekk litt over antatt pris.

6309 Overvatn Rokkevegen

Overvassleidning frå Rokkevegen til Valderøyvegen som er oppgradert. Anlegget er ferdigstilt teknisk og det står att mindre tilsåing av grøntområde når det blir vår.

6325 Slamavskillar/utslepp Kringkaster / 6326 Overføring Synnes bf – kringkaster

Gjeld ny slamavskillar ved Kringkaster Synes, pumpestasjoner og leidningar for pumping frå Synes byggefelt til slamavskillar. Slamavskillar/utslepp kringkaster og overføringsleidning vart i hovudsak gjennomført i 2018, berre mindre arbeid og ferdigstilling gjennomført i 2019.

6383 Fornyng leidningsanlegg

I løpet av 2019 har det vore diverse kontakt med konsulent (Norconsult) for vurdering av ulike alternativ til nybygg.

6386 Hovudplan vatn/avløp

Diverse konsulentarbeid for hovudplan utført i 2019 (Asplan Viak).

7300 Valderøy kyrkjegard

Arbeid med utviding av Valderøy kyrkjegard, prosjektet fortsetter i 2020.

Økonomisk oversikt drift 2019

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	20 113 688	19 331 246	19 631 246	19 945 545
Andre salgs- og leieinntekter	53 587 885	57 378 935	57 357 935	51 602 181
Overføringer med krav til motytelse	86 348 482	51 770 674	47 726 410	79 508 257
Rammetilskudd	233 597 474	239 487 000	237 483 000	222 057 951
Andre statlige overføringer	13 799 798	13 908 100	13 608 100	23 678 086
Andre overføringer	472 323	16 000	16 000	396 000
Skatt på inntekt og formue	241 624 193	234 589 000	226 553 000	225 894 926
Eiendomsskatt	14 872 823	14 360 000	11 700 000	14 067 601
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	664 416 665	630 840 955	614 075 691	637 150 547
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	327 777 898	307 179 214	295 234 808	308 752 868
Sosiale utgifter	85 811 974	86 403 553	83 933 925	80 288 366
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	61 301 901	52 397 571	50 326 721	58 622 082
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	122 729 891	110 912 807	109 390 807	114 289 684
Overføringer	25 737 780	19 874 890	19 009 890	23 297 031
Avskrivninger	37 506 246	35 969 518	35 969 518	34 751 767
Fordelte utgifter	-1 277 399	-1 041 000	-1 006 000	-1 030 968
Sum driftsutgifter	659 588 290	611 696 553	592 859 669	618 970 830
Brutto driftsresultat	4 828 375	19 144 402	21 216 022	18 179 717
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	3 049 773	3 120 000	3 120 000	2 813 651
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	11 442 001	6 400 000	4 400 000	-
Mottatte avdrag på utlån	25 584	20 000	20 000	27 068
Sum eksterne finansinntekter	14 517 358	9 540 000	7 540 000	2 840 719
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	29 533 547	27 046 777	27 046 777	26 343 897
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	747 321
Avdrag på lån	34 321 814	33 334 122	33 334 122	31 882 045
Utlån	10 000	25 000	25 000	69 684
Sum eksterne finansutgifter	63 865 361	60 405 899	60 405 899	59 042 946
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-49 348 003	-50 865 899	-52 865 899	-56 202 227
Motpost avskrivninger	37 506 246	35 969 518	35 969 518	34 751 767
Netto driftsresultat	-7 013 382	4 248 021	4 319 641	-3 270 743
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-	3 778 671
Bruk av disposisjonsfond	23 930	-	-	335 571
Bruk av bundne fond	5 252 910	4 349 401	4 172 781	3 731 537

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Sum bruk av avsetninger	5 276 840	4 349 401	4 172 781	7 845 780
Overført til investeringsregnskapet	-	1 355 000	1 250 000	-
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	5 662 828	5 662 828	498 084
Avsatt til disposisjonsfond	-	843 530	843 530	-
Avsatt til bundne fond	2 414 969	736 064	736 064	4 076 953
Sum avsetninger	2 414 969	8 597 422	8 492 422	4 575 036
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-4 151 511	-	-	-

Økonomisk oversikt - investering 2019

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
Inntekter	2019	2019	2019	2018
Salg av driftsmidler og fast eiendom	5 922 805	8 374 000	-	1 002 666
Andre salgsinntekter	42 350	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	3 019 603	-	-	-300 732
Kompensasjon for merverdiavgift	5 391 312	8 796 603	3 009 000	5 023 814
Statlige overføringer	-	-	-	-
Andre overføringer	4 200 000	8 148 000	6 148 000	3 689 000
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-
Sum inntekter	18 576 070	25 318 603	9 157 000	9 414 748
Utgifter				
Lønnsutgifter	2 008 288	-	-	1 898 670
Sosiale utgifter	689 294	-	-	630 966
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	60 321 888	114 018 691	56 058 695	45 364 983
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	567 965	1 500 000	1 000 000	3 115 237
Overføringer	7 391 312	14 096 603	6 809 000	6 523 814
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-	-
Sum utgifter	70 978 748	129 615 294	63 867 695	57 533 670
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	2 979 951	2 500 000	2 500 000	2 937 536
Utlån	10 196 019	8 000 000	8 000 000	7 198 540
Kjøp av aksjer og andeler	2 411 787	2 405 000	1 300 000	1 780 440
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	13 353 658	-	-	3 394 027
Sum finansieringstransaksjoner	28 941 415	12 905 000	11 800 000	15 310 543
Finansieringsbehov	81 344 093	117 201 691	66 510 695	63 429 465
Dekket slik:				
Bruk av lån	63 897 455	97 121 064	59 990 364	50 889 773
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	4 511 183	2 500 000	2 500 000	5 341 151
Overført fra driftsregnskapet	-	1 405 000	1 300 000	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	7 198 540
Bruk av ubundne investeringsfond	1 867 582	16 175 627	2 720 331	-
Bruk av bundne investeringsfond	11 067 873	-	-	-
Sum finansiering	81 344 093	117 201 691	66 510 695	63 429 465
Udekket/udisponert	-	-	-	-

› Anskaffelse og anvendelse av midler 2019

Anskaffelse og anvendelse av midler	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
	2018	2018	2018	2017
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	664 416 665	630 840 955	614 075 691	637 150 547
Inntekter investeringsdel (kontoklasse O)	18 576 070	25 318 603	9 157 000	9 414 748
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	82 925 997	109 161 064	70 030 364	59 071 644
Sum anskaffelse av midler	765 918 731	765 320 622	693 263 055	705 636 938
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	622 082 044	575 727 035	556 890 151	584 219 063
Utgifter investeringsdel (kontoklasse O)	70 978 748	129 615 294	63 867 695	57 533 670
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	79 453 118	73 310 899	72 205 899	70 959 462
Sum anvendelse av midler	772 513 910	778 653 228	692 963 745	712 712 195
Anskaffelse - anvendelse av midler	-6 595 178	-13 332 606	299 310	-7 075 256
Endring i ubrukte lånemidler	-14 930 543	-	-	615 187
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-	-	-	-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-	-	-	-
Endring i arbeidskapital	-21 525 722	-13 332 606	299 310	-6 460 070
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	15 768 627	7 242 422	7 242 422	7 969 063
Bruk av avsetninger	18 212 295	20 525 028	6 893 112	15 044 320
Til avsetning senere år	4 151 511	-	-	-
Netto avsetninger	-6 595 178	-13 282 606	349 310	-7 075 256
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	38 783 645	38 415 518	38 275 518	35 782 735
Interne utgifter mv	38 783 645	38 365 518	38 225 518	35 782 735
Netto interne overføringer	-	50 000	50 000	-

› Balanse

Oversikt - balanse	REGNSKAP 2019	REGNSKAP 2018
EIENDELER		
Anleggsmidler	1 872 705 239	1 794 493 872
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	1 161 566 371	1 127 615 650
Utstyr, maskiner og transportmidler	21 784 060	26 273 250
Utlån	52 900 949	47 830 457
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-
Aksjer og andeler	16 887 496	14 475 709
Pensjonsmidler	619 566 362	578 298 806
Omløpsmidler	272 245 731	294 200 417
Herav:		
Kortsiktige fordringer	42 905 519	44 666 024
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-
Premieavvik	34 128 702	28 329 824
Aksjer og andeler	175 781 030	163 069 030
Sertifikater	-	-
Obligasjoner	-	-
Derivater	-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd	19 430 480	58 135 540
SUM EIENDELER	2 144 950 969	2 088 694 289
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	280 846 571	277 348 694
Herav:		
Disposisjonsfond	2 762 277	2 786 207
Bundne driftsfond	12 256 277	15 692 819
Ubundne investeringsfond	105 383 132	107 250 713
Bundne investeringsfond	18 667 017	15 782 630
Regnskapsmessig mindreforbruk	-	-
Regnskapsmessig merforbruk	-15 016 255	-10 864 744
Udisponert i inv.regnskap	-	-
Udekket i inv.regnskap	-	-
Kapitalkonto	157 590 474	147 497 419
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-796 351	-796 351
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	-	-
Langsiktig gjeld	1 780 847 125	1 727 659 199
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	713 262 924	671 740 145
Ihendehaverobligasjonslån	718 600 000	879 600 000
Sertifikatlån	288 000 000	120 000 000
Andre lån	60 984 201	56 319 054
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-
Kortsiktig gjeld	83 257 274	83 686 397
Herav:		
Kassekredittlån	-	-

Oversikt - balanse	REGNSKAP 2019	REGNSKAP 2018
Annen kortsiktig gjeld	84 059 481	83 381 245
Derivater	-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld	-	-
Premieavvik	-802 207	305 152
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 144 950 969	2 088 694 289
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	69 206 714	82 356 986
Herav:		
Ubrukte lånemidler	65 732 202	80 662 746
Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-
Andre memoriakonti	3 474 512	1 694 241
Motkonto for memoriakontiene	-69 206 714	-82 356 986

› Oversikt endring arbeidskapital 2019

Oversikt endring arbeidskapital	Regnskap 2019	Regnskap 2018
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	-38 705 060	5 673 697
Endring ihendehaverobl og sertifikater	-	-
Endring kortsiktige fordringer	-1 760 505	-8 102 566
Endring premieavvik	5 798 878	4 258 320
Endring aksjer og andeler	12 712 000	-36 273
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-21 954 687	1 793 179
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	429 123	-8 253 248
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-21 525 564	-6 460 070

Rekneskapsskjema 1A - Drift 2019

Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Skatt på inntekt og formue	241 624 193	234 589 000	226 553 000	225 894 926
Ordinært rammetilskudd	233 597 474	239 487 000	237 483 000	222 057 951
Skatt på eiendom	14 872 823	14 360 000	11 700 000	14 067 601
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	13 799 798	13 908 100	13 608 100	23 678 086
Sum frie disponible inntekter	503 894 287	502 344 100	489 344 100	485 698 564
Renteinntekter og utbytte	3 049 773	3 120 000	3 120 000	2 813 651
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	11 442 001	6 400 000	4 400 000	-
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	29 533 547	27 046 777	27 046 777	26 343 897
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	747 321
Avdrag på lån	34 321 814	33 334 122	33 334 122	31 882 045
Netto finansinnt./utg.	-49 363 587	-50 860 899	-52 860 899	-56 159 611
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	5 662 828	5 662 828	498 084
Til ubundne avsetninger	-	843 530	843 530	-
Til bundne avsetninger	2 414 969	736 064	736 064	4 076 953
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-	3 778 671
Bruk av ubundne avsetninger	23 930	-	-	335 571
Bruk av bundne avsetninger	5 252 910	4 349 401	4 172 781	3 731 537
Netto avsetninger	2 861 871	-2 893 021	-3 069 641	3 270 743
Overført til investeringsregnskapet	-	1 355 000	1 250 000	-
Til fordeling drift	457 392 571	447 235 180	432 163 560	432 809 696
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	461 544 082	447 235 180	432 163 560	432 809 696
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-4 151 511	-	-	-

Rekneskapsskjema 1B - Drift 2019

	Rekneskapsskjema 1B	Regnskap	Buds(end)	Oppr.budsjett	Regnskap
		2019	2019	2019	2018
1	POLITISK STYRING	4 154 614	4 115 203	3 805 708	3 983 289
	Korrigerings, er teke med i 1A				-10
	Fordelt til drift	4 154 614	4 115 203	3 805 708	3 983 279
2	KOMMUNE LEIING - STAB	18 052 736	17 524 823	17 453 945	16 846 782
	Korrigerings, er teke med i 1A	13 009	-	-	-425 000
	Fordelt til drift	18 065 745	17 524 823	17 453 945	16 421 782
3	FELLESUTGIFTER/FELLESINNTEKTER	2 262 540	10 020 331	11 498 170	2 223 499
	Korrigerings, er teke med i 1A	-63 708	-	-	69 280
	Fordelt til drift	2 198 832	10 020 331	11 498 170	2 292 779
4	DIVERSE TENESTEOMRÅDE	9 167 896	8 316 846	7 709 625	10 020 295
	Korrigerings, er teke med i 1A	95 000	-315 000	-315 000	-46 383
	Fordelt til drift	9 262 896	8 001 846	7 394 625	9 973 912
5	OPPVEKST	211 677 796	203 207 337	195 622 054	201 599 524
	Korrigerings, er teke med i 1A	1 053 436	-	-	73 828
	Fordelt til drift	212 731 232	203 207 337	195 622 054	201 673 352
6	BARN, FAMILIE, HELSE	40 291 281	39 082 066	37 968 381	44 018 466
	Korrigerings, er teke med i 1A	713 245	-	-	-493 907
	Fordelt til drift	41 004 526	39 082 066	37 968 381	43 524 559
7	PLEIE, OMSORG OG SOSIAL	146 953 430	140 004 753	134 990 122	128 946 852
	Korrigerings, er teke med i 1A	1 539 459	-	-	-151 182
	Fordelt til drift	148 492 889	140 004 753	134 990 122	128 795 670
8	MILJØ OG KULTUR	8 635 657	8 581 886	8 549 045	8 609 675
	Korrigerings, er teke med i 1A	242 612	176 620	-	-394 167
	Fordelt til drift	8 878 269	8 758 506	8 549 045	8 215 508
9	TEKNISK	56 260 378	49 053 760	47 414 955	51 512 587
	Korrigerings, er teke med i 1A	-698 822	3 756 717	3 756 717	1 168 704
	Fordelt til drift	55 561 556	52 810 477	51 171 672	52 681 291
10	KYRKJELEGE FØREMÅL	5 031 128	4 948 100	4 948 100	4 907 268
	Korrigerings, er teke med i 1A				
	Fordelt til drift	5 031 128	4 948 100	4 948 100	4 907 268
12	SKATT, RAMMETILSKOT, FINANS				
	Fordelt til drift	-43 837 605	-41 238 262	-41 238 262	-39 659 705
Sum	Fordelt til drift	461 544 082	447 235 180	432 163 560	432 809 695
	Budsjettskjema 1A Til fordeling drift	457 392 571	447 235 180	432 163 560	432 809 696
	Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 151 511	-	-	-0

Rekneskapsskjema 2A - Investering 2019

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
	2019	2019	2019	2018
Investeringer i anleggsmidler	70 978 748	129 615 294	63 867 695	57 533 670
Utlån og forskutteringer	10 196 019	8 000 000	8 000 000	7 198 540
Kjøp av aksjer og andeler	2 411 787	2 405 000	1 300 000	1 780 440
Avdrag på lån	2 979 951	2 500 000	2 500 000	2 937 536
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsetninger	13 353 658	-	-	3 394 027
Årets finansieringsbehov	99 920 163	142 520 294	75 667 695	72 844 212
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	63 897 455	97 121 064	59 990 364	50 889 773
Inntekter fra salg av anleggsmidler	5 922 805	8 374 000	-	1 002 666
Tilskudd til investeringer	4 200 000	8 148 000	6 148 000	3 689 000
Kompensasjon for merverdiavgift	5 391 312	8 796 603	3 009 000	5 023 814
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	7 530 786	2 500 000	2 500 000	5 040 419
Andre inntekter	42 350	-	-	-
Sum ekstern finansiering	86 984 708	124 939 667	71 647 364	65 645 672
Overført fra driftsregnskapet	-	1 405 000	1 300 000	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	12 935 455	16 175 627	2 720 331	7 198 540
Sum finansiering	99 920 163	142 520 294	75 667 695	72 844 212
Udekket/udisponert	-	-	-	-

Rekneskapsskjema 2B - investering 2019

	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Sum prosjekt: 1301 OMSTILLING GJENNOM BRUK AV IKT, DIGITALISERING OG NY TEKNOLOGI	953 148	1 575 000	1 200 000	4 285 561
Sum prosjekt: 1304 EIGENKAPITALINNSKOT KLP	1 306 787	1 300 000	1 300 000	1 455 440
Sum prosjekt: 1307 Innskot Møre og Romsdal Revisjon SA	105 000	105 000		
Sum prosjekt: 2301 INVENTAR / UTSTYR SKULAR				256
Sum prosjekt: 2302 IKT-UTSTYR SKULAR	37 581	38 000		330 529
Sum prosjekt: 2319 UNDERVISNINGSBRAKKER VIGRA SKULE				2 546 471
Sum prosjekt: 2324 NY BARNESKULE PÅ VALDERØY	-300 000			-683 935
Sum prosjekt: 2532 UNDERVISNINGSBRAKKER VALDERØY UNGDOMSSKULE	-33 600			4 574 840
Sum prosjekt: 3101 FORMIDLINGSLÅN	8 407 316			990 412
Sum prosjekt: 3251 Gjøvsund Utvikling AS (921 716 966) - Kjøp av aksjer				
Sum prosjekt: 3252 Utviklingsforum for Ålesund Lufthavn Vigra AS - kjøp av aksjer				
Sum prosjekt: 3253 Giske kommunale legesenter AS - kjøp av aksjer	1 000 000	1 000 000		
Sum prosjekt: 3726 BIL VIGRA OMSORGSDISTRIKT				-5 000
Sum prosjekt: 4302 FLEIRBRUKSHALL VIGRA	-3 900 000			-3 000 000
Sum prosjekt: 4303 SKILTINGPROSJEKT				12 000
Sum prosjekt: 4308 Skilt, Informasjon og tilrettelegging av Turvegar og kulturminne				91 720
Sum prosjekt: 5102 SAL AV KOMMUNALE BYGG	27 050	-4 680 000		7 220
Sum prosjekt: 5109 KJØP/SAL AV BUSTADER	-46 278			
Sum prosjekt: 5110 KLIMA- OG ENERGITILTAK	813 586	1 200 000		1 254 698
Sum prosjekt: 5121 SAL KOMMUNAL GRUNN	-369 102	2 000 000	2 000 000	-291 985
Sum prosjekt: 5130 NÆRMILJØTILTAK	636 910	704 000		75 868
Sum prosjekt: 5150 INVESTERING ADM.BYGG	192 765	193 000		803 402
Sum prosjekt: 5152 INVESTERING HELSE- OG OMSORGSBYGG	46 375	46 000		692 436
Sum prosjekt: 5154 INVESTERING NÆRINGSBYGG				3 195 416
Sum prosjekt: 5155 INVESTERING SKULE- OG BARNEHAGEBYGG	468 745	469 000		566 017
Sum prosjekt: 5156 INVESTERING UTLEIGEBUSTADER	41 038	41 000		111 625
Sum prosjekt: 5157 KJØP AV GNR 4 BNR 94 (FELLESFJØSEN)	2 334 510	770 000		
Sum prosjekt: 5166 ALNES BESØKSSENTER				-565 712
Sum prosjekt: 5302 BRANNBIL	10 750			607 826
Sum prosjekt: 5303 GODØY BRANNSTASJON - UTBETRING	34 299	200 000	200 000	
Sum prosjekt: 5304 Tankbil brannvesen/vassforsyning	260			
Sum prosjekt: 5362 DIV. REGULERINGSPLANAR		200 000		
Sum prosjekt: 5363 Områdeplan Sætra og Gjøvsund	525 943	500 000		37 677
Sum prosjekt: 5370 KARTLEGGING - Marine Grunnkart		322 000	200 000	184 000
Sum prosjekt: 5371 DIGITALISERING				116 345
Sum prosjekt: 5410 FELLES TEKNISK UTSTYR	67 200	125 000		-37 250
Sum prosjekt: 5501 DIV. TOMTER VALDERØY	-39 575			-101 441
Sum prosjekt: 5505 VALDERHAUGSTRAND	28 480			
Sum prosjekt: 5506 SENTRUMSOMRÅDE				525
Sum prosjekt: 5551 DIV. TOMTER VIGRA	5 750			
Sum prosjekt: 5605 SKULEVEGEN GISKE	29 598 113	34 598 360	13 129 364	633 332

	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Sum prosjekt: 5651 DIV. TOMTER GODØY	525			
Sum prosjekt: 5653 VALKVÆ	172			
Sum prosjekt: 5702 YTTERLAND NÆRINGSOMR.	-63 325			763 613
Sum prosjekt: 5703 SKARET NÆRINGSOMR.	-2 041 420	-770 000		
Sum prosjekt: 5704 GJØSUNDSÆTRA NÆRINGSOMR.	-525			45 365
Sum prosjekt: 5752 GJØSUND NÆRINGSOMR.	-268 024	300 000		
Sum prosjekt: 5852 GEILEVIKA NÆRINGSOMR.	-28 000			-28 000
Sum prosjekt: 5854 FURKENHOLMEN STEINTAK	-42 350			
Sum prosjekt: 5856 GJØSUND NASJONAL FISKERIHAMN				68 675
Sum prosjekt: 6005 GANGVEG/LEIDNINGAR SÆTRA				1 153
Sum prosjekt: 6006 TEKNISKE ANLEGG OKSNES	697 881	660 000		881 518
Sum prosjekt: 6007 LØKEVEGEN M/LEIDN.ANLEGG				32 323
Sum prosjekt: 6014 TRAFIKKFØREMÅL VALDERØY BARNESKULE	2 707			7 365
Sum prosjekt: 6017 YTTERLANDSNESET	4 569 462	4 500 000	4 500 000	112 157
Sum prosjekt: 6055 GANGVEG RØRVIKA				7 723
Sum prosjekt: 6056 GANGV./LEIDN.ANL. RESET				21 771
Sum prosjekt: 6057 GANGV. VIGRA SKULE - MARG.VEGEN				21 897
Sum prosjekt: 6058 PARKERING MOLNES				4 305
Sum prosjekt: 6154 GANGV./LEIDN.ANL. GEILEVIKA-TEPPEMYRA	5 559 070	21 336 704	10 321 000	4 730 429
Sum prosjekt: 6155 PARKERING DYB				28 045
Sum prosjekt: 6201 MINDRE VEGANLEGG	650 655	1 060 000		991 978
Sum prosjekt: 6202 GATELYS	-			193 958
Sum prosjekt: 6204 TRAFIKKTRYGGINGSTILTAK				308 156
Sum prosjekt: 6205 NAMNESKILT KOMMUNEVEGAR	-55 879			4 957
Sum prosjekt: 6250 Modernisering av leidningsanlegg/lekasjered/Hovudplan		2 000 000	2 000 000	49 452
Sum prosjekt: 6251 Modernisering av vassverket	483 547	720 000	220 000	569 486
Sum prosjekt: 6252 Overføringsledning Godøy - Giske	266 941	500 000	500 000	
Sum prosjekt: 6253 Vassledning Giske - Staurneset	205 052	130 000	3 100 000	
Sum prosjekt: 6307 OVERFØRING BLOMVIK - OKSNES	1 335 152	1 300 000		1 253 049
Sum prosjekt: 6309 Overvatn Rokkevegen	1 954 224	2 250 000	2 250 000	
Sum prosjekt: 6325 SLAMAVSKILLAR/UTSLEPP KRINGKASTAR	517 818	500 000		2 069 658
Sum prosjekt: 6326 OVERFØRING SYNNES BF - KRINGKASTAR	1 189 619	1 000 000		3 293 086
Sum prosjekt: 6343 LEIDN.ANLEGG V/GJERDEHAVNA	184 059			9 314 177
Sum prosjekt: 6370 SLAMAVSK./UTSLEPP ALNES				-1 196 010
Sum prosjekt: 6371 LEIDNINGSANL/PUMPEST. ALNES				1 325 752
Sum prosjekt: 6380 Tilbygg Alnes renseanlegg	14 670	1 120 000	1 120 000	
Sum prosjekt: 6381 MINDRE LEIDNINGSANLEGG		1 100 000	800 000	674 603
Sum prosjekt: 6383 FORNYING LEIDNINGSANLEGG	4 981 036	6 718 000	5 000 000	4 809 578
Sum prosjekt: 6384 BEREDSKAPSPLAN	574			
Sum prosjekt: 6386 HOVUDPLAN VATN/AVLØP	778 204	1 000 000	1 000 000	194 994
Sum prosjekt: 6387 VASSLEIDNING TIL ÅLESUND	51 418			26 931
Sum prosjekt: 6388 Ny pumpestasjon Molnes med forskyvingsledning	975	95 000	650 000	55 629
Sum prosjekt: 6389 Kjøp av transportmiddel Avløp				538 715
Sum prosjekt: 6501 MVA JUSTERINGSRETT				
Sum prosjekt: 7300 VALDERØY KYRKJEGARD	2 000 000	5 300 000	3 800 000	1 500 000
Sum prosjekt: 9028 Barnevernvakt Stranda (DRIFT)	166			
Sum alle Prosjekt	64 897 455	91 526 064	53 290 364	50 564 781
Herav kompensasjon for meirverdiavgift	5 391 312	8 796 603	3 009 000	5 023 814

	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Sum Investeringer	70 288 767	100 322 667	56 299 364	55 588 595
8701 BRUK AV LÅN				
Sum prosjekt: 8701 BRUK AV LÅN	-63 897 455	-89 121 064	-51 990 364	-50 889 773
8801 INT. FINANSTRANS.				
Sum prosjekt: 8801 INT. FINANSTRANS.	-1 000 000	-2 405 000	-1 300 000	325 000
Bruk av lån/ovf frå drift	-64 897 455	-91 526 064	-53 290 364	-50 564 773
Kompensasjon for meirverdiavgift	-5 391 312	-8 796 603	-3 009 000	-5 023 814
Sum finansiering	-70 288 767	-100 322 667	-56 299 364	-55 588 587
Sum Investeringer	70 288 767	100 322 667	56 299 364	55 588 595
Sum finansiering	-70 288 767	-100 322 667	-56 299 364	-55 588 587
TOTALT	-	-	-	8

NOTER

Hovedreferanser:

Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) (FKR) §§ 5, 12 nr. 3 og 13
Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak (FKFR) § 10
Kommunal regnskapsstandard (KRS) nr. 6 Noter og årsberetning

Dette skjemaet inneholder forslag til noteoppsett til årsregnskapet. Dette arket gir en innledning og forklaring til bruken av skjemaet, mens de øvrige arkfanene inneholder konkrete forslag til noteoppstillinger. Det er en arkfane per note. Ved å klikke på linkene nedenfor kommer du til de enkelte noteoppstillingene. Forslaget til noteoppstillinger i dette skjemaet skal dekke de krav og anbefalinger som gis i regnskapsforskriften (FKR) og KRS nr. 6. Rekkefølgen følger forslaget til rekkefølge i vedlegg 1 til KRS nr. 6.

Et standardisert forslag til noteoppstillinger, som det foreliggende, vil aldri kunne bli dekkende for alle aktuelle forhold i den enkelte kommune. De kommuner som har spesielle forhold som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens økonomiske aktivitet og stilling, må ta inn noter som inneholder informasjon om slike forhold.

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke. Variabel løn opparbeidet i desember 2019 vil i stor grad komme til utbetaling i januar 2020. Denne forskyvingen har vært konsistent gjennom mange år. Omfanget anses ikke å være vesentlig i forhold til totale kostnader i kommuneregnskapet.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Dersom kommunen avviker fra foreløpige kommunale regnskapsstandarder bør dette opplyses. Videre bør det omtales hvordan kommunen har forholdt seg til høringsutkast til KRS

Redegjørelsen bør omtale eventuelle endringer i regnskapsprinsipper i regnskapsåret samt endringer i anvendelsen av regnskapsprinsipper og vurderingsregler.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet (regnskapsenheter)

Dersom vesentlige deler av kommunens samlede virksomhet er lagt til enheter som avlegger særregnskap, herunder KF og interkommunale samarbeid, skal det opplyses om hvilke enheter dette gjelder. Det samme gjelder dersom slik virksomhet er lagt til andre rettssubjekter som samkommune, IKS, AS m.v., eller ivaretas av andre kommuner gjennom vertskommunesamarbeid. Et eksempel for en kommune som har flyttet ut relativt lite av virksomheten vises nedenfor.

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe virksomhet lagt til enheter som avlegger eget særregnskap eller andre rettssubjekter.

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	272 245 730	294 200 417	
2.3 Kortsiktig gjeld	83 257 274	83 686 397	
Arbeidskapital	188 988 456	210 514 020	-21 525 564
Drifts- og investeringsregnskapet :		Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :			
Inntekter driftsregnskap		664 416 665	
Inntekter investeringsregnskap		18 576 070	
Innbet. ved eksterne finanstransaksjoner		82 925 997	
Sum anskaffelse av midler		765 918 732	765 918 732
Anvendelse av midler :			
Utgifter driftsregnskap		622 082 044	
Utgifter investeringsregnskap		70 978 748	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		79 453 118	
Sum anvendelse av midler		772 513 910	772 513 910
Anskaffelse - anvendelse av midler			-6 595 178
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)			-14 930 544
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskap			-21 525 722
Endring arbeidskapital i balansen			-21 525 564
Differanse (forklares nedenfor)			-158
Forklaring til differanse i arb.kapital :		Beløp	Sum
Differansen er ubetydelig			158
			0
			0
			158
			158

Dersom det har vært vesentlige endringer i arbeidskapitalen gjennom året, bør dette forklares nærmere.

Note 2 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural-ytelser
Administrasjonssjef	1 158 684	0	0	4 279
Ordfører	935 688	0	0	673

Det skal opplyses om betalt eller skyldig vederlag til ledende personer i forbindelse med avslutning av vedkommendes ansettelsesforhold eller verv.

Dersom andre tjenester er vesentlige bør det opplyses om hva disse omfatter, f.eks.: En betydelig del av andre tjenester gjelder gjennomføring av overordnet analyse for forvaltningsrevisjon, plan for selskapskontroll og selskapskontroll som er bestilt av kontrollutvalget.

Note 3 Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Kommunerevisjonsdistrikt nr 3 Møre og Romsdal IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 766 000. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Dersom andre tjenester er vesentlige bør det opplyses om hva disse omfatter, f.eks.: En betydelig del av andre tjenester gjelder gjennomføring av overordnet analyse for forvaltningsrevisjon, plan for selskapskontroll og selskapskontroll som er bestilt av kontrollutvalget.

Note 4 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2019	2018
Innestående på premiefond 01.01.	-244 527	-171 926
Tilført premiefondet i løpet av året	4 619 175	6 800 010
Bruk av premiefondet i løpet av året	4 489 451	6 872 611
Innestående på premiefond 31.12.	-114 803	-244 527

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremier som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2019 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 3 255 960 lavere (ev. høyere) enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
Forventet Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,97 %	2,97 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	2019	2018
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	35 009 054	32 769 332
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	27 040 449	25 407 942
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-25 566 216	-24 108 425
Adminstrasjonskostnad	1 963 463	2 184 419
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	38 446 750	36 253 268
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	49 711 883	43 739 161
C Årets premieavvik (B-A)	11 265 133	7 485 893

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2019	2018
B Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	49 711 883	43 739 161
C Årets premieavvik	-11 265 133	-7 485 893
D Amortisering av tidligere års premieavvik	5 212 340	4 229 934
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	43 659 090	40 483 202
G Pensjonstrekk ansatte	5 784 017	5 446 551
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	37 875 073	35 036 651

Akkumulert premieavvik	2019	2018
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	25 096 390	20 888 160
Årets premieavvik	11 265 133	7 485 893
Sum amortisert premieavvik dette året	-5 212 340	-4 229 934
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	31 149 183	24 144 119
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	4 392 035	3 404 321
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	35 541 218	27 548 440

Pensjonsforpliktelser	2019	2018
Brutto påløpt forpliktelse pr.31.12	701 684 295	660 193 055
Pensjonsmidler pr. 31.12	-619 566 365	-578 298 806
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	82 117 930	81 894 249

Herav:

Brutto pensjonsforpliktelse, Pensjonsmidler, Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse

Note 5 Anleggsmidler

Alle tal i heile 1 000	IT-utstyr, kontor-maskiner	Anleggs-maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte-områder	Immaterielle eiendeler	SJØLV-11	SJØLV-12	SJØLV-13
Anskaffelseskost 01.01.2019	57 978	43 415	3 411	780 770	232 639	175741		132 595	122 224	664
Årets tilgang	746	816	14	29 060	3 323	2386		14 720	18 000	

Alle tal i heile 1 000	IT-utstyr, kontor-maskiner	Anleggs-maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte-områder	Immaterielle eiendeler	SJØLV-11	SJØLV-12	SJØLV-13
- herav overført fra egne KF										
Årets avgang				-2 082		-16				
- herav overført til egne KF										
Anskaffelseskost 31.12.2019	58 724	44 231	3 425	807 748	235 962	178 111	0	147 315	140 224	664
Akk avskrivninger 31.12	-48 331	-33 509	-2 302	-210 005	-55 719	-45		-46 854	-35 734	-387
Netto akk. og rev. nedskrivninger						-197				
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.										
Bokført verdi pr. 31.12.2019	10 393	10 722	1 123	597 743	180 243	177 869	0	100 461	104 490	277
Herav finansielle leieavtaler	0	0	0	0	0	0	0			
Årets avskrivninger	-3 749	-2 220	-96	-19 538	-4 638	0	0	-3 562	-3 485	-40
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år					
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.				

Ved nedskrivning av anleggsmidler skal det opplyses om forutsetningene som er lagt til grunn for nedskrivningen, herunder årsak til nedskrivning og hvordan virkelig verdi er fastsatt.

Note 6 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Hensvisning	Eierandel i	Eventuell markeds-	Balanseført verdi	Balanseført verdi
	balansen	selskapet	verdi	31.12.19	01.01.2019
Eigenkap KLP	2214101			kr 14 879 346	kr 13 572 559
Biblioteksentralen	2217001		kr -	kr 1 500	kr 1 500
Sunnmørshallen	2217002			kr 10 000	kr 10 000
Haram/Midsund/aukra bruselskap	2217003			kr 1 000	kr 1 000
Nordøyvegen	2217004			kr 10 000	kr 10 000
Muritunet	2217005			kr 90 000	kr 90 000
Trafikkterminalen Ytterland	2217007			kr 26 750	kr 26 750
Hareid Fastlandssamband AS	2217009			kr 72 000	kr 72 000
Sunnmøre Veginvest AS	2217010			kr 26 000	kr 26 000
Hamsundsambandet AS	2217011			kr 22 000	kr 22 000
Ålesundregionens Interkomm Miljøelskap	2217012			kr 36 500	kr 36 500

	Henvisning	Eierandel i	Eventuell markeds-	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Selskapets navn	balansen	selskapet	verdi	31.12.19	01.01.2019
The North West	2217013			kr 282 400	kr 282 400
Gjøvsund Utvikling AS (921 716 966)	2217014			kr 300 000	kr 300 000
Utviklingsforum Ålesund Lufthavn Vigra	2217015			kr 25 000	kr 25 000
Møre og Romsdal Revisjon AS Kapitalinnskot	2217017			kr 105 000	
Giske kommunale legesenter as	2217016			kr 1 000 000	
Sum			kr -	kr 16 887 496	kr 14 475 709

'Kommunen hefter ubegrenset for en andel av forpliktelsene til interkommunale selskap tilsvarende kommunens eierandel i selskapet, jfr IKS-loven § 3.

Det skal opplyses om kommunens ansvar for gjeld i IKS dersom det er sannsynlig at kommunen må dekke selskapets forpliktelser.

Eventuelt tilleggsopplysninger dersom det er vesentlige endringer gjennom året i for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon, kjøp/salg av eierandeler mv.

Dersom bokført verdi er nedskrevet i løpet av året, gis opplysninger i samsvar med KRS nr. 6, jf. punkt 3.1.2 nr. 5.

Note 7 Salg av finansielle anleggsmidler

Ved salg av kommunens aksjer klassifisert som anleggsmidler er en andel av salgsinntekten regnet som avkastning på innskutt kapital og inntektsført som løpende inntekt i driftsregnskapet.

Avkastningen er beregnet som det kommunen iht. aksjeloven § 8-1 kunne fått i utbytte i salgsåret basert på selskapets avlagte regnskap for foregående år.

	ABC AS	DEF AS
Antall solgte aksjer	0	0
Utbyttegrunnlag pr. aksje	kr	kr
Salgsum pr. aksje	kr	kr
Inntektsført i driftsregnskapet	kr	kr
Inntektsført i investeringsregnskapet	kr	kr

Note 8 Tap på utlån og forskutteringer

Kommunen har i regnskapsåret hatt følgende tap på utlån og forskutteringer:

Utlånt til	Samlet utestående	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Boligsosiale formål (startlån)		502 114	96 487	598 601
Andre utlån og forskutteringer:				
Sum		502 114	96 487	598 601

Det vil bli søkt Husbanken om tapsdeling i 2020.

Note 9 Langsiktig gjeld

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2019	31.12.2019	01.01.2019	Neste års avdrag
--------------------------------	------------	------------	------------	------------------

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2019	31.12.2019	01.01.2019	Neste års avdrag
Gjeldsbrevslån/banklån	0	0	0	0
Obligasjonslån :				0
Kommunalbanken FRN 20160136	100 000 000			
Kommunalbanken FRN 20160138	113 600 000			
Kommunalbanken FRN 20180090	205 000 000			
Nordea - FRN 16/21 NO00010774557	100 000 000			
SEB FRN 17/20 NO0010788060	200 000 000			200 000 000
Obligasjonslån Sum		718 600 000	879 600 000	0
Sertifikatlån		288 000 000	120 000 000	0
Danske bank, NO0010864259	161 000 000			161 000 000
SEB NO0010863624	127 000 000			127 000 000
Sertifikatlån Sum		288 000 000	120 000 000	0
Husbanklån		60 984 201	56 319 054	0
Finansielle leieavtaler	0	0	0	0
Sum bokført langsiktig gjeld	1 006 600 000	1 067 584 201	1 055 919 054	488 000 000
Herav selvfinansierende gjeld		199 473 696	178 332 513	
			0	
Langsiktig gjeld i særregnskap				
NN KF	0	0		
NN interkommunalt samarbeid	0	0		
Sum bokført langsiktig gjeld i særregnskap	0	0		
Kommunens samlede eksterne lånegjeld	0	0		
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld	Gj.sn.		
	31.12.2019	rente		
Langsiktig gjeld med fast rente :	525 000 000	0,00 %		
Langsiktig gjeld med flytende rente :	534 584 201	0,00 %		
Vektet gjennomsnittrente	2,66%			

Av langsiktig gjeld har kr 488 000 000 forfall i 2020, fordelt med kr 200 000 000 med forfall 16.03.2020, kr 161 000 000 med forfall 11.6.2020 og kr 127 000 000 med forfall 11.9.2020.

Note 10 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Langsiktig gjeld med fast rente

Lån nr.	Volum (mill.)	Siste forfall	Rente-binding til	Betaler	Finans-reglementet

Rentebytteavtaler

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Swap nr	Lån	Volum (mill.)	Løper fra dato	Løper til dato	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Finans-reglementet
1	DNB 17/24	50	15.13.2017	15.03.2024	2,035	6M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
2	FOKUS 11/21	150	26.09.2011	15.09.2021	3,550	6M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
3	Nordea 13/23	100	15.02.2013	15.03.2023	3,388	6M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
4	NORDEA 15/25	50	16.09.2015	16.09.2025	1,970	6M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
5	NORDEA 18/26	100	21.03.2018	23.03.2026	1,870	6M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
6	NORDEA 18/27	75	18.06.2018	18.03.2027	1,960	3M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
		525						
7	NORDEA 21/27	125	18.03.2021	18.03.2027	2,350	3M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
8	Nordea 21/28	150	15.09.2021	18.03.2028	2,550	3M nibor	Rentesikring	PKT 7,5
		800						

Note 11 Avdrag på lån

Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 50 nr. 7, ved å:

beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel. Avskrivningene beregnes som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler (jf. koml § 50 nr. 1 og 2) multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2019	2018
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	34 321 813	31 882 045
Bergnet minimumsavdrag	34 321 813	31 882 045
Avvik	0	0

Ved eventuell endring i beregningsmetoden for minimumsavdrag, skal virkningen av dette opplyses.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Jf. også KRS nr. 3 Lån, opptak, avdrag og refinansiering punkt 3.4 nr. 2.

	2019	2018
Mottatte avdrag på startlån	4 511 183	5 341 151
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	2 979 951	2 937 536
Avsetning til/bruk av avdragsfond	441 130	-3 804 513
Saldo avdragsfond 31.12.	16 137 976	15 696 846

Note 12 Kommunens garantiansvar

	Garanti-ramme	Garantiansvar per	Utløper
Gitt overfor - navn		31.12.2019	31.12.2018
Giske Omsorgsbustader, Husbanken 13527421	kr 1 315 009	kr 1 463 132	01.07.2027
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 49315		kr 15 000	01.03.2019
I.L. Valder, SBM 3910 83 23160 Sikkerhetstiller		kr 453 347	31.08.2019
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 51 91391	kr 596 573	kr 686 371	10.05.2027
IL. Vigra, SBM 3905 74 89425	kr 2 807 690	kr 3 000 000	09.02.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 47428	kr 138 429	kr 155 929	15.10.2027

Gitt overfor - navn	Garanti-ramme	Garantiansvar per		Utløper
		31.12.2019	31.12.2018	dato
Sunnmøre Indremisjon (Daggry Barnehage), Husbanken 13544599		kr 672 080	kr 751 150	01.04.2028
Stiftelsen Bergtun omsorgsbustader, Nordea		kr 3 775 520	kr 3 800 996	01.06.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 40466		kr 650 000	kr 700 000	30.07.2032
I.L. Valder, SBM 3905 72 98514		kr 5 482 247	kr 5 732 488	01.10.2035
Skjong barnehage, Husbanken 13500611		kr 2 356 966	kr 2 502 815	01.08.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 29682		kr 1 100 000	kr 1 150 000	27.09.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 47710		kr 975 000	kr 1 018 333	24.01.2042
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75470		kr 1 487 500	kr 1 575 000	25.11.2036
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75489		kr 1 035 000	kr 1 073 333	25.11.2046
Sum garantiansvar		kr 22 392 014	kr 24 077 894	

Innbefatter alle garantier kommunen har gitt, inkl. garantier gitt for øvrige regnskapsenheter i kommunen som kommunale foretak og interkommunale samarbeid. Garantier gitt overfor ansatte, sosialklienter etc. skal også opplyses.

Tap på garantier eller innfrielser skal spesifiseres og ev. virkninger på senere års regnskap/budsjett skal opplyses om.

Dersom det er sannsynlig at kommunen må innfri garantier, skal gis det noteopplysninger i samsvar med KRS nr. 7

Note 13 Andre vesentlige forpliktelser

Opplyse om langsiktige forpliktelser utover langsiktig gjeld som har vesentlig betydning for kommunens driftsregnskap fremover. F.eks. leasingavtaler, langsiktige leieavtaler og avtaler om drift av kommunale tjenester.

I K-SAK 055/12 vart det vedteke at Giske kommune oppretter eit fleksibelt fond "2227508 forskottering av spelemidlar til godkjente søknadear" på inntil kr 5 000 000. Finansiering av kommunen sitt kraftfond.

År	Gitt ovenfor	Beløp	Akkumulert
2013	Godøy I.L, Kunstgrasbane	2 082 500	2 082 500
2016	Vigra I.L, kunstgrasbane	2 125 000	4 207 500

Note 14 Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler				
Aktivklasse	Finansforvaltnings-reglement	Markeds-verdi 31.12.2019	Balanseført-verdi 31.12.2019	Balanseført-verdi 31.12.2018
Eigedomsfond	§ 8			6 000
Aksjer	§ 8	35 995 000	35 995 000	28 833 000
Pengemarked/ansv.lån	§ 8	88 607 000	88 607 000	84 321 000
Pengemarked/ansv.lån	§ 6	51 179 000	51 179 000	49 909 000
		175 781 000	175 781 000	163 069 000

Det har vore to uttak i 2019. Det eine til kjøp av aksjer i giske kommunale legesenter, kr 1 000 000. Det andre jfr sak 66/19 Økonomiplan 2019 der det vart vedteke å avsetje til fond Gjørund Nasjonal Fiskerihamn kr 1 000 000.

Det bør opplyses om kommunens finansielle markedsrisiko dersom posten er vesentlig.

Det skal gis informasjon om finansielle eiendeler og forpliktelser som siden første gangs balanseføring har vært gjenstand for to eller flere endringer i avtalevilkår, hvor hver enkelt endring ikke har vært vurdert å utgjøre en vesentlig endring av avtalevilkårene.

Note 15 Avsetning og bruk av fond

Fond samlet	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2019
Disposisjonsfond	kr 2 786 206	kr -	kr 23 930	kr -	kr 2 762 276
Bundne driftsfond	kr 15 692 819	kr 2 314 968	kr 5 751 511	kr -	kr 12 256 276
Ubundne investeringsfond	kr 107 250 713	kr 132 418	kr 2 000 000	kr -	kr 105 383 131
Bundne investeringsfond	kr 15 782 629	kr 2 884 387		kr -	kr 18 667 016
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	kr 141 512 367	kr 5 331 773	kr 7 775 441	kr -	kr 139 068 699

Bundne fond	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2019
Bundne driftsfond				
Selvkostfond	kr 8 446 797	kr 1 967 428	kr 1 200 422	kr 9 213 803
Øremerka statstilskudd	kr 5 631 914	kr 338 364	kr 3 775 790	kr 2 194 488
Næringsfond/Kraftfond	kr 236 574	kr -	kr 95 000	kr 141 574
Gavefond	kr 69 697	kr 5 000	kr 41 697	kr 33 000
Renteinntekt tilfluktsrom	kr 188 978	kr 4 176	kr -	kr 193 154
Øvrige bundne driftsfond	kr 1 118 860	kr -	kr 638 601	kr 480 259
Sum	kr 15 692 820	kr 2 314 968	kr 5 751 511	kr 12 256 278
				kr -
Bundne investeringsfond				kr -
Øremerka statstilskudd	kr -	kr -	kr -	kr -
Gavefond	kr -	kr -	kr -	kr -
...	kr -	kr -	kr -	kr -
Øvrige bundne investeringsfond	kr 15 782 629	kr 2 884 387	kr -	kr 18 667 016
Sum	kr 15 782 629	kr 2 884 387	kr -	kr 18 667 016

Disposisjonsfond	Beholdning 01.01.2019	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2019
Bruk og avsetning vedtatt av kommunestyret	kr 2 786 207	kr -	kr 23 930	kr 2 762 277
Bruk og avsetning foretatt av underordnet organ, herav:	kr -	kr -	kr -	kr -
Administrasjon	kr -		kr 23 930	kr -
Skole	kr -	kr -	kr -	kr -
Helse og omsorg	kr -	kr -	kr -	kr -
...	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum disposisjonsfond	kr 2 786 207	kr -	kr 23 930	kr 2 762 277

Overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet	Regnskap 2019	Justert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
Overføring vedtatt av kommunestyret	kr -	kr 1 355 000	kr 1 250 000	kr -
Overføring foretatt av underordnet organ, herav:	kr -	kr -	kr -	kr -
Administrasjon	kr -	kr -	kr -	kr -
Skole	kr -	kr -	kr -	kr -
Helse og omsorg	kr -	kr -	kr -	kr -
...	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum overført til investeringsregnskapet	kr -	kr 1 355 000	kr 1 250 000	kr -

Note 16 Strykninger

Strykninger i driftsregnskapet

Driftsregnskapet er avsluttet med regnskapsmessig merforbruk. Det er nødvendig å stryke disposisjoner i samsvar med regnskapsforskriften § 9.

Korrigeringer investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse det er ikke gjennomført korrigeringer etter rekneskapsforskriften § 9.

Regnskapsmessig merforbruk før strykninger	- 12 012 868
Redusert overføringer til investeringsregnskapet	1 355 000
Redusert avsetning til disposisjonsfond	843 530
Redusert dekning av tidligere års merforbruk	5 662 828
Regnskapsmessig merforbruk etter strykninger	-4 151 510
Regnskapsmessig merforbruk etter strykninger	0

Note 17 Endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsmessig merforbruk

Konto for endring av regnskapsprinsipp 147497419

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Konto for endring av regnskapsprinsipp	31.12.2019	01.01.2019
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	0	0
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	796 351	796 351
Sum	0	0
Årets endringer i regnskapsprinsipp		
Endringer i regnskapsprinsipper gjort i år:	Utgift	Inntekt
Sum endringer i regnskapsprinsipp i år	0	0

Det skal opplyses om hvilken virkning endringen av regnskapsprinsipp har på årsregnskapet

Note 18 Regnskapsmessig merforbruk

Regnskapsmessig merforbruk skal dekkes inn i det år regnskapet legges frem eller i påfølgende år. I særskilte tilfeller kan merforbruket dekkes inn over ytterligere to år og etter godkjenning fra fylkesmannen over inntil 10 år.

Regnskapsår	31.12.2019	01.01.2019
2014	2 941 492	2 941 492
2015	7 923 252	7 923 252
2016		-
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	4 151 510	0
	15 016 254	10 864 744

Gjør rede for hvordan kommunen planlegger å dekke inn tidligere års merforbruk. OBS! Inndekning av ev. merforbruk i år skal vedtas av kommunestyret i forbindelse med behandling av årsregnskapet.

Ny forpliktende plan fra 2019

År	Merforbruk	Inndekning 2017	Inndekning 2018	Inndekning 2019	Inndekning 2020
2014	9 139 576	5 700 000	498 083	2 941 492	
2015	7 923 252			2 758 508	5 164 745
	17 062 828	5 700 000	498 083	5 700 000	5 164 745

Ny forpliktende plan fra 2020 - Etter 2019 rekneskap

År	Merforbruk	Inndekning 2017	Inndekning 2018	Inndekning 2019	Inndekning 2020	Inndekning 2021
2014	9 139 576	5 700 000	498 083		2 941 492	
2015	7 923 252				7 923 253	
2019	4 151 510					4 151 510
	21 214 338	5 700 000	498 083	-	10 864 745	4 151 510

Note 18 Kapitalkonto

Saldo 01.01.	kr 147 497 419
Økning av kapitalkonto (kreditposter)	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	kr 65 006 132
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr -
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	kr 4 059 047
Kjøp av aksjer og andeler	kr 1 105 000
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	kr -
Utlån	kr 10 206 019
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	kr 1 306 787
Avdrag på eksterne lån	kr 37 301 765
Økning pensjonsmidler	kr 41 267 556
Reduksjon pensjonsforpliktelser	kr -
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter)	
Avgang fast eiendom og anlegg	kr 2 097 402
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr 37 506 246
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	kr -
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	kr -
Avgang aksjer og andeler	kr -
Nedskrivning av aksjer og andeler	kr -
Avdrag på utlån	kr 4 536 767
Avskrivning utlån	kr 598 601
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	kr -
Bruk av midler fra eksterne lån	kr 63 897 455
Reduksjon pensjonsmidler	kr -
Økning pensjonsforpliktelser	kr 41 522 780
Urealisert kurstap utenlandslån	kr -
Saldo 31.12.	kr 157 590 474

Note 20- 21 Investeringsprosjekter

Dei 10 største investeringsprosjekta i Giske Kommune (Rekneskap 2017)

Dei 10 største investeringsprosjekta i Giske kommune (rekneskap 2019)	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Regnskap	Regnskap
	2019	2019	2019	2018	2017
5605 SKULEVEGEN GISKE	29 598 113	34 598 360	13 129 364	633 332	3 001 174
6154 GANGV./LEIDN.ANL. GEILEVIKA-TEPPEMYRA	5 559 070	21 336 704	10 321 000	4 730 429	971 636
6383 FORNYING LEIDNINGSANLEGG	4 981 036	6 718 000	5 000 000	4 809 578	433 272
6017 YTTERLANDSNESET	4 569 462	4 500 000	4 500 000	112 157	-
5157 KJØP AV GNR 4 BNR 94 (FELLESFJØSEN)	2 334 510	770 000	-	-	478 485
7300 VALDERØY KYRKJEGARD	2 000 000	5 300 000	3 800 000	1 500 000	205 273
6309 Overvatn Rokkevegen	1 954 224	2 250 000	2 250 000	-	1 153 486
6307 OVERFØRING BLOMVIK - OKSNES	1 335 152	1 300 000	-	1 253 049	-
1304 EIGENKAPITALINNSKOT KLP	1 306 787	1 300 000	1 300 000	1 455 440	139 145
6326 OVERFØRING SYNNES BF - KRINGKASTAR	1 189 619	1 000 000	-	3 293 086	-
3253 Giske kommunale legesenter AS - kjøp av aksjer	1 000 000	1 000 000	-	-	-

Det bør gis opplysninger om alle større pågående prosjekter knyttet til nybygg og anleggsinvesteringer. Dersom enkelte prosjekter vesentlig fraviker vedtatt framdriftsplan i vesentlig grad, eller det forventes vesentlige avvik i forhold til vedtatt kostnadsramme, bør det opplyses om dette.

Det skal gis opplysninger om vesentlige overføringer som kommunen har mottatt til finansiering av investeringer. Opplysningen skal omfatte eventuelle klausuler om tilbakebetaling dersom formålet med investeringen ikke opprettholdes.

Note 22 - 23 sjølvkostområde

		Resultat	2019			Balansen	2019
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets deknings-grad i % 1)	Vedtatt deknings-grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12 2)
Renovasjon	9 522 199	9 720 180	-197 981	98,0 %	100,0 %	-158 768	1 554 010
Slam	726 092	1 258 822	-532 730	57,7 %	100,0 %	-532 716	-324 114
Vann	13 463 310	11 784 207	1 679 103	114,2 %	0,0 %	1 725 980	3 284 507
Avløp	8 200 279	9 450 731	-1 250 452	86,8 %	0,0 %	-833 051	3 205 782
Feiing	1 066 028	1 209 054	-143 026	88,2 %	0,0 %	-143 025	-411 180
Kart og oppmåling	2 053 869	1 783 345	270 524	115,2 %	0,0 %	206 005	1 169 503
Plan- og byggesak	2 491 939	3 560 779	-1 068 840	70,0 %	0,0 %	-1 077 231	-2 503 316

		Resultat	2018			Balansen	2018
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets deknings-grad i % 1)	Vedtatt deknings-grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12 2)
Renovasjon	10 267 122	9 595 027	672 095	107,0 %	100,0 %	672 095	1 712 778
Slam	790 361	971 530	-181 169	81,4 %	100,0 %	-181 169	208 602
Vann	12 714 805	12 547 565	167 240	101,3 %	0,0 %	167 240	1 558 527
Avløp	8 465 760	9 844 651	-1 378 891	86,0 %	0,0 %	-1 378 891	4 038 833
Feiing	995 963	1 078 404	-82 441	92,4 %	0,0 %	-82 441	-268 156
Kart og oppmåling	1 063 258	1 185 900	-122 642	89,7 %	0,0 %	-122 642	928 055
Plan- og byggesak	2 022 505	2 794 995	-772 490	72,4 %	0,0 %	-772 490	-1 426 085

1) Årets dekningsgrad før ev.avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon), eller hvor kommunestyret forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

Note 24 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser

Følgende usikre forpliktelser er regnskapsført:

Forpliktelsens art	Antatt oppgjørstidspunkt	Balanseført forpliktelse	Endring i året
		0	0
		0	0
Sum usikre forpliktelser		0	0

Noteopplysninger om vesentlige usikre forpliktelser som ikke regnskapsføres skal inneholde en kort beskrivelse av forpliktelsen, et mulig anslag på virkning på resultat og balanse dersom forpliktelsen var blitt regnskapsført, antydning om usikkerhet i tidspunkt og beløp, og ev. mulighet for regress iht KRS nr. 7 punkt 3.1.4.

Betingede eiendeler

Ved sannsynlighetsovervekt at kommunen vil motta et oppgjør knyttet til vesentlige betingede eiendeler gis noteopplysninger iht KRS nr. 7 punkt 3.2.2. Noteopplysningene skal inneholde en beskrivelse av den betingede eiendelen og eventuelt anslag på virkning i driftsregnskap og balanse.

Hendelser etter balansedagen

Hvis kommunen etter balansedagen får informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, skal kommunen gi noteopplysninger om disse forholdene iht. KRS nr. 7 punkt 3.3.3. Det samme gjelder for hendelser etter balansedagen som ikke medfører regnskapsmessige konsekvenser, men som er av en slik betydning at manglende informasjon om disse vil påvirke regnskapsbrukernes evne til å foreta korrekte vurderinger og beslutninger på bakgrunn av årsregnskapet.

OM KOSTRA

Alle kommunar er pålagt å føre rekneskap etter KOSTRA-standarden. KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er eit nasjonalt informasjonssystem om kommunale verksemder. Informasjon om kommunale tenester og bruk av ressursar på ulike tenestemråde vert registrert og samanstilt for å gje relevant informasjon til beslutningstakarar og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, samt gje grunnlag for å vurdere om nasjonale mål vert nådde.

KOSTRA-tala gir eit grunnlag for å vurdere prioriteringar, dekningsgradar og produktivitet mellom kommunar over tid. Ulik prioritering, kvalitet på tenestene, struktur og behov i befolkninga, er faktorar som vil påverke nøkkeltala. Det er vanskeleg å definere og skille ut konkret effekt av alle desse forholda i tala. Med bakgrunn i dette vert nøkkeltala i KOSTRA kalla indikatorar. I dette ligg det at nøkkeltala kun indikerer skilnad mellom kommunar, og dermed eit grunnlag for vidare analyse, men er ingen fasit og gir ikkje eintydig forklaring på forskjellar. Kvaliteten på tala er også avhengig av kvaliteten på teneste- og økonomirapporteringa frå kommunane. Rapporteringa er omfattande og kompleks, så feil og ulike tolkingar kan forkomme.

KOSTRA-tala er førebelse tal. Kommunane og Statistisk sentralbyrå (SSB) reviderer no tala og endelege tal vert publisert i juni. Erfaring viser at dei endelege tala blir noko justert samanlikna med dei førebelse tala. Dette kan skuldast manglande eller feil rapportering frå kommunane, samt at SSB ikkje har kontrollert alle sine samanstillingar.

Alle kommunar er gruppert etter folkemengd og økonomiske rammebetingelsar. **Giske Kommune høyrer til kommunegruppe 10** definert som "mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbyggjar, lave frie disponible inntekter".

I årsmeldinga er alle KOSTRA-samanstillingar under dei enkelte einingane og det vert sett på utviklinga til Giske kommune over tid. Å studere eigne tal mot kostragruppa, skal gje eit bedre samanlikningsgrunnlag. Eigne tal er difor samanstilt med kommunegruppe 10.